

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Szymon Nawrocki, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Tow. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 167

Poznań, środa dnia 11 kwietnia 1928

Rok XXIII

Ku ewakuacji Nadrenji

Mowa premiera Poincaré w Carcassonne stanowi zwrotny punkt w rozwoju wypadków politycznych w Europie. Zapowiedź wielkich rokowań politycznych w sprawie odszkodowań i długów oraz w sprawie „dalszych związanych z tem zagadnień“ odbiła się głośnie echem we wszystkich krajach jako dowód, że rząd francuski z p. Poincaré na czele, zamierza kontynuować rokowania, wszczęte z Niemcami przez p. Brianda w Locarno i w Thoiry, a zmierzające do zlikwidowania sporów francusko-niemieckich.

To, czego nie dopowiedział p. Poincaré, wyraził jasno i niedwuznacznie „Temps“ z dn. 7 kwietnia. Znamienisty i bardzo charakterystyczny artykuł tego pisma rozpoczyna się od stwierdzenia, że dzięki mowie w Carcassonne „postawiona została sprawa szerokiego i ogólnego układu, który ogromnie ułatwiłby rozwiązanie wszystkich zagadnień politycznych, jakie wielka wojna pozostawiła w Europie, a które są uzależnione od zagadnienia finansowego“.

Półoficjalne pismo francuskie zauważa, że pogłoski co do formy i treści takiego układu są przedwczesne, lecz „sprawa jest postawiona, pochłaniać będzie teraz uwagę odpowiedzialnych rządów i nie należy wątpić, że prawdopodobnie realnie dojrzeje przed końcem tego roku, na przykład w chwili, kiedy ministrowie spraw zagranicznych będą mogli prowadzić rozmowy na marginesie obrad zgromadzenia genewskiego, we wrześniu tego roku“. „Temps“ dodaje, że tylko niespodziewane wypadki mogłyby odwrócić uwagę rządów od tej „kapitałnej sprawy“.

Pisząc o ożywionych rokowaniach, wprowadzonych we wszystkich stolicach europejskich (obecnie w Rzymie) przez agenta reparacyjnego w Berlinie p. Parker Gilberta, „Temps“ zauważa, że wersje o tych rozmowach należy przyjmować ostrożnie. W istocie jesteśmy we wstępnej fazie rokowań. Prowadzone są one chwilowo prywatnie przez ludzi, stojących poza oficjalną dyplomacją. Zbyt wiele drażliwości wchodzi w grę, zbyt wiele jest zaangażowanych interesów, by rokowania mogły być już ujawnione, zwłaszcza przed wynikami wyborów we Francji, w Niemczech i w Stanach Zjednoczonych, bez których zgody niczego się nie przeprowadzi, gdyż cały plan wymaga zmniejszenia długów sojuszniczych w Ameryce i udzielenie Niemcom dalszych amerykańskich kredytów na skapitalizowanie ich długów reparacyjnego.

Wracając do artykułu „Temps'a“, warto podkreślić jego charakterystyczną polemikę z nacjonalistami niemieckimi, którzy panu Poincaré nie dowierzają. Pismo francuskie twierdzi, że nie otumanią oni publiczności, pisząc, jakoby p. Poincaré chciał zniekształcić myśl, zawartą w spotkaniu w Thoiry, lub pragnął zrzucić na Niemcy ciężar spłaty długu francuskiego w

Prześladowanie Polaków na Śląsku Opolskim

Raciborz 11. 4. (AW). W ostatnim dniu obrad sejmiku powiatowego zabrał głos jeden z posłów polskich, budowniczy Affa z Raciborza, poddając dosadnej krytyce politykę parcelacyjną i osadniczą rządu. Mówca zwrócił uwagę na fakt, iż rząd sprowadza osadników z poza Śląska, którzy pozatem nigdy uprawą roli się nie zajmowali, pomija zaś małaorolną

ludność polską, której przedewszystkiem należy się ziemia z parcelacji.

Bytom 11. 4. (AW). W nocy z soboty na niedzielę nieznanymi sprawcy wybili szyby w redakcji „Katolika Polskiego“ w Bytomiu. Nie ustalono dotychczas czy wybicia szyb dokonali ulicznicy, czy też była to demonstracja, wymierzona przeciw redakcji „Katolika Polskiego“.

Niemiecki pomnik wojenny w kącie trzech państw

Katowice, 11. 4. (AW). Sejmik pow. raciborskiego zamierza u zbiegu granic polskiej i czechosłowackiej w najbardziej wysuniętej miejscowości Annaberg wystawić pomnik wojenny, który miałby zastąpić znajdującą się obecnie na terytorjum Polski „Wieżę Bismarcka pod Mysłowicami. Pomnik ten, mający stanowić hołd dla po-

ległych w wojnie światowej, będzie równocześnie symbolem ekspansji niemieckiej na wschodzie. Pruski minister skarbu zadeklarował na rzecz budowy pomnika 10 tys. marek. Reszta zaś kosztów w sumie około 30 tys. marek ma być zebrana drogą składek publicznych.

W parlamencie i w rządzie

Warszawa, 11. 4. (Tel. wł.). Zarówno w rządzie jak i w parlamencie panuje jeszcze atmosfera świąteczna.

Wczoraj wieczorem powrócił wicepremier Bartel; również wczoraj powrócił marszałek Sejmu, Daszyński. Niektórzy ministrowie bawią jeszcze na wywczasach świątecznych, tak, że

w tym tygodniu nie będzie posiedzenia Rady Ministrów.

Marszałek Daszyński zaprosił na piątek 20 b. m. prezesów klubów sejmowych celem naradzenia się nad sposobami objęcia przewodnictwa w komisjach sejmowych. 19 b. m. rozpoczyna obrady komisja budżetowa nad budżetem Ministerstwa Spraw Wojskowych. (w)

Zjazd komunistów polskich w Sopocie

Warszawa, 11. 4. (Tel. wł.). W Sopocie bawią od niedzieli posłowie komunistyczni Sochacki, Warszawski Bittner oraz Szypuła. Nadto bawi w

Sopocie były poseł Wojewódzki. Niewątpliwie toczą się tam narady w sprawie dalszej propagandy komunistycznej w Polsce. (w)

Król afgański przybywa do Polski 23 kwietnia

Warszawa, 11. 4. (Tel. wł.). — Król afgański Amanuleah przybędzie do Warszawy 23 b. m. Poselstwo polskie w Berlinie zawiadomiło już o tem szefa protokołu dyplomatycznego. W

początku przyszłego tygodnia przybędzie do Warszawy poseł afgański przy rządzie tureckim dla przeprowadzenia przygotowań, związanych z przyjęciem króla. (w)

Ameryce, a zarazem otrzymać od nich nowe gwarancje bezpieczeństwa.

„Istnieje pogląd — pisze „Temps“, — który przeważa, czy kto chce, czy nie chce, nad wszystkimi innymi zapatrywaniami w Niemczech: to perspektywa uzyskania przez t. zw. skapitalizowanie długu i szybsze spłacenie odszkodowań — uwolnienia ziemi nadreńskiej...“

„Le Temps“ twierdzi, że p. Poincaré jest w zgodzie z oficjalnymi oświadczeniami pp. Brianda i Stresemanna, z których wynika, że koncepcja w Thoiry głosiła: wzajemian za szybsze uregulowanie sprawy odszkodowań — ewakuacja Nadrenji.

„Prawda jest — zaznacza nieco dalej „Temps“, — że p. Poincaré pozostaje w zgodzie z absolutnie normalną linią polityki francuskiej, oraz ze sprawą ogólnego układu, tak jak była ona istotnie postawiona w czasie rozmów, jakie pp. Briand i Stresemann prowadzili w Thoiry.“

Przed dwoma laty sprawa ta jeszcze nie dojrzała, gdyż brakowało poparcia Ameryki. Obecnie ma ono nastąpić dzięki wysiłkom p. Parker Gilberta, który w ostatnim swoim

sprawozdaniu o sytuacji finansowej w Niemczech domagał się wyraźnego określenia wysokości odszkodowań niemieckich. Odszkodowania te mają być znowu zmniejszone, dzięki jednoczesnemu ograniczeniu długów sojuszniczych w Ameryce.

„Temps“ kończy swój artykuł twierdzeniem, że premier Poincaré wyłożył w Carcassonne „prostą, nieugiętą linię polityki francuskiej“ i że „bezpieczeństwo, odszkodowanie, długi sojusznicze, ewakuacja Nadrenji są etapami ogólnego rozwiązania zagadnień pokojowych“.

A więc celem, do którego zmierzają układy, ujawnione przez p. Poincaré, to ewakuacja Nadrenji, która ma już niezadługo nastąpić. Okupacja Nadrenji była główną gwarancją bezpieczeństwa. Z jej zniknięciem cały ciężar ochrony naszych granic spadnie na nas, gdyż niema już mowy o uzyskaniu od Niemiec wzajemian za ewakuację nowych gwarancji na Wschodzie. Przeciwnie, układ polsko-niemiecki w Locarno, uważany przez nas za niewystarczający, uznano w Gene-

wie za typ paktu... bezpieczeństwa. Uwolnione od okupacji, zabezpieczone od Zachodu paktem w Locarno, Niemcy będą mogły całkowicie poświęcić się sprawom wschodnim, a wówczas okaże się, że nie wszystkie zagadnienia polityczne, dzielące Francję i Niemcy, zostały uregulowane — jak sądzi naiwnie „Temps“ — przez ewakuację Nadrenji. Przeciwnie doznają one na Wschodzie ogromnego zaostrenia.

Bliska ewakuacja Nadrenji nakłada na Polskę ciężkie obowiązki. Zręcznej i czujnej polityce zagranicznej powinna odpowiadać mądra, konsolidacyjna i narodowa polityka wewnętrzna. Ona tylko zdolna będzie wzmacnić naszą zachodnią ścianę, która, wskutek naporu niemieczyny z drugiej strony granicy, gdzie tępi się bezlitośnie polskość, oraz wskutek wzrostu siły Niemców w naszych granicach doznała, jak to wykazały wybory, ogromnego osłabienia. Czas największy zejść z błędnej drogi.

Przeciw absolutyzmowi generalskiemu

W świątecznym numerze „Czasu“ wstępny artykuł prof. St. Estreicher podaje „10 przykazań dla rządzących i rządzonych“, których pierwsze przykazanie brzmi, jak następuje:

„Pamiętaj, że najgorszą formą rządów ze wszystkich możliwych jest absolutyzm. Nawet absolutyzm oświecony, czyli urzędniczo-profesorski, co dopiero generalski! Rodzi on u ludności niezadowolenie lub co najmniej obojętność dla państwa i jego spraw. Kazi charakteru rządzących przez to, że usuwa ich z pod krytyki i prowokuje do samowoli, do rządów egoistycznych. Przyzwyczajają do uważania siły — bądź bagnetu, bądź browninga — za najwyższy argument przy kolizji interesów społecznych lub osobistych. Depcze nogami ideę prawa, popycha masy do rewolucji, uprawnia wszelki gwałt od dołu, skoro sam opiera się na gwałcie idącym z góry. Jako system rządów jest zawsze nietrwałym, niezabezpieczającym państwu na dłuższą metę bytu i siły. Przy pierwszej lepszej sposobności, przy sposobności choroby czy zgonu władcy absolutnego, przy klęsce od zewnątrz lub katastrofie gospodarczej od wewnątrz — cały system się zalamuje. Wybuchają ruchy, a sprężyna wolności, przyniesiona przez pewien czas, zaczyna działać tem silniej prawem reakcji i wolność przeradza się w anarchję. Kto nie chce anarchji w społeczeństwie, ten nie chce absolutyzmu.“

Tak pisze prof. Estreicher w „sacnacyjnym“ stańczykowskim „Czasie“. Co się dzieje! A może „Czas“ pisuje w ten sposób tylko raz w rok około Wielkanocy?

Żydz przeciw zmianie Konstytucji, a jednak...

Tymczasowy prezes Koła Żydowskiego w Sejmie p. Wygodzki oświadczył „Naszemu Przeglądowi“, że zmiana Konstytucji pod żadnym pozorem Żydzi nie pozwolą, bo to ich „źródło równouprawnienia“, ich „karta wolności“. Ale...

„bez przynajmniej tymczasowej zmiany w Konstytucji nie można będzie się w obecnej chwili obejść. I oto w tym względzie, jak i w wielu innych względach możemy do marszałka Piłsudskiego i nawet do jego tendencji dyktatorskich żywić więcej zaufania, niż do dyktatorskich dążeń prawicy.“

Któżby wątpił!

Niemcy i Rosja

Stanowisko niemieckie w świetle militarnem

Nie tak odległy jest fakt przejścia do Prus Wschodnich pobitych armij północnych Rosji Sowieckiej, troskliwej opieki ze strony „neutralnych” Niemiec i odtransportowania „jeńców” via Kowno, na Iono macierzy, ściślej mówiąc: na front polski, który z tej racji miał znowu niejednym orzechem do zgryzienia. Był to początek nowej fazy starej współpracy niemiecko-rosyjskiej w chwili, gdy między temi dwoma państwami znalazła się znowu Polska. Obecnie raz po raz dochodzą odgłosy zgryzoty tego przymierza berlińsko - moskiewskiego. Jednym z ostatnich, to uwężenie i proces inżynierów niemieckich, posadzonych o pracę wywrotową.

Skąd te sprzeczne objawy? Przecież nie jest tajemnicą, że militarium niemieckie, ograniczony nie tyle traktatem wersalskim, ile urzędową w Niemczech, do lutego zeszłego roku, Międzysojuszniczą Komisją Kontroli, zakwitł bujnie i wielkiem powodzeniem na terenie Rosji bolszewickiej. Znaczna ilość instruktorów, oficerów, podoficerów podążyła z „Vaterlandu” nad brzegi Wołgi, by tam organizować armię, gotową do wykonania wyroku śmierci nad narodem i ziemią polską. A jest to przecież — zdaniem Niemców — warunek odzyskania swobody dla militarium niemieckiego. Przemysł wojenny, przedewszystkiem w dziedzinie lotnictwa, gazów trujących i artylerji ciężkiej, tych broni, których Niemcom zakazano posiadać, dodajmy: legalnie, przeniósł się drogą morską i kontynuuje dalej swą pracę w Rosji.

Tak silna „kolonia” niemiecka w Rosji musiała starać się o nawiązanie

stałej łączności z Berlinem. „Deruluff”, niemiecko - rosyjskie linje lotnicze, łączące stolice obu państw, osiągnęła, dzięki aparatom niemieckim Junkersa, niebywały stan rozwoju. — W końcu pamiętne i nie tak dawne spotkanie i manewry flot wojennych, niemieckiej i rosyjskiej, u wybrzeży naszego morza, świadczyły aż nadto charakterystycznie, jak bardzo jednej i drugiej stronie zależy na wspólnym kierunku antypolskim. I niejednokrotnie czasopisma niemieckie donosiły o wizytach wysokich rosyjskich oficerów w czasie manewrów armji niemieckiej.

Mimo wszystko — Niemcy aresztowani w zaprzyjaźnionej Rosji Sowieckiej!

Nic w tem dziwnego. Obecna republika niemiecka bardzo niechętnym okiem spogląda na panoszenie się komunizmu w Niemczech. Szczególnie w obecnym, przedwyborczym okresie, niewątpliwie niejednym cios wymierzony zostanie w komunizm. Bardzo silne są w Niemczech antykomunistyczne kierunki.

I to oczywiście w stosunku Niemiec do Rosji wywołuje pewne zgryzoty. Z jednej strony współpraca wojskowa, polityczna i gospodarcza, ponieważ może ona Berlinowi przynieść olbrzymie korzyści, z drugiej natomiast strony świadome zwalczanie komunizmu, co naturalnie nie miało boleć musi aljanta — sowieckiego, który skutkiem tego podejrzewa Niemcy chwilami nawet o akcję wrogą wobec Rosji jako takiej.

Tem tłumacza się takie incydenty, jak aresztowanie w Rosji inżynierów niemieckich.

Przeciw orzeczeniu p. Calondera

Treść odpowiedzi wojewody Grażyńskiego.

Katowice, 11. 4. (Tel. wł.) Donosiliśmy już, że wojewoda śląski p. Grażyński w odpowiedzi na pismo p. Calondera odrzucił stanowisko, za które przez prezydenta mieszanej komisji górnośląskiej w sprawie śpiewania „Roty” w szkołach polskich na Śląsku. O ile chodzi o niemieckie szkoły, to — jak stwierdził p. Grażyński — przedmiot sporu nie istnieje, gdyż śląski urząd wojewódzki zarządził, że pieśń ta nie może być w tych szkołach śpiewana. Co się zaś tyczy szkół polskich to odpowiedź stwierdza, że charakter, treść i obecne znaczenie „Roty” nie dają żadnej podstawy do takiej oceny, jaką avis p. Calondera postawił. Geneza pieśni jest mylnie ujęta przez p. Calondera. Ponadto avis zawiera fałszywy tekst i zły przekład i stąd wynika fałszywy pogląd na „Rotę”.

Pieśń ta była wywołana prześladowaniami, na które Polacy wszędzie byli narażeni ze strony niemieckiej. Ma ona ważność dokumentu historycznego. Pieśń ta z plebiscytem nie miała nic wspólnego. Wielka poetka Polski wzywa w niej lud do obrony swych najwyższych dóbr, tj. ziemi i mowy ojczystej. Pieśń ta wskazuje na znaczenie idei i czynników moralnych, które doprowadzają do zwycięstwa nad przemocą i gwałtem. Symbolika wyrażona w takich słowach, jak „Duch”, Złoty Róg, Szczerb Piastowy, związana jest z całym rozwojem poezji polskiej, z której ducha wyrosła „Rota”. Gdybyśmy wyeliminowali „Rotę” ze szkół polskich, to także należałoby usunąć wszystkie patriotyczne pieśni polskie z okresu walk o niepodległość, a także znaczną część arcydzieł poezji romantycznej z okresu niewoli, jednym słowem odciąć młodzież polską od wielkich tradycyji narodowych, będących jednym z potężnych czynników kształtujących psychikę narodu. „Rota” jest tylko piosenką a nie hymnem narodowym, której znaczenie w literaturze polskiej polega na potędze serca, odczuwającego niedolę własnego narodu.

Tyle odpowiedzi. Należy dodać, że wkołach prawników panuje przekonanie, iż wedle konwencji genewskiej p. Calonder nie ma prawa mieszać się do szkół polskich na G. Śląsku. Wkońcu p. Calonder przed wydaniami swego avis nie wysłuchał wcale polskich członków komisji mieszanej.

Propaganda niemiecka w Anglii

Korespondent „Temps’a” w Londynie podaje bardzo ciekawe szczegóły o propagandzie niemieckiej w Anglii. Propaganda ta rozwija się ze szczególną intensywnością w okresie świąt Bożego Narodzenia, kiedy nastroj jest pogodny, pokojowy, nadający się do wytworzenia współczucia dla „nieszczęśliwych Niemiec”. Poza tem jednak propaganda działa stale. Zajmuje się nią szczególnie t. zw. „Fichte Bund”, którego siedziba jest w Hamburgu, Colonsaden 47. Rozsyła on dokumenty propagandowe, numerowane serjami. Na każdej broszurze umieszczony jest napis: „English nr. 152, 192 i t. d.”. Paki z temi broszurami rozsyłane są do głównych portów i miast angielskich, gdzie można je wszędzie zauważyć.

Ulotki i broszury mają wykazać, że Niemcy nie są odpowiedzialni za wojnę, że zgwałcenie neutralności belgijskiej jest legendą, że żołnierze niemieccy nie zachowywali się w sposób barbarzyński i t. d. Natomiast Fichte Bund ciska gromy na sprzymierzeńców, na ich „okrucieństwa” i na ich „niesprawiedliwość” w stosunku do Niemiec. Oprócz tego rozwija program życzeń niemieckich, które wymienia w kolejnym porządku:

„Odszkodowanie za szkodę, uczynioną Alzacji, Lotaryngji, która choć jest krajem czysto niemieckim, została połączona przez Francuzów bez zgody ludności.”

„Odszkodowanie za szkodę wyrządzoną okragom Saary i Eupen-Malmedy, które są również krajami czysto niemieckimi, a dziś siłą odłączonymi od Niemiec.”

„Odszkodowanie za szkodę, wyrządzoną prowincji Schleswig Holstein, której większa część, wbrew życzeniu ludności, została oderwana od Niemiec i sprzedana Danji.”

„Odszkodowanie za szkodę, wyrządzoną Gdańskowi, miastu czysto niemieckiemu, Prusom Wschodnim i Zachodnim, prowincji Poznańskiej i Górnośląskiej, oraz zniesienie korytarza polskiego.”

„Oddanie Niemcom wszystkich kolonij, które im ukradzono.”

„Odszkodowanie wszystkich licznych szkód, jakie wyrządzono 10 miljonom Niemców, którzy język obecnie pod jarzmem obcych mocarstw. Trzeba im zezwolić na swobodny wybór narodowości, co winno również przysługiwać niemieckim Austrjakom, którym zabroniono połączenia się z Niemcami.”

Taki jest program, rozwijany z wielką szczerością przez Fichte Bund w Anglii. Korespondent „Temps’a” uważa co prawda, że tego rodzaju propaganda nie odnosi w Anglii skutku, gdyż jest zbyt gruboskórna i zbyt widoczną, jednak prowadzona systematycznie i z wielkim nakładem, wytwarza niewątpliwie stopniowo korzystną dla Niemiec i dla ich pretensyj atmosferę.

Nie warto polemizować z imperjalistycznymi i zawsze temi samymi pretensjami Niemiec, należy tylko je podkreślić w chwili, gdy się myśli o uczynieniu Niemcom dalszych, zasadniczych tym razem ustępstw. Jedno jest bowiem pewne — Fichte Bund wyraża uczucia całych Niemiec.

Prasa niemiecka o Polsce

O intensywności agitacji niemieckiej w Polsce świadczy ilość pism periodycznych, wydawanych w języku niemieckim w granicach państwa polskiego. Dosięga ona imponującej cyfry 103 wydawnictw. Z tej liczby 15 przypada na Poznań, po 13 na Łódź i Katowice, 11 na Bielsko, 8 na Bydgoszcz, po 3 na Leszno, Cieszyn i Kępno, po 2 na Królewska Huta i Lwów, i po 1 czasopiśmie w innych trzydziestu miastach, rozrzuconych przeważnie na Pomorzu, ale sięgających nawet na Wołyń. Prasa niemiecka w Polsce jest przytem różniczkowana co do swej treści, posiada bowiem 51 wydawnictw politycznych, 20 wznawianych, 12 wychowawczych i kulturalnych i 18 gospodarczych. Dane te zarówno co do cyfr, jak i co do różnorodności prasy odnawiającej wszelkim dziedzinom życia, wskazują wyraźnie, że mniejszość niemiecka w Polsce nie tylko nie ulega prześladowaniu, lecz, ze wzrostem znajduje się w stanie rozkwitu i dobrobytu i traktowana jest przez rząd polski zupełnie inaczej, aniżeli mniejszość polska w Niemczech, uciskana na każdym kroku.

Flota wojenna polska i flota państw sąsiednich

Ciekawie przedstawia się zestawienie floty wojennej polskiej z flotami państw ościennych.

Państwo nasze posiada obecnie 5 torpedowców, 2 kanonierki, 4 tawletry, 1 statek hydrograficzny, 1 transportowiec. Ponadto w budowie we Francji mamy: 2 kontrtorpedowce i 3 łodzie podwodne. Z sąsiadów naszych najpotężniejszą flotę mają Rosjanie i Niemcy. Flota niemiecka np. składa się z 8 pancerników po 10.000 tonn (z tych 2 w rezerwie), 6 krążowników, 12 kontrtorpedowców i 12 torpedowców. Flota rosyjska przewyższa jeszcze flotę niemiecką.

Z państw pomniejszych najsilniejszą flotę ma Finlandia. Poza niewielkim taborem, dostępnym w rozmiarach naszego, buduje ona w chwili obecnej u siebie 3 łodzie podwodne; Łotwa tuż dwa lata temu wybudowała we Francji 2 łodzie podwodne i 2 tawletry. Plany na łodzie podwodne ma również Estonia — narazie zaś zakupiła 2 stare kontrtorpedowce rosyjskie. Litwa również zmanifestowała pewne ambicje w tym względzie, zakupując stary tawler niemiecki.

Ford w Anglii

Londyn, 10. 4. (PAT.) W dniu wczorajszym przybył Henryk Ford na 3-tygodniowy pobyt do Anglii.

Wpływy masonskie w Turcji.

Angora 11. 4. (AW). Parlament turecki przyjął znaczną większością głosów wniosek w sprawie rozdziału kościoła od państwa. W konstytucji uchwalono skreślić odnośny artykuł, uznający islam za religję panującą.

Jak za czasów pruskiej „walki kulturalnej”

Z powodu znanego listu pasterskiego biskupa łomżyńskiego ks. Lukomskiego poseł Patek z „Wyzwolenia” postawił w Sejmie wniosek zupełnie w stylu „ustaw majowych” z czasów pruskiej „walki kulturalnej”. Wniosek ten podajemy poniżej dosłownie, jako „pomnik” masonskiego sposobu myślenia naszych lewicowców:

Art. 1.

Związkom religijnym, oraz duchownym, urzędnikom i sługom tychże związków nie wolno czynić użytku z przysługującej im władzy wyznaniowej w tym celu, aby członkom związku religijnego przeszkadzać w swobodnym wykonywaniu praw obywatelskich, a w szczególności, także nakłaniać ich pod grozą kar i represyj, przewidzianych w nauce i przepisach związku religijnego, aby przysługujące im publiczne wywierzanie i prawo głosowania wykonywali w pewnym oznaczonym kierunku.

Osoby wymienione nie mogą też grozić temi karami lub innymi represjami ani też kar i represyj tych stosować z tego powodu, iż członkowie zw. religijnego prawo obywatelskie, a w szczególności także prawo wyborcze w pewnym kierunku wykonali albo też go nie wykonali.

Art. 2.

Duchownym, urzędnikom i sługom związków religijnych zakazuje się omawiania spraw politycznych, a w szczególności także spraw związanych z wyborami do Sejmu, Senatu i ciał samorządowych w budynkach i na miejscach służbie religijnej poświęconych oraz na zebraniach o charakterze religijnym gdziekolwiek odbywanych.

Art. 3.

Duchowni, urzędnicy i słudzy związków religijnych, nie stosujący się do zakazów w art. 1 i 2 niniejszej ustawy zawartych, dopuszczają się przekroczenia, za które będą karani grzywną od 100 zł do 1500 zł, albo karą aresztu od tygodnia do trzech miesięcy.

Skazanie pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do Sejmu i Senatu i ciał samorządowych przez okres czasu 5 lat, nadto skazany traci przez ten sam okres czasu prawo pobierania uposażenia z fundusów dostarczanych na ten cel związkom religijnym przez Państwo.

Ściganie przestępstwa następuje z urzędu, albo też na wniosek zainteresowanej strony prywatnej.

Orzecznictwo o winie i karze podlega właściwości sądów.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się ministrowi wyznań religijnych i oświecenia publicznego/ oraz ministrowi sprawiedliwości.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Z powodu wniosku tego pisze pelpliński „Pielgrzym”, organ pomorskiego duchowieństwa narodowego:

„Po ukazaniu się listu pasterskiego ks. biskupa Lukomskiego wśród lewicy, wysługującej się masonerji, zawrzało jak w ulu. W prasie lewicowo - masonskiej i w całej prasie „saracynskiej” rozmaici wrogowie Kościoła w bezczelny sposób rzucili się na czcigodnego pasterza, a główny organ „saracynji” „Epoka” domaga się nawet jego usunięcia.

„Poseł socjalistyczny Czapiński wniósł nawet w Sejmie wniosek, w którym ten jawny wróg katolicyzmu, wbrew Konstytucji, miesza się do wewnętrznych spraw Kościoła Katolickiego. Drugi taki sprzymierzeniec Czapińskiego poseł Putek z „Wyzwolenia” poszedł jeszcze dalej, gdyż przedstawił Sejmowi do uchwalenia ustawę, wzorowaną na ustawach meksykańskich Callesa. Gdyby ustawa omawiana znalazła większość do jej uchwalenia, to każdy z czytelników po dokładnym zastanowieniu się nad artykułami jej dojdzie do przekonania, że byłoby to całkowite przekreślenie działalności Kościoła, gdyż każde przemówienie księdza w kościele czy w stowarzyszeniach religijnych podlegałoby kontroli władz państwowych. — Artykuł drugi zakazuje omawiania spraw politycznych na miejscach służbie religijnej poświęconych (w kościele) i na zebraniach o charakterze religijnym, a więc w stowarzyszeniach religijnych (bractwach itd.).

„A jakie to są sprawy polityczne? Posłuchajmy: rozdział Kościoła od państwa — prawo małżeńskie — szkoła wyznaniowa, czy bezwyznaniowa — i wiele tym podobnych. Wymienione sprawy pragnie regulować państwo, a więc są one polityczne, a przecież każdy katolik zrozumie, że są one także nietylko ważne dla Kościoła, ale istotne. Naszym duchowym kierownikiem, gdy sprawy powyższe przyjdą na porządek dzienny, milczeć nie wolno. A tu poseł Putek domaga się, że w razie ich omawiania czekają duchownych najpierw kary pieniężne, potem utrata praw obywatelskich i kryminal. To samo — jota w jotę — dzieje się w Meksyku.

„Czyż to nie potworne, że mogą się znaleźć w polskim Sejmie już nie jednostki, ale całe stronnictwa, które podobne wnioski podpisują, i za takimi ustawami głosy swoje oddawać będą? I kto takich na posłów wybierał — spytacie? Niestety — sami katolicy przezwani. Słowem, dzieje się źle. Jeśli Polacy - katolicy się nie obudzą, nie ockną z letargu, to powyższej omawiana ustawa będzie nie tylko wnioskami — który, mamy nadzieję, większości nie uzyska — ale stanie się ustawą, stanie się prawem. A wówczas — biada nam!”

Rezygnacja wojewody Bnińskiego dotąd nie rozpatrzona

Prasa urzędowa donosi, że podanie wojewody Bnińskiego o zwolnienie ze stanowiska nie zostało dotychczas rozpatrzone. Istnieje możliwość, że podanie wojewody nie będzie wogóle uwzględnione.

Przygotowania do rokowań komisyjnych z Litwą

Warszawa, 11. 4. (AW) W M.S.Z. prowadzone są prace nad przygotowaniem materiału dla delegacji polskich do rokowań komisyjnych z Litwą. Sformułowano wnioski polskie w sprawie

nawiązania stosunków dyplomatycznych i konsularnych oraz sporządzone wykaz strat poniesionych przez Polskę w czasie konfliktu między obu państwami.

O powrót Trockiego do partii komunistycznej

Moskwa, 11. 4. (AW). Rokowania prowadzone przez decydujące czynniki sowieckie z Trockim o powrót jego do partii komunistycznej toczą się w dalszym ciągu. Pogłoski na ten temat kursują ostatnio tem usilniej. Iz lewicowy kurs, przyjęty ostatnio przez grupę rządzącą, wykazuje cechy trwałości, przez co ułatwia miejscowym oponentom powrót do stronnictwa.

Trocki opracował ostatnio książkę na temat aktualnych problemów polityki sowieckiej. Jak słychać chce on traktować tę książkę jako pomost do porozumienia z kierunkiem rządzącym i wyjaśnienia swoich „herezji” partyjnych. W związku z pertraktacjami, prowadzonymi przez Trockiego, ma on otrzymać pozwolenie na tymczasowy przyjazd do Moskwy.

Cziczeryn jednak ustępuje?

Moskwa, 11. 4. (AW). Pogłoski o dymisji komisarza Cziczeryna, mimo oficjalnego dementi, utrzymują się uporczywie. Według ostatnich wersji dymisja Cziczeryna nastąpić by miała

po wizycie króla afgańskiego Amanullaha w Moskwie. Według tej pogłoski kwestja następcy po Cziczerynie nie jest jeszcze rozwiązana.

Nowe dochodzenia w sprawie niewinnie skazanego robotnika polskiego

Berlin, 11. 4. (PAT.). Jak donosi „Berliner Zeitung am Mittag”, na skutek memorjału niemieckiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela, rząd meklemburski nakazał przeprowadzenie nowego dochodzenia w sprawie polskiego robotnika Jakubowskiego, który przed czterema laty skazany został na śmierć i stracony za rzekome morderstwo swego niesłubnego dziecka.

Berlin, 11. 4. (Tel. wł.). W sprawie zabójstwa robotnika polskiego Stanisława Wojdygi, na granicy polsko-niemieckiej w Stentschu, konsul polski w Berlinie zainterpelował landrata w Schwiebus. Niemcy tłumaczą się, że asystent policji kryminalnej Prüfer użył rewolweru w obronie życia, gdyż Wojdyga ranił go nożem. S. B.

Parker Gilbert o odszkodowaniach

Berlin, 11. 4. (PAT.). Korespondent rzymski „Vossische Zeitung” uzyskał wywiad od agenta reparacyjnego Parkera Gilberta, bawiącego obecnie w Rzymie, który zapowiedział, że po konferencjach, jakie prowadził obecnie z kierowniczymi osobistościami polityki i finansjery włoskiej, nie należy się spodziewać niczego nadzwyczajnego i ostatecznego w kwestiach reparacyjnych, ponieważ problemy, związane z tą kwestją, znajdują się jeszcze w okresie studiowania

i badania. Parker Gilbert podkreślił dalej, że kwestja rozrachunków z tytułu odszkodowań pomiędzy mocarstwami europejskimi stanowi problemat niezależny, interesujący tylko mocarstwa europejskie i niezwiązany w żaden sposób z kwestją długów państw europejskich w stosunku do Ameryki. Parker Gilbert nazwał doniesienia prasowe, zapowiadające rozwiązanie obu tych problemat, przesadzonimi i przedczesnymi.

Spotkanie min. Zaleskiego z Mussolinim

Warszawa, 11. 4. (Tel. wł.). Spotkanie min. Zaleskiego z Mussolinim nastąpi w piątek 13 bm. w pałacu Chigi w Rzymie. (w).

Rokowania handlowe z Czechosłowacją

Praga 11. 4. (AW). W ciągu bieżącego tygodnia odbywać się będą dalsze narady w sprawie nowych instrukcyj dla delegacji czeskiej do rokowań z Polską w sprawie cel. Do końca tygodnia opracowane zostaną odpowiednie dyrektywy, poczem delegacja czeska wyjedzie do Warszawy w niezmiennym składzie, a rokowania rozpoczną się z początkiem przyszłego tygodnia.

Sensacyjne uprowadzenie

Berlin, 11. 4. (Tel. wł.). Dzisiaj rano do sądu karnego w Moabie siedmiu młodych komunistów wtargnęło z rewolwerami i uprowadziło z pokoju sędziego śledczego, działacza komunistycznego, Ottona Brauna, oskarżonego o zdradę stanu. Napastnicy ubez władnili sekretarza i woźnego, poczem zbiegli z Braunem. W pościgu

ujęto jednego z napastników, który odmówił jednak wszelkich zeznań. S. B.

Napady włóscian na kolejkę

Warszawa, 11. 4. (AW). W ostatnich kilku dniach tramwaj elektryczny, kursujący na linii Warszawa - Grodzisk, jest stale napadany przez okolicznych włóscian, którzy obrzucają kamieniami przejeżdżający wazon. Napady są wynikiem przejechania w okolicy Piastowa jednego z włóscian przez przejeżdżający tramwaj. W związku z powtarzającymi się napadami policja obserwuje bacznie okolice, w których odbywają się napady.

Konfiskata „Rzeczypospolitej

Warszawa, 11. 4. (Tel. wł.). Dzisiejsza „Rzeczpospolita” została skonfiskowana. (w).

Straszne nieszczęście

Toruń, 11. 4. (Tel. wł.). W pewnej wsi w powiecie lubawskim spaliło się żywem pięcioro dzieci, w czasie, gdy matka wyszła, a ojciec był na robocie.

Bilans „święteczny” policji warszawskiej i Pogotowia Ratunkowego.

Warszawa, 11. 4. (PAT.). Ubiegłe dni świąteczne minęły w stolicy naogół spokojnie. Zanotowano m.

Najlepszym przewodnikiem

całej Zachodniej Polski jest Kurjer Poznański.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Związku Spółek Zarobkowych I em. zł. 88 O

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I. em. zł. 47—47,50 O
Herzfeld-Viktorius I em. zł. 52—52,50 O
Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 102 P
Rr. Roman May I em. zł. 114—115 P
Tendencja: Utrzymana.

Objaśnienie: Przy kursach oznacza P = w płataniu, O = w zafiarowaniu, + = kupno, - = sprzedaż wyrównane.

Giełda warszawska

dnia 11 kwietnia 1928 r.
Waluty: Gotówka.
Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,89 sp. 8,91 kup. 8,87
Dewizy:
Belgia . . . tr. 124,48 sp. 124,79 kup. 124,17
Holandia . . . „ 359,25 „ 360,15 „ 358,35
Londyn . . . „ 043,52 „ 043,63 „ 043,41
Nowy Jork . . . „ 008,90 „ 008,92 „ 008,88
Paryż . . . „ 035,11 „ 035,20 „ 035,02
Praga . . . „ 026,41 „ 026,48 „ 026,35
Szwajcjarja . . . „ 171,80 „ 172,23 „ 171,37
Wiedeń . . . „ 125,41 „ 125,72 „ 125,10
Włochy . . . „ 047,10 „ 047,22 „ 046,98

Papiery państwowe i obligacje:
5-proc. pożycz. dol. . . 081,50 085,00 084,50
6-proc. pożycz. dol. . . 000,00 000,00 085,50
10-proc. pożycz. kol. . . 000,00 103,00 104,00
5-proc. pożycz. kol. konw. . . 000,00 000,00 061,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	150,25—150,00
Bank Dyskontowy	000,00—123,00
Bank Handlowy	00,00—123,00
Bank Zachodni	34,00—35,75
Bank Zw. Sp. Zarobk.	89,00—89,25
Spieß	00,00—162,50
W T F Cukru	00,00—76,50
W. T. Wegla	093,75—093,50
Nobel	00,00—37,50
Lilpop	00,00—42,00
Modrzejew	46,50—46,75
Ostrowieckie Zakłady	103,00—102,00
Pocisk	00,00—11,00
Rudzki	54,00—54,50
Uraus	00,00—10,25
Borkowski	00,00—19,25

PLÓDY ROLNICZE

GIEŁDA PŁODÓW ROLNICZYCH.

Berlin, 11 kwietnia 1928

Zboża i nasiona ostatek za 1000 kg.
reszta za 100 kg.

Pszenvica marchyjska . . . 254,00—257,00
(74% kg.)
maj 278,25—276,50
lipiec 287,00—287,50
wrzesień 000,00—270,50
Tendencja dla pszenicy mocniejsza

Zyto marchyjskie 265,00—267,00
(69 kg.)
maj 287,00—287,75
lipiec 269,00—269,50
wrzesień 246,00—246,50
Tendencja dla zyma mocniejsza

Jęczmień jary 240,00—282,00
Jęczmień zimowy 000,00—000,00
Jęczmień pastewny 000,00—000,00
Tendencja dla jęczmienia mocniejsza

Owies marchyjski 250,00—266,00
maj 000,00—270,00
lipiec 271,50—272,00
wrzesień 000,00—000,00
Tendencja dla owsa mocna

Kurvdza loco 238,00—240,00
Berlin

Tendencja dla kukurydzy stała
Mąka pszenna 31,75—33,50
Tendencja mocniejsza.

Mąka żytnia 35,25—37,50
Tendencja mocniejsza.

tręby pszenne 17,25—17,35
tręby żytnie 17,25—17,35
Rzepak 000,00—000,00

Siemię lniane 00,00—00,00
Groch Victorja 46,00—57,00
Groch jadalny polny 35,00—37,00
Groch pastewny 25,00—27,00

Pełnozłota 24,00—25,50
Hób polny 23,00—24,00
Wyka 24,00—26,00

Lubin niebieski 14,00—14,75
Lubin złoty 15,00—15,80
Seradela nowa 25,00—28,00

Makuch rzepakowy 19,60—19,70
Makuch lniany 24,00—24,20
Wyłoki suszone 14,60—14,90

Śrót Soya 22,10—22,50
Płatki ziemniaczane 26,00—26,60

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 11 kwietnia 1928.

Wypłaty na Warszawę. 46,775—46,97

Noty wielkie: 46,60—47,00

Noty małe: 00,00—00,00

in. szereg wypadków na skutek wybuchu petard, których ofiarami padły 2 osoby zabite i 11 rannych. Na skutek t. zw. orgij samochodowych w ciągu dni świątecznych w stolicy 1 osoba zabita, a 10 rannych.

Poza tem wskutek stanu podniecenia alkoholem policja stwierdziła szereg bójek i rozpraw nożowych, których ofiarom Pogotowie niosło pomoc w ambulatorjum lub na miejscu wypadku. W ten sposób opatrzono 26 ofiar poszwankowanych w czasie bójek, lub napadów, oraz 23 osób poszwankowanych w rozprawach nożowych. Pogotowie Ratunkowe w sprawozdaniu swem stwierdza, że w ciągu soboty i 2 dni świątecznych udzieliło ogółem pomocy 325 osobom.

Chwilami przed ambulatorjum tworzyła się kolejka osób poszwankowanych, oczekujących na opatrunek. M. in. zdarzyły się 2 szczególne wypadki wybuchu baloników dziecięcych, przy czem w jednym wypadku od dotknięcia papierosem pękło 100 baloników, trzymanyh przez handlarza. Wskutek wybuchu 1 osoba doznała poparzeń na twarzy i szyi. Drugi analogiczny wypadek zakończył się oparzeniem 1 osoby.

Operacja króla afgańskiego

Berlin, 11. 4. (Rdjo wł.). Król afgański Amanullah poddał się dzisiaj przed południem operacji migdałowej. Operacja, której dokonał prof. von Eicken, miała przebieg pomyślny. Król ma się dobrze, narazie jednak pozostaje w klinice.

Akty terrorystyczne Ku-Klux-Klanu.

Pittsburg, 11. 4. (Radio wł.). W czasie postępowania karnego przeciw b. członkom tajnej organizacji Ku-Klux-Klanu świadkowie zeznali, że kierownicy tej organizacji zorganizowali szereg zamachów bombowych na kościoły katolickie. Inny świadek zeznał, że w stanie Texas 7—8 osób zostało przez zwolenników Ku-Klux-Klanu żywem spalonych.

Zgon powieściopisarza angielskiego.

Londyn, 11. 4. (Radio wł.). Znany powieściopisarz Stanley Weyman zmarł w wieku lat 72.

Napady bandyckie w Meksyku.

Londyn, 10. 4. (Radio wł.). Donoszą z Meksyku, że pobliżu Cuernavaca bandyci dokonali napadu na 50 przejeżdżających samochodów i obrabowali podróżnych m. i. oficera i 8 żołnierzy. Rozeszły się pogłoski, że kilku członków poselstwa angielskiego uległo również rabunkowi.

Poznańska Giełda Pienięzna

Poznań, 11 kwietnia 1928.
Dzisiejsza giełda miała nastrój utrzymany i była dość ożywiona.

Z papierów procentowych dokonywano większych obrotów premj dolarową, która zwykowała z początku do 81 a pod koniec obniżyła się do 79, pozostając jeszcze w płataniu. 5-proc. pożyczkę konwersyjną poszukiwano po 66,25 procent. Z papierów lokacyjnych płacono za 8-proc. listy dolarowe P. Z. K 95 procent (przy dewizie 8,90), natomiast oddawano 4-proc. listy zast. konwert. ziemskie po 57 proc.

Z akcji bankowych oddawano Bank Związku po 88.

Na rynku akcji handlowo-przemysłowych nieco większe zainteresowanie przy kursach niezmiennionych. Płacono za Lubań 102 i za Dr. R. May 114—115, natomiast oddawano Cegielskiego po 47—47,50 i Herzfelda po 52—52,50.

Z papierów nieoficjalnych płacono za Bank Polski 147.

Gedula urzędowa z dnia 11 kwietnia 1928.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
3-proc. Pożyczka konwersyjna 66,25 proc. P
8-proc. dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95 proc. P
4-proc. listy zast. konwert. Pozn. Ziemstwa Kredytowego 57 proc. O
(Kurs w złotych)
5-proc. Pożyczka premjowa seria H 81—79 P

Święto Pieśni Słowiańskiej w Pradze

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Praga, 8 kwietnia.

Już dawno zapewne świat słowiański nie przeżywał chwil tak uroczystych i serdecznych, jak w tę Wielką noc, w Złotej Pradze. W rozpromienione słońcem wiosennym mury pięknej stolicy nad Wełtawą zjechały drużyny śpiewackie z całej prawie słowiańszczyzny, aby z pieśnią na ustach zmanifestować jedność słowiańskiej rasy i kultury, jej siłę i ideały, tak pięknie wyrażone w niezliczonych śpiewach narodowych. Imponujący na zewnątrz, jazd ten ma znaczenie nie tylko artystyczne, ale doprowadził i do niezwykle ważnej organizacji, mianowicie do zjednoczenia w jeden międzysłowiański związek wszystkich chórów, co należy uważać za pierwszy doniosły czyn na polu porozumienia państwowego. Jeżeli sobie przypomnimy, ile dla utrzymania ducha narodowego działała pieśń w czasach niewoli, to to serdeczne zapolewanie się drużyn śpiewawczych narodów słowiańskich uznać musimy za siłę niepoślednią. Będzie to mocno i trwałe wzajemne zbliżenie i poznanie się na terenie kulturowym, a entuzjazm, z jakim teraz w Pradze przyjmowano odnośną rezolucję komitetu, dowodził, jak powszechnie i chętnie dąży do tego celu śpiewactwo słowiańskie. Liczne podróże, podejmowane w ostatnich latach przez chóry czeskie, polskie, jugosłowiańskie i inne, były wstępem przygotowaniem do wielkiej wspólnej akcji zjednoczeniowej, której teraz dokonano w Pradze. Polsce przypada w tem szczególnie ważna rola, organizowania następnego wielkiego zjazdu chórów słowiańskich, który już będzie mógł wykazać pierwsze owoce dzieła, dokonanego na zjeździe praskim. Pierwszy ten zjazd Wszechsłowiańskiego Związku Śpiewackiego odbędzie się w Poznaniu w czasie trwania Wystawy Krajowej w roku następnym. Dla śpiewactwa polskiego wynikają stąd nowe i trudne zadania reprezentacyjne, a wobec konkurencji znakomych chórów czeskosłowackich przyjdzie naszym zespołom zdwoić siły.

Festiwal praski rozpoczął się w Wielką Sobotę. W dniu tym zjechały też chóry czeskie prowincjonalne oraz zagraniczne, m. in. i nasz poznański Chór Reprezentacyjny z kierownikiem wycieczki i delegatem polskich związków p. dr. Surzyńskim i dyrygentem chóru p. Raczkowskim na czele. Po bardzo serdecznym powitaniu naszej drużyny przez prezesa komitetu Festiwalu p. dr. Jędraszkę i przez przedstawicieli naszego poselstwa i konsulatu oraz organizacji polsko - czeskiej, śpiewacy nasi udali się na wyznaczone kwatery, poczem wieczorem uczestniczyli w pierwszym koncercie Festiwalu, odbywającym się w wielkiej sali Pałacu Przemysłu na Placu Wystawowym.

Koszt 250 tys. koron zamieniono olbrzymią tę halę targową na salę koncertową, której podjuz pomieszczyło na koncercie zjednoczonych chórów czeskich 5 tys. osób, nie licząc orkiestry Narodnego divadla; na sali zaś znalazło pomieszczenie 4 tys. osób, a więc mniej niż popisujących się. Nad

estradą figuruje wielki napis: „Z psem k srdci — srdcem k vlasti“ (Ze śpiewem ku sercu, z sercem ku ojczyźnie) i okala godło Czeskiego Związku Śpiewackiego, którego 60-letnie istnienie ma uczcić obecny jubileuszowy festiwal.

Jaki ogrom pracy dokonały czeskie chóry nad swym wyrobieniem artystycznym, to najlepiej zilustrował wstępny koncert, na którym popisywało się 16 najlepszych chórów, znanych także już dobrze zagranicą. Trudno o zespołach tych wyrazić się inaczej jak z entuzjazmem zarówno dla niezrównanej ich dyscypliny jak i dla wysokiego poziomu interpretacji, co jest oczywiście zaletą ich wyborczych dyrygentów. Różnice między poszczególnymi zespołami nie były tak znaczne, aby można klasyfikować je na dobre i mniej dobre. Współczesność i wysokie wymagania muzycznej publiczności wpłynęły na to, że wszystkie chóry utrzymują się na poziomie wysokim, zwłaszcza pod względem techniki zespołowej.

Nazajutrz w pierwsze święto Wielkanocy odbyły się dwa wielkie koncerty. Na popołudniowym program obejmował wykonanie wielkiej symfonii Rudolfa Karel „Vskřešení“ („Zmartwychwstanie“) na orkiestrę, solę i chór (1000 śpiewaków chórów praskich) oraz kantatę Jan Belli p. t. „Svadbá Janosíka“ („Wesele Janosíka“) także na orkiestrę, solę i chór, składający się tym razem z Czechosłowackiego Chóru Związkowego w liczbie 5000 śpiewaków. Symfonię Karla i chór poprowadzający ją poemat symfoniczny Suka „Praha“ dyrygował dyrektor Narodnego divadla Otakar Ostrčil, zaś „Wesele Janosíka“ prof. Orel z Bratysławy. Uroczysty charakter tych utworów i olbrzymi aparat wykonawczy złożyły się na wrażenie zupełnie wyjątkowe, elementarne. O wartości i jakości tych kompozycji przyjdzie nam jeszcze osobno referować tak samo, jak i o programie koncertu wieczornego, który odbył się w sali Smetany w Domu Reprezentacyjnym („Obecni Dum“) i obok występów znakomych chórów żeńskiego i męskiego Nauczycielstwa Morawskiego przyniósł pierwsze wykonanie „Gla-golski mšy“ („Mszy Starosłowiańskiej“) Leoga Janačka, sławnego kompozytora „Jenufy“. Utwór ten napisany do starosłowiańskiego tekstu mszy św. wykonali: Stowarzyszenie Filharmonicznej Besedy z Berna Morawskiego, orkiestra Filharmonii Praskiej i soliści z Berna. Dyrygował prof. Jarosław Kvapil.

Jutro w ostatni dzień festiwalu odbędzie się popis chórów okręgowych z Czechosłowacji oraz występ gości słowiańskich m. in. i naszego poznańskiego Chóru Reprezentacyjnego.

Warto jeszcze zaznaczyć, że koncerty festiwalu zaszczylił swą obecnością Prezydent Masaryk, a sala każdorazowo pomieszczyć nie mogła tysiące słuchaczy, entuzjastycznie oklaskującej drużyny śpiewawcze.

Z y g m u n t L a t o s z e w s k i.

miejsce oraz wyższa komisja dyscyplinarna. Wojewódzkie komisje, składają się z przewodniczącego oraz dwóch członków, z których jeden pochodzi z wyboru wydziału wojewódzkiego, a drugi z nominacji i urzędują w Toruniu i w Poznaniu, zaś wyższa komisja dyscyplinarna, orzekająca w komplecie przewodniczącego (z pomiędzy sędziów zawodowych wojewódzkich sądów administracyjnych — a nie sądów apelacyjnych, jak pierwotnie projektowano) oraz czterech członków (w tem dwóch z wyboru wydziału wojewódzkiego i dwóch z nominacji) urzęduje natomiast tylko w Poznaniu. Sledztwo wstępne prowadzi osobny komisarz śledczy mianowany przez odnośnego wojewodę, zaś oskarżenie formalne wytacza w wojewódzkich komisjach rzeczniczek dyscyplinary, sprawujący urząd w ogólnej administracji państwowej. Powołuje go również odnośny wojewoda. Obwinionemu wolno oczywiście korzystać z obrońcy, którego może sobie wybrać albo z pomiędzy adwokatów lub też z pomiędzy urzędników państwowych lub samorządowych, ew. także emerytowanych.

Ale co tę ustawę jeszcze nader charakteryzuje, to jej obowiązywanie wstecz od dnia 1. kwietnia 1929 r. wobec wypadków, które już trybunał dyscyplinarny ostatecznie rozstrzygnął, na niekorzyść oskarżonych, wydalając ich ze służby, jak np. w klasycznym wypadku p. Baranowskiego, dyrektora Krajowego Ubezpieczenia Ogniwego, kiedy już po zapadnięciu wyroku ujawniły się całkiem nowe momenty. Prośbę zasądzoną a ew. jego spadkobierców należy w takich wypadkach lecz — nie później jak w przeciągu czterech tygodni — wnieść do władzy przełożonej danego interesenta.

Inne przepisy jak np. dotyczące porządkowego postępowania dyscyplinarnego oraz zawieszania w służbie powtarzają już na ogół znane i w praktyce wypróbowane normy dyscyplinarne.

Trudno w tej chwili ocenić całą administracyjną wartość powyższej ustawy. Bezsprzecznie, usunęła ona wiele z tych niedomagań, które zupełnie zahamowały dotychczasowe orzecznictwo dyscyplinarne. Jasno też orzekła, że orzeczenia komisji dyscyplinarnych w sprawach dyscyplinarnych nie można zmienić ani uchylić zarządzeniami administracyjnymi.

Naszuwa nam się jednak jedna doniosła wątpliwość: Czy w interesie obiektywnego wymiaru sprawiedliwości należało w orzecznictwie dawać tak wyraźną przewagę osobom, związanym bezpośrednio z administracją państwową? Jakkolwiek bowiem samorządy winny współpracować z instytucjami państwowymi i współpraca ich jest nawet w znacznym mierzcie od urzędów państwowych zależna, to jednak nie należy tej zależności zanadto podkreślać.

Administracja samorządowa wiąże się ściśle z dążeniem do uczciwego i sumiennego ale i zarazem w najlepszym tego słowa znaczeniu obywatelsko wychowawczego prowadzenia społeczeństwa. W kierunku tym idzie także konstytucja.

Zdaniem naszym należało dlatego sędziom zawodowym sądów powszechnych dać przewodnictwo zarówno w niższej jak i w wyższej instancji, dyscyplinary, aby oskarżonym odjąć wszelkie powody do ewentualnego żalenia się na to, że w składzie sądu dyscyplinarnego było — kto wie — czy nie za wiele wpływu administracji państwowej.

Ks. dr. A. Kubik.

Z różnych stron Polski

Wilno. (Podejrzane pożary.) „Dziennik Wileński“, który prowadzi specjalną rubrykę zagadkowych pożarów, notuje obecnie dwa nowe groźne pożary: mianowicie w okolicy Nowych Trok spaliła się całkowicie z niewiadomych przyczyn wieś Białoleś, zaś na pograniczu sowieckim w rejonie Krasnego spaliły się w tym samym dniu z 4. na 5. b. m. dwie wsie Karpowice i Szyki. W dniu 4. b. m. spaliła się także wieś Sejłowice.

Zakopane. (Intwestycje.) W dniach ostatnich przystąpiono do remontu urzędu pocztowego w Zakopanem, który zostanie znacznie powiększony. W obecnych suterrenach pocztowych zaprowadzono centralne ogrzewanie i urządzono magazyny. Ponadto zostanie urządzona centrala telefoniczna na 1.000 abonentów, podczas gdy obecna posiada zaledwie 160 numerów. Również zostaną rozpoczę-

te roboty około budowy kabła telefoniczno-podziemnego. Koszty przebudowy wynosić będą przeszło 100 tysięcy zł.

Bielsko. (Wielka kradzież.) W mieszkaniu kupca Schoppera popełniono olbrzymią kradzież z włamaniem. Złoczyńcy skradli wielką ilość garderoby, biżuterji, cennych przedmiotów i t. d. na ogólną wartość około 100.000 złotych, ponadto z podręcznej kasy 600 dolarów, 300 koron czeskich i 13.000 złotych.

Sosnowiec. (Jan IV, król polski.) Policja aresztowała niejakiego Jana Różańskiego ze wsi Ostrowy, powiatu lublińskiego, który w urzędzie śledczym oświadczył, że jest Janem IV, królem polskim i księciem śląskim i obecnie udaje się na koronację do Krakowa. W wyniku śledztwa okazało się, że Różański od dłuższego czasu jest chory umysłowo, uciekł zaś z domu z powodu znęcania się nad nim żony i teściowej. Różański został odesłany do miejsca zamieszkania.

Reorganizacja straży celnej

W najbliższym czasie władze przystąpią do reorganizacji straży celnej. Liczba posterunków będzie powiększona o kilkadziesiąt. Dla usprawnienia działalności straży wprowadzone będą inspekcje samoczynowe. Poza to posterunki otrzymają psy wilki specjalnie tresowane do walki z przemytnictwem. Udoskonalenia straży celnej zostaną przedsięwzięte ze względu na znaczny wzrost szmuglu towarów, zaobserwowany w ciągu ostatniego miesiąca po wprowadzeniu nowej ustawy waloryzacji cel.

Pierwsza pielgrzymka narodowa do Ziemi świętej

Z inicjatywy ks. kardynała Prymasa organizuje kancelaria prymasowska w Poznaniu pierwszą polską pielgrzymkę do Palestyny, którą poprowadzi sam Kardynał Prymas. Ustalono następujący program:

Pielgrzymka wyruszy 1 kwietnia 1929 r. wieczorem z Krakowa. Podróż odbędzie się specjalnym pociągiem przez Bałkany ze zwiedzeniem Budapesztu, Białogrodu i Aten. Sześć dni poświęci się zwiedzeniu Egiptu. Po ośmiodziennym pobycie w Jerozolimie wyjedzie pielgrzymka samochodami do Nazaretu, gdzie zatrzyma się cztery dni, by zwiedzić Galileję, Karmel, Tyberjadę, Kafarnau i Tabor. Dalszą podróż aż do Bałbeku odbędzie się również samochodami przez Damaszk i Antyliban. Od Bałbeku pojedzie się pociągami do Konstantynopola przez Aleppo i Azję Mniejszą, w której zwiedzi się znane z podróży Adana i Ikonję oraz Angorę. W Konstantynopolu zatrzyma się wycieczka trzy dni, potem przez Bosfor i Czarne Morze pojedzie okrętem do Konstancy. Zwiedzimy Bukareszt, wrócimy pielgrzymką przez Lwów do Krakowa dnia 9 maja przed poł.

Pielgrzymka będzie miała charakter religijny, lecz będzie pod względem naukowym stała na wysokim poziomie. Udział w pielgrzymce będzie ograniczony do 150 osób. Wszyscy pielgrzymi pojedą II klasą. Koszt wynosić będą 500.— dolarów.

Zgłoszenia przyjmuje kancelaria Prymasa Polski w Poznaniu do dnia 1 października rb.

Ustawa dyscyplinarna dla urzędników samorządowych woj. poznańskiego i pomorskiego

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego br. (Dz. U. Rz. P. nr. 24 poz. 206) uregulowano nareszcie już przed kilku laty poruszona i przez Związek Ludowo-Narodowy mimo wszelkiego rodzaju przeszkód wytrwale forsowaną sprawę postępowania dyscyplinarnego przeciwko urzędnikom samorządowym województwa poznańskiego i pomorskiego. Dotychczas funkcje władzy dyscyplinary pełnił jeszcze na podstawie rozporządzenia Naczelnej Rady Ludowej — Trybunał Dyscyplinarny. Wobec tego, że „wyroki tego trybunału były bezapelacyjne mimo, że zapadały tylko w jednej instancji, podnoszono niejednokrotnie protest przeciwko tym orzeczeniom. Mimo wątpliwości, co do promowności tych „wyroków“ podnoszonych m. in. przez Naczelną Prokuratorję Generalną, ministerstwo spraw wewnętrznych, nie było instancji, którąby chciała rozpatrywać apelację wzgl. rekursy przeciwko tym „wyrokom“. Kończyło się więc na pro-

testach tych, którzy temi orzeczeniami czuli się pokrzywdzeni. Ministerstwo samo uznało, że w tych warunkach zaufanie do wymiaru sprawiedliwości tej instancji w rezultacie poczęło zanikać i zdobyło się nareszcie na to, by wstrzymać dalsze urzędowanie tegoż trybunału. Ale w rezultacie sprawy dyscyplinary stanęły na całkiem martwym punkcie, a raczej doszły do nowego rodzaju anomalji. Ministerstwo mogło np. zawieszać (co też czyniło) tego lub owego wyższego urzędnika samorządowego (np. prezydenta Bydgoszczy, kierownika Kraj. Ubezpieczenia Ogniwego), ale nie było znowu instancji, którąby obwinionym bądź to winy wykazała, bądź też pozwałała im się z danych zarzutów co rychlej oczyścić.

Otóż ten wadliwy stan rzeczy zmienia wspomniane na wstępie rozporządzenie.

Odtąd orzekają w sprawach dyscyplinarnych urzędników samorządowych dwie instancje: wojewódzkie ko-

KINO RENAISSANCE, Poznań Kantaka 8-9

Od 11 do 15 kwietnia

Rin - tin - tin

Wśród wilków

Nadprogram dwie znakomite komedje
Dla młodzieży dozwolony. Pocz. seansów g. 4, 5.30, 7.30, 9.
Pw 8441-15, 91

Jeszcze tylko do soboty!

KINO „ODEON“

ul. 27 Grudnia 14

Jeszcze tylko do soboty!

„Tańczący Wiedeń“

w roli głównej LYA MARA

Pw 8445-15, 93

KINO „EDISON“, ul. 27 Grudnia 20
Dziś! Zawsze uśmiechnięty! Dziś!
HARRY LIEBTE
jako **„Królewicz Fiołków“**
Najpiękniejszy film ulubień a publiczności!

DZIAŁ GOSPODARCZY

Budżet P. W. K.

Z chwili

Państwo w roli producenta

W uiegiym tygodniu referowaliśmy na tem miejscu o „nowej reglamentacji cen”, wprowadzonej dekretem Pana Prezydenta, ogłoszonym w numerze 38 Dziennika Ustaw; stwierdziliśmy, że pojęcie „cen gospodarczo uzasadnionych” posiada jako podkład ideowy o przekonanie niemoralności w osiąganiu zysków z produkcji.

Ten znany powszechnie sposób odnoszenia się państwa do producentów znajduje się w rażącej wprost sprzeczności z pobłażliwością, z jaką toż własnie państwo określa swoje dochody, swoje zyski z przedsiębiorstw, których jest właścicielem. Wystarczy zapoznać się z przedłożeniem budżetem rządu, aby się przekonać, że na pokrycie budżetu (2,4 milarda złotych) składają się wpływy z podatków w wysokości 1,3 milarda i wpływ z przedsiębiorstw i monopolu w wysokości 1,1 milarda. Ostatnia pozycja obywateli bezpośrednio nie obciąża; państwo zarabia ją, dając wzajemne pewne świadczenia.

Otóż, czy za te świadczenia państwo nie pobiera zbyt wygórowanych opłat? Niestety tak jest. Podczas, gdy państwo wobec koniecznych podwyżek cen w gospodarce prywatnej zajmuje stanowisko opozycyjne, ze spokojem i lekkim sercem podnosi co czas pewien, poziom taryf kolejowych, pocztowych, monopolowych, nie bacząc przynajmniej na to, czy są one gospodarczo uzasadnione i czy są godziwe.

Niechaj Szanowny Czytelniku nam nie zarzuci, że nie można jedną miarą mierzyć gospodarstw prywatnych i gospodarstwa państwowego. Wobec praw ekonomicznych polityka cen zarówno producenta prywatnego jak i monopolu państwowego jest ta sama.

Sądźmy, że gdyby monopole państwowe, miały iść drogą najmniejszego oporu, drogą dyktowania cen, zechciały wziąć pod uwagę zdolność nabywcy i wymagania jakościowe, spozycowców i gdyby ceny monopolowe ustalono na tej właśnie płaszczyźnie — dochody z przedsiębiorstw państwowych (mimo obniżki taryf) dalyby co najmniej te same dochody, jakie dają obecnie.

Tymczasem tak nie jest. N. p. wyroby tytoniowe są liche w tańszych gatunkach; wyroby zaś lepsze są drogie. Frekwencja kolejowa stoi daleko poza normą możliwą do osiągnięcia na wypadek obniżenia taryf biletowych — a skutkiem takiego stanu rzeczy — zyski przedsiębiorstw państwowych zaiste nie są godziwe.

Wtęj dziedzinie dużo pozostaje do zrobienia. Temat monopolu należy do tych zagadnień, których pomyślny rozwiązanie miałoby decydujący wpływ na przyszłość finansową kraju.

Krótkie informacje gospodarcze

— W dniu wczorajszym przybył do Londynu Henryk Ford na trzytygodniowy pobyt.

— „Excelsior” donosi, że Bank Francuski zaprosił na konferencję, która ma się odbyć w końcu b. tygodnia w Paryżu, przedstawicieli 20 wielkich banków europejskich. Przedmiotem obrad tej konferencji ma być oświadczenie międzynarodowej sytuacji walutowej.

W niedługim czasie powstanie z inicjatywy wszechpolskiego zjazdu przemysłowców i kupców drzewnych giełda drzewna w Warszawie.

— Według danych pruskiego urzędu statystycznego stan zasiewów w Prusach w roku bież. jest bardzo niepomyślny. Od r. 1925 nie było równo Prusach w roku bież. jest bardzo niepomyślny. Od r. 1925 nie było równo niepomyślnych widoków na zbiory. Nawet znany nieurodzaj w r. 1913 przedstawiał lepszy stan, niż w roku bież.

— Biuro Wolfa donosi, że związek przemysłowców metalowych w Saksonji uchwalił ogłosić lokaut w skutek zatargu o taryfę plac, w przemyśle metalowym w Saksonji. Lokaut ma wejść w życie dnia 12 kwietnia i obć około 200.000 robotników metalowych.

— Królewicka dyrekcja kolejowa zastosowała szereg taryf wyjątkowych na tary w handlu z Polską, idące na Podwiecie, aby ożywić obroty towarowe w porcie królewickim.

Powszechna Wystawa Krajowa w r. 1929 będzie dziełem tak doniosłym w skutkach i tak pożytecznym dla rozwoju gospodarczego i kulturalnego całego kraju, że nakłady na ten cel przeznaczone nie powinny odstraszać od najszerszego udziału w niem czynników produkujących. Z drugiej strony skoro P. W. K. jest pomyślana jako dzieło całego Narodu i z tego tytułu całe społeczeństwo ponosi obowiązek materialnego i moralnego poparcia, słuszną jest rzeczą, by ono było poinformowane o wielkości ciężaru, wynikającego z całego przedsięwzięcia, i o jego finansowych podstawach. Cel ten spełnia broszura p. Leona Miłkołajczaka, dyrektora dla spraw finansowych P. W. K., która odpowiada na pytanie jak wygląda budżet P. W. K. i jego wykonanie.

Pierwotny preliminarz budżetowy P. W. K. opracowany w pierwszej połowie stycznia 1928 r., przewidywał po stronie dochodów i rozchodów sumę 11.555.000 zł. Rychło jednak po sprzecyzowaniu organizacyjnych i techniczno-budowlanych szczegółów P. W. K. preliminarz musiał ulec zmianie, tem bardziej, że przewidywał deficyt w wysokości 4-5 000 000 milj. zł. Dlatego już dn. 21 stycznia 1928 r. przedstawiono Radzie Głównej rozszerzony plan budżetowy, zamykający się po obu stronach sumą 15.000.000 zł. Preliminarz ten został przyjęty przez Radę Gł. i stanowi dla dyrekcji P.W.K. plan finansowy.

Jak przedstawia się wykonanie przedłożonego planu pod względem praktycznym? Najpoważniejsze pozycje po stronie rozchodu dotyczą inwestycji budowlanych, do których należy doliczyć i ponad to wydatki związane z adaptacją terenów wystawowych. Wynoszą one razem 6 400.000 zł. Na pierwszy rzut oka pozycja ta wydaje się być niską, skoro się zważy, że charakter i rozmiary Wystawy wymagają licznych i okazałych gmachów. Niewielkie stosunkowo wydatki na inwestycje budowlane wynika z stąd, że prawie wszystkie tereny użytkowały P. W. K. od m. Poznania bezpłatnie oraz, że gmachy Targów Poznańskich, nadające się na zbiorowe pokazy towarowe, zaoszczędziły P. W. K. milionowych sum na budowę hal i pawilonów wystawowych, a ponadto umożliwiły ustanowienie niskich opłat za stoiska, które na podobnych wystawach zagranicznych kilkakrotnie bywają droższe.

Na prace i dekoracje ogrodnicze, dekoracje zewnętrzne i wewnętrzne atrakcje, światło, wodę i gaz, konkursy i komunikacje wstawiono w budżecie sumę 2.250.000 zł. Wydatki te należą do niezbędnych jako uzupełnienie przygotowań Wystawy bez względu na specjalne podniesienie poziomu. I tutaj udało się dzięki pewnym ograniczającym ograniczyć sumę wydatków do minimum. I tak np. co do wydatków na urządzenia ogrodnicze zawarto osobną umowę z Dyrekcją Ogrodów Miejskich, lwia część prac, objętych cyfrą ryczałtową 200.000 zł.

Wielkiem odciążeniem strony rozchodowej budżetu P. W. K. jest pomoc ministerstwa komunikacji, które własnym kosztem buduje bocznice kolejową na tereny wystawowe. Nadto Dyr. Miejskiej Kolei Elektrycznej przewiduje na udogodnienia komunikacyjne blisko 5.000.000 zł.

Pozostałyby do omówienia wydatki, związane ściśle z organizacją i administracją Wystawy jak: pobyty urzędnicze (1.500 tys. zł.), płace robotnicze (1.000 tys.), ciężary socjalne (280 tys.), dodatek drożyniany (300 tys.), lokale biurowe (50 tys.), wydatki rzeczowe oraz inwentarz (500 tys.), procenty od kredytów (550 tys.), koszty propagandowe (325 tys.), druki (250 tys.), uroczystości i reprezentacja (150 tys.), muzyka (150 tys.), portorja (120 tys.), kwaterunki (50 tys.), iluminacje, oznaczania itd.

Poza powyższymi grupami rozchodów, z których każda została preliminowana dokładnie i ostrożnie, co wynika z dołączonych do budżetu szczegółowych uzasadnień, przewidyje się wydatki na ubezpieczenia (ogień i nie-pogoda) w sumie 150 tys. zł., pożarnictwo — 50 tys. zł., na kulturę i sztukę — 300 tys. zł. Wreszcie na konserwację i ewent. remonty przeznaczono 400 tys., na nieprzewidziane — 200 tys. zł. Tem samym strona rozchodu zam-

yka się kwotą 15 milionów zł. — jako ostateczną granicę wydatków, uzależnioną od preliminarzowanych dochodów.

Jako zasadnicze źródła dochodowe każdej wystawy wchodzi w rachubę: a) dzierżawa za stoiska, b) opłaty za bilety wstępu, c) dochód z atrakcyj, imprez, loterji itp. przy likwidacji wystawy. W naszych warunkach z uwagi na brak uświadczenia społeczeństwa w dziedzinie wystawnictwa i ze względu na znaczenie ekonomiczne P. W. K. dla kraju trudno byłoby pokryć koszty Wystawy normalnymi dochodami. To też z inicjatywy gen. dyr. P. W. K., dr. Wachowiaka, rozpisano subskrypcję narodową na fundusz podstawowy, by tą drogą zrównoważyć budżet bez konieczności nadmiernego podwyższenia opłat stoiskowych i ceny biletów wstępu. Pozycję tę preliminarz przewiduje w wysokości 4.500 tys. zł. na co z końcem 1927 r. deklarowano prawie wyłącznie na Ziemiach Zachodnich 3.000 tys. Całkowita kwota preliminowana została rozłożona w ten sposób, że związki komunalne obciążają swoje budżety roczne niewielkim odsetkiem, wynoszącym 1/3-1/2 proc. budżetu wzgl. 2 proc. od podatku gruntowego, dalej, że związki gospodarcze oraz instytucje gospodarcze samorządowe wstawiają odpowiednie kwoty do rocznych budżetów, wzgl. obciążają członków specjalnymi składkami.

Wpływy z opłat stoiskowych preliminarz przewiduje w wysokości 3.600 tys. zł., co należy uważać za pozycję zupełnie realną przy uwzględnieniu dotychczasowych zgłoszeń wystawców. Cena wynosi od 2 do 240 zł. za 1 m²; tańsze stawki są przewidziane dla rolnictwa, a najtańsze dla ogrodnictwa, które należy uważać za część ozdobną Wystawy. W porównaniu z wystawami zagranicznymi (w Barcelonie płacono za 1 m² do 3 tys. zł. w Kolonii do 1500 zł.) są stawki stoiskowe niskie. Dochód z opłat za bilety wstępu ustalono w wysokości 2.750 tys. zł. przy założeniu, że frekwencja wyniesie przeszło dwa miliony osób przy cenie 2 zł. za normalną kartę wstępu i 50 za kartę ulgową dla dzieci szkolnych, wojska i sfer uboższych. Dochód z różnych atrakcyj preliminarzowano ostrożnie w wysokości 100 tys. zł.; chociaż faktyczne wpływy z tego źródła powinny być znacznie wyższe.

Pozycja „rozbijanka i odkup” przewiduje 1.500 tys. zł. dochodu. Niełatwo jest rzeczą ocenić już dziś, ile wyniosą rzeczywiste wpływy z rozbijarki i sprzedaży budowli P. W. K. W wyniku dotychczasowych pertraktacyj z władzami m. Poznania gmachy trwałe przejdą an własność miasta za zwrotem najwyżej połowy kosztów, co pozwala liczyć na 1.000.000 do 1.300.000 zł. dochodu. Spieniężenie pawilonów prowizorycznych połączone będzie z większymi trudnościami, gdyż przedstawiają wartość dla przyszłego nabywcy wyłącznie jako material. Wpływy ze sprzedaży ich oblicza się na 200-300 tys. zł.

W rubryce nieprzewidziany dochód” figuruje pozycja 2.000.000 zł., która przewidziana jest jako zysk netto z loterji, urządzonej przez P. W. K. Pertraktacje o udzielenie koncesji na urządzenie loterji są jeszcze w toku.

Reszta dochodów składa się z sum mniej lub więcej problematycznych, ogółem w wysokości 500.000 zł. Należy do nich udział w zyskach restauracyjnych, określony na 8 proc. obrotów brutto, wpływy z bazarów, imprez sportowych i uroczaiści w t. zw. „miasteczku” Wystawy oraz ze sprzedaży katalogów, pocztówek i in. druków.

Reasumując powyższe wywody, należy stwierdzić przedewszystkiem, że plan budżetowy nie został opracowany z myślą wygospodarowania jakichś zysków. Dążeniem czynników kierowniczych P. W. K. jest zrównoważyć budżet. Ażeby jednak znaleźć pokrycie ewent. deficytu na wypadek, gdyby obliczenia pewnych pozycji okazały się nierealnymi, przewidziano cicha rezerwę w formie deklaracji gwarancyjnych, podpisanych przez samorządy, organizacje, firmy i osoby prywatne, w których deklaranci oświadczają gotowość pokrycia ewent. braków przy ostatecznym zamknięciu rachunków.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Kurs złotego. Dziś rano notowano dolary w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90 1/4; w Gdańsku na Warszawę 8,90.

(k) Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski Oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212.774, w gotówce — 212.348; za 100 guld. gd. w dewizach — 173.712, w gotówce — 173.564.

Urzędowa Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 11 kwietnia 1928.

Warunki: handel hurtowy, franko stacja załad ładunki wag dost zaraz za 100 kg Standardy: a) żyta poznańskiego i pomorskiego 691 gr (117,2 f w h.), b) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 741 gr (125,3 f w h.), c) jęczmienia browarowego pozn. i pom. 683 gr (115,4 f w h.), d) jęczmienia przemysłowego pozn. i pom. 640 gr (108,1 f w h.), e) owsa poznańskiego i pomorskiego 453,5 gr (76,5 f w h.), f) notowania młki żytniej na podstawie ustalonego standardu.

„Ceny orientacyjne”	
Zyto	47,50-49,00
Usposobienie stałe	
Pszenica	
Usposobienie spokojne	54,00-55,00
Jęczmień przemysłowy	37,00-40,00
Jęczmień browarowy	42,00-44,00
Usposobienie spokojne	
Owies	40,00-42,00
Usposobienie spokojne	
Maka żytni 85% w/w w stand.	70,50
Maka żytni 70% w/w w stand.	68,50
Usposobienie stałe	
Maka pszenna 65% w work.	75,50-79,50
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	34,00-35,00
Otręby pszenne	32,50-33,50
Wyka łatwa	31,00-34,00
Peluska	33,00-36,00
Groch polny	46,00-51,00
Groch Victoria	60,00-82,00
Groch Polgera	55,00-65,00
Łubin niebieski	23,00-24,00
Łubin złoty	24,50-25,50
Seradela	28,00-29,00
Koniczyna czerwona	220,00-310,00
Koniczyna biała	180,00-280,00
Koniczyna szwedzka	290,00-350,00
Koniczyna żółta odluszczone	150,00-180,00
Koniczyna w łuskach	70,00-90,00
Przełot	200,00-260,00
Tymoteusz	60,00-68,00
Ziemniaki fabryczne 16%	6,10-6,30
Ogólne usposobienie spokojne	

Uwagi ogólne: Jęczmień browarowy o wadze wyższej niż standardowa ponad notowania Koniczyny wyborowe w ziarnie, kolorze i czystości ponad notowania.

TARGOWICA MIEJSKA

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 11. 4. 1928. Spędzono wołów 45, buhaji 89, krów 178, bydła 312, świń 1618, cielat 503, owiec 200, kóz —, prosiat —.

Razem 2633 zwierząt.

Płacono za 100 kr żywej wagi za:

Bydło:	
a) pełnomięsiste, wytuczone woły najwyższej wartości rzeźnej, niezapręgane	160-164
b) pełnomięsiste, wytuczone woły od lat 4 do 7	142-148
Stadniki:	
a) pełnomięsiste, wyrosłe, najwyższej wart rzeźnej	146-148
b) pełnomięsiste, młodsze	130-140
c) młode, odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	120-126
Jalówki i krowy:	
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jalówki	140-146
d) młode odżywione krowy i jalówki	120-128
Cieleta:	
b) najprzedniejsze cielęta tuczne	170-176
c) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki	160-164
d) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki	150-154
e) liche ssaki	140-146
Owce:	
Opasy chłwne:	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	000-180
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżywione młode owce	120-124
Świnie:	
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	000-190
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	184-186
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	176-180
e) mięsiste świnie ponad 50 kg	164-170
f) maciorzy i różne kastraty	150-180

Przebieg targu okazywał się spokojny.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marnotrawstwo czasu na zebraniach

Warto zastosować i u nas regulamin obrad, przyjęty przez naukową organizację pracy

W ostatnich czasach mnoży się ilość konferencji, zebrań, wieczorów, zjazdów, posiedzeń przy udziale większej ilości osób. Można dyskutować nad celowością tego objawu, nad użytecznym wynikiem tych skupień — trzeba jednak w każdym razie liczyć się z tym zagęszczeniem życia społecznego, jako z faktem istniejącym. Wiadomo jednak powszechnie, że często wyniki realne nie są zupełnie warte zabiegów, zwłaszcza zaś zużytego czasu.

Notorycznym jest, że niemal każde zebranie odbywa się u nas mniej więcej trzy kwadranse po terminie, a wydłużony w ten sposób trzykrotnie „kwadran akademicki” zajęty jest przez pewnego rodzaju raut. Prelegenci nie zdają sobie dostatecznie jasno sprawy z granic w których wyczerpuje się uwaga słuchaczy; przewodniczący często nie umie temu zaradzić i dopuszcza do zupełnego zaniku zainteresowania wygłaszaną przemową. Otóż z inicjatywy inżynierów amerykańskich zastosowano nowy i celowy regulamin obrad na kongresie naukowej organizacji w Brukseli w 1924 r. Regulamin ten przyjęły ostatnio wszystkie narodowe komitety naukowej organizacji. Masarykowa Akademia Pracy w Pradze (spełniająca w Czechosłowacji rolę Instytutu Naukowej Organizacji i Ligi Pracy w Warszawie) ustaliła go w następujących punktach:

1) Program zebrania, porządek obrad winien być ściśle rzeczowy, wyłączający zbędne formalności, wprowadzający formuły grzeczności do minimum, uplanowany co do godzin i minut nie tylko na początku posiedzenia, ale o ile możliwości w dalszym ciągu zebrania, aż do przypuszczalnego końca.

Odnawianie świątyni

Prace w kościele o. o. Franciszkanów.

Gmach cały staraniem o. o. Franciszkanów przy wydatnej pomocy wernych odrestaurowano z zewnątrz już w roku 1925; naprawiono wówczas dachy oraz ściany. przebudowano podziemia i zaprowadzono światła elektryczne. Na intencję ofiarodawców, którzy przyczynili się do odbud. pięknej świątyni odbywa się nabożeństwo w każdy wtorek miesiąca. Za zmarłych są co miesiąc msze, które się specjalnie zapowiadają.

Po przeprowadzeniu tych prac przychodzi kolej na wnętrza kościoła. zasobnego w obrazy i freski mocno przyprószone kurzem, wżerającym się w uszkodzone przez wilgoć płótna, częściowe już wydaty. Ponadto zachodzi konieczność zakonserwowania istniejących malowideł, zdobiących niemal ze każdą ścianą czy sufit pięknej franciszkańskiej świątyni. Temu celowi poza bezsprzeczną wygodą wiernych, służyć ma m. i. centralne ogrzewanie.

Po zaprowadzeniu go przystąpi się do renowacji wnętrza świątyni. W najbliższym czasie rozpoczną się prace przygotowawcze około organizacji Komitetu, do którego powołany zostanie szereg wybitnych osobistości z generałem broni Józefem Hallerem na czele. (k).

Pożyteczny kurs

zorganizowany przez katolicką Szkołę społeczną.

Uwziął się duch czasu, by poprzez kino, kabaret, kawiarnię, dancing, porwać kobietę współczesną w szalony wir zabaw i uciechy i uczynić z niej istotę pustą, oraz płytką, o używaniu życia tylko myślącą. Wiele rzuciło się na oślep w ten wir. Wiele jednak widzi w czem innym treść i cel swego życia, rozumiejąc, że właśnie w obecnych czasach nakłada ono wielkie obowiązki, których społeczny charakter coraz więcej im się wyjaśnia. Tym to właśnie kobietom ma służyć kurs społeczny dla pań, jaki obecnie prowadzi Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu.

Drugi cykl wykładów tego kursu rozpoczyna się dnia 17 b. m. o godz. 20 prelekcją znanego pedagoga b. wicekuratora p. I. Steiną na temat: „Nauka o dziecku i młodzieży”. Poza tem

Referaty dłuższe i ważniejsze winny być napisane i rozdane uczestnikom, aby a) ułatwić słuchaczom zrozumienie i spamiętanie pewnych szczegółów, wyliczeń, cyfr itd.; b) nie wychodzić zasadniczo poza określone ramy tematu; c) wzbudzić zainteresowanie i skoncentrować uwagę słuchaczy.

3) Zasadnicza norma przemówień wynosi 15 do 20 min., w dyskusji 4 do 8 min.

4) Przewodniczący winien śledzić wpływ czasu i w chwili odpowiedniej dać znać prelegentowi, aby pamiętał o regulaminie i kończył przemówienie.

5) Wnioski należy formułować jasno, treściwie i pisemnie.

6) Przewodniczący reasumuje w końcu zebrania zrozumiałe osiągnięte wyniki i uchwały.

7) Protokół musi być jasny: przemówienia dłuższe dołączone na piśmie, krótsze w treściwym ujęciu.

8) Porządek obrad powinien być uprzednio przygotowany i przyjęty.

9) Zaproszenia na zebrania powinny zawierać powyższy, uproszczony regulamin obrad i porządek danego zebrania, ze szczególnym po określeniu usilnej prosby o punktualne przybycie i trzymanie się regulaminu.

Korzyści tego systemu są zbyt oczywiste, a rezultaty osiągnięte w Masarykowej Akademii Pracy zbyt bijące w oczy — by nie przekonały wszystkich tych, którzy mają do czynienia z zebraniem publicznym. Życie społeczne zagęszcza się. Trzeba wprowadzić w coraz częstsze zebrania publiczne pewien ład i system, gdyż inaczej gubimy się w wytwarzającym się poniekąd automatycznie chaosie.

Stanisław Punicki.

przewidziane są takie wykłady: „Apostolstwo kobiety polskiej”, „Kobieta i małżeństwo w prawie kanonicznym”, „Kobieta jako wychowawczyni”, „Kobieta jako czynnik kultury”, „Prądy ideowe w ruchu kobiecym”, „Udział kobiety w życiu społecznym i charytatywnym”, „Kwestia higieiny domowej”, „Państwowa ochrona kobiety”. Mówić będą pp.: ks. prof. dr. Baranowski, ks. prof. dr. Janasik, p. Posadzowa, p. Ruszczyńska, ks. sekr. Jan Forecki, p. Rzepecka, ks. kan. Dymek, p. dr. Grossmannówna, p. naucz. Wilczyński.

Zgłoszenia na ten cykl przyjmuje sekretariat Kat. Szk. Społ. przy ul. Podgórze 12 b w godzinach biurowych od 9 do 16. Opłata wynosi 20 zł. Panie, legitymujące się przynależnością do Sodalicji, Zw. Kob. Prac., Kat. Zw. Polek, Zw. Mł. Polek, Narod. Org. Kobiet, i pp. urzędniczek płać tylko 10 zł., a pp. studentki — 5 zł.

Echa Wielkanocy

Tradycyjne „święconki” dla ubogich.

Konferencja Pań Św. Wincentego à Paulo na Jezycach urządziła w ochronce SS. Elżbietanek tradycyjną uroczystość „Święconki”. Salę zapelnili ubodzy, do których przemówił w serdecznych słowach miejscowy proboszcz ks. Budaszewski, poczem poświęcił rozłożone po stołach dary, składające się z wędlin, placków chleba, kiebas, wędzonki, strucli itp. Obdarzono około 300 ubogich rodzin, przyczem dary zastosowane były do liczebności rodziny. Ubodzy wychodzili rozpromienieni, gdyż obdarzeni byli istotnie bardzo suto, a wszystko mają do zawdzięczenia Konferencji z niestrudzoną p. Cybichowską na czele.

Niezależnie od powyższej uroczystości odbyła się również druga podobna u SS. Elżbietanek które u siebie żywią i pielęgnują około 60 optantów. Rozdanie darów odbyło się w szkole na Jezycach wśród bardzo podniosłego nastroju. „Święconka” choć na chwilę pozwoliła im zapomnieć o ciężkim położeniu w jakim się znajdują. (z).

Bestjałski szofer

Nowe szczegóły o tragicznym wypadku pod Miodaskiem.

Nasz korespondent szamotulski (iz) tak opisuje tragiczne zajście o którym donosiliśmy we wtorek:

Lo Kitay, światowej sławy eksperymentator z dziedziny psychologii doświadczalnej, którego wczorajszy wieczór w Domu Ewangelickim w Poznaniu cieszył się wielkim powodzeniem. Niektóre doświadczenia jak np. zasugerowana podróż do Ameryki, przyjęte były przez publiczność żywiołowo oklaskami.

Przyjmuję przedpłatę i ogłoszenia dla „Kurjera Poznańskiego”

St. Cwojdzinski

Krobia

ul. Kolejowa 40.

Ceny oryginalne — bez żadnych dopłat. Dostawa „Kurjera Poznańskiego” również przez roznosicielkę do domu.

W drugie święto Wielkanocne około godz. 16 zabawiali się 3 młodzieńców, a mianowicie: Leon Fechner, Stefan Michałak i Popiół z Miodaska powiatu szamotulskiego na szosie Międzychód-Poznań pomiędzy Miodaskiem i Ga'em Wielkim. W chwili kiedy cała trójka znajdowała się na rowerze nadjechał w szalonym tempie samochód nr. 41436 zdrażający w stronę Poznania i wpał na chłopców. Popiół szczęśliwie odzuchony wyszedł z wypadku niemal bez szwaku; Michałak i Fechner natomiast doznali ogólnych ciężkich obrażeń.

Samochód, którego właściciel względnie kierowca są narazie nieznanymi zatrzymał się na chwilę. Gdy przekonano się o skutkach okropnej jazdy, a mianowicie, że Popiół może dościsnąć do najbliższej miejscowości i zażądać pomocy dla pozostałych ofiar, postanowiono ciężko rannych bez zataśczenia się o nich i czempredziej oddalono się.

Fechner, którego stan był bardzo niebezpieczny — zmarł dziś nad ranem wskutek pęknięcia czaszki. Stan zdrowia Michałaka jest nadal bardzo poważny.

Walka o ziemię

Jeden z gospodarzy ciężko ranny.

W Pogorzeli w pow. koźmińskim powstała między gospodarzami Ignacym Foltynowiczem II i jego synami, a Oskarem Pannwitzem i braćmi zaciekle bójka w wyniku której Pannwitz uderzono w głowę kłonicą. Stan rannego jest b. poważny. Bójka powstała na skutek sporu co do użytkowania gruntu.

Pannwitzowi nie wolno było uprawiać ziemi aż Foltynowicz nie otrzyma takiego zakazu ze strony sądu. Pierwszy nie wypełnił jednak poleceń burmistrza i udał się 3 braćmi oraz parobkiem w pole, by wziąć się do orki przyczem wszyscy byli uzbrojeni w kije i broń palną. W tym samym czasie na to samo pole wybrał się Foltynowicz zabierając swych 4 synów i również zamierzał rozpocząć wiosenne roboty. Oczywiście, że przyszło do ostrej wymiany zdań, przyczem Pannwitz odgrażał się bronią, a nawet raz wystrzelił. Foltynowicze rzucili się wówczas na Pannwitz'a i odebrali mu broń, raniąc poważnie. Dochodzenia są w toku. (z)

Przy dolegliwościach żółdkowo-kiszkowych, braku apetytu, atonii kiszek, wzdęciach, zgaszce, odbijaniach, ogólnym podrażnieniu, bólach głowy migrenowych, zastosowanie 1—2 szklanek naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” wywołuje doskonałe opróżnienie przewodu pokarmowego. Opinie szpitalne wykazują, że nawet obłożnie chorzy chętnie biorą wodę „Franciszka-Józefa” i czują potem znaczną ulgę. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 6571

KALENDARZYK

Środa, 11 kwietnia 1926.

Słońce: wschód 5.04 — zachód 18.43; — długość dnia 13 godz. 39 min.

Księżyc: wschód 0.38 — zachód 7.48; — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 9 st. C., wiatr północno-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm., pochmurno. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 5 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: Wczoraj: + 1,12 m.; dziś + 1,07 m.

Kal. rz.-kat.: Leona; jutro Konstancji. Kal. słow.: Jaromira; jutro Lubosława.

Zebrania

Jutro o 19 Zeńskie Tow. Przemysł w Domu Królowej Jadwigi.

Wykłady — odczyty

Dziś o 19 w sali Nar. Uniw. Robotniczego, Al. Marcinkowskiego 24, prof. dr. Kostrzewski: „Rybolóstwo przedhistoryczne” i prof. dr. Schechtel: „Zerowanie ryb”.

Nocne pogotowie lekarskie

ul. Pocztowa 30; tel 55-55; od godz. 20—8.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Czerwona Apteka, Stary Rynek 37 — Zielona Apteka, Wrocławska 31.

Jeźyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul. Głogowska 74/75.

Wilda: Apteka pod Koroną, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walny zjazd delegatów Uczestników Powstania Wielkopolskiego z roku 1918/19** odbędzie się w niedzielę, 15 bm. o godz. 10,30 na sali posiedzeń druha Jarockiego, ul. Maszalska 8.

— **Zjazd b. wychowanków gimnazjum im. Przemysława w Rogoźnie (Wkp.)** odbędzie się w czwartek b. r. w związku z obchodem jubileuszowym 50-lecia pracy nauczycielskiej prof. Meyssnera, dyrektora tegoż zakładu. Uprasa się wszystkich zainteresowanych o podanie adresów przewodniczącemu komitetu organizacyjnego p. Marjanowi Neymanowi, Rogoźno, ul. Kościuski, celem nawiązania kontaktu.

— **Miesięczne zebranie Stow. Inżynierów i Architektów** odbędzie się w piątek 13 bm. o godz. 18 w sali Dyrekcji Kolei Państwowych (Waly Zygmunta Staroego 4). Na porządku obrad referat p. inż. Marjana Andrzejewskiego p. t. „Celowość naszych publicznych wykładów”.

— **Bank Ludowy w Jeźycach** zwołuje roczne walne zebranie na czwartek, dnia 12 bm. o godz. 18,30 do sali restauracji „Oaza” przy ul. Dąbrowskiego 53/55. Na porządku obrad m. in. wybór uzupełniający 3 członków Rady nadzorczej.

— **„Stella”, Towarzystwo Kolonii Wakacyjnych i Stacji Sanitarnych** odbędzie walne zebranie we wtorek, 24 bm. na sali Hotelu Rzymskiego, Al. Marcinkowskiego 22 o godz. 20. Na porządku obrad sprawozdania, wybór 2 członków ścisłego zarządu i 4 członków wydziału zawodowego w miejsce wylosowanych, zmiana statutu par 3 i 4, wnioski bez uchwał i wolne głosy. Na zebranie zaprasza się wszystkie instytucje, władze, ofiarne społeczeństwo i wszystkich tych, którzy różnymi sposobami przyczynili się do stworzenia dzisiejszego pomyślnego stanu tej humanitarnej placówki.

WYKŁADY

— **Miejscowy zarząd Ligi Morskiej i Rzeźniczej** urządzi w dniu 13 bm. o godz. 20 odczyt p. dyr. Webera Bolesława pod tyt. „Żegluga morska”. Odczyt powyższy, bogato ilustrowany przezrociami, odbędzie się w audytorjum Lubrańskiego (Uniw. Collegium minus I p.). Wstęp wolny.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Bestja Morska”.

Aurora: „Książę Lasów” Douglas Fairbanks.

Colosseum: „Dzielny wojak z Pragi”.

Casino: „Jacku! Ostrzyż się!”.

Edison: „Król wiosek”.

Metropolis: „Chata Wujaka Toma”.

Odeon: „Tańczący Wiedeń” z Lyą Marą.

Renaissance: „Wśród wilków”.

Słońce: „Baron Cygański”.

Katowice

Agentura „Kurjera Poznańskiego” w Katowicach

znajduje się od 1 kwietnia r. b. przy

ul. Drzymały 3, telefon 2516.

Agentura powyższa zajätua wszelkie sprawy, związane z wydawnictwem naszym na warunkach oryginalnych, bez żadnych dopłat. — Dostawa gazet również w dom przez roznosicielkę.

WYCHOWANIE, KURS

— **Nowe kursy.** W pierwszych dniach maja rozpoczynają się na Uniwersytetach Ludowych nowe kursy dla młodych kobiet i mężczyzn. Pomijając już zdrowotne warunki wsi polskiej, wśród których mieszcza się Uniwersytety Ludowe — trzeba stwierdzić, że są to uczelnie najbardziej odpowiadające potrzebom współczesnego pokolenia. Doskonale się w roku obecnym złożyło, że dyrektorka U. L. otwiera kursy żeńskie i męskie i to w najpiękniejszych okolicach naszego kraju. Wszyscy przeto urzędnicy, rzemieślnicy, rolnicy, czy właściciele, oraz ludzie, którzy dopiero wstępują w życie, a skończyli rok 19, kobiety i mężczyźni, powinni wykorzystywać tę sposobność i gromadzić zapisaną na powyższe kursy. — Kto się temi kursami interesuje, niechaj napisze do T. C. L. Poznań, Fr. Ratajczaka 16. I. p., a odwrotnie otrzyma obszerny prospekt z bliższymi warunkami, oraz wykazem wykładanych przedmiotów.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Biblioteka Sodalicy Pań** przy ulicy Ogrodowej 10 pozostaje zamknięta do 1 maja br. Wypożyczone książki można zwracać każdego czasu.

— **Główna Kasa Dyrekcji Kolei** otwarta jest dla publiczności od godz. 8.30 do 12.30 a w soboty od 8.30 do 11.

— **Akad. Koło Ostrowian.** Zabawa odbędzie się w czwartek 12 bm. na górnej sali Strzelnicy w Ostrowie.

— **Polski Czerwony Krzyż, oddział poznański,** zawiadamia o wznowieniu wykładów sanitarnych po przerwie świątecznej. Dnia 14 bm. o godz. 19 odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej wykład p. por. Klecka o teorii gazownictwa. Przypuszczalnie należy, że wiele ciekawych i aktualnych tematów prelekcji zainteresuje szerokie warstwy publiczności.

— **Z Stow. „Samopomocy Doraźnej”,** Piekary 17. Zawiadamia się o śmierci Sp. Bolestawa Buźkiewicza w Poznaniu. Pogrzeb odbędzie się w kaplicy cmentarnej w Górczynie dnia 12 kwietnia br. o godz. 18. Sp. zmarły był ojcem Bronisława, wicyprezesa Stow. Zapomoga wynosi 470 zł.

— **Z powodu robót brukarskich** na ul. Zwierzynieckiej ruch tramwajów linii 2 i 3 został czasowo przerwany. Linia 2 kursuje od ul. Polnej przez ul. Dąbrowskiego, Fredry i 27 Grudnia na Śródkę i z powrotem. Linia 3 kursuje normalnie, lecz dochodzić będzie od Bramy Dębińskiej tylko do Ogrodu Zoologicznego.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **„Wierzytelni”,** Związek Obrony Wierzytelności. Na walnem zgromadzeniu Związku Obrony Wierzytelności został obrany nowy zarząd, mianowicie dyrektor Teofil Preiss, prezes; redaktor Stanisław Otto, sekretarz; rewizor ksiąg Kazimierz Jesionek, skarbnik. Dotychczasowy skarbnik p. Jan Szymczak złożył urząd. Sekretarjat Związku został przeniesiony na ulicę Franciszka Ratajczaka 29, II. ptr. Walne zgromadzenie postanowiło przestrzegać w Związku zasady apolityczności.

— **Na zebraniu Koła Seniorów z Jezycy** p. red. Kaczmarek z ramienia Związku Samobrony Społecznej „Rozwój” wygłosił referat o kwestii żydowskiej w Polsce. Wywiązała się żywa dyskusja, w której zabrał głos pp. Iczakowski, Dziurkiewicz, Markowski, Kujawa, Ignaszek, Knapst, Olejniczak i inni. Następne zebranie odbędzie się dnia 4 maja br. z odczytem p. t. „Mitologia grecka”.

— **Bitwa w Głównej.** Ulicą św. Michała sala gromadka, a m. in. Jan oraz Antoni Surowiec, Piotr Pietras powracała z pracy w firmie „Polski Piec”. W pewnym momencie napadła na nich szajka, składająca się z kilkunastu wyrostków i powstała formalna bitwa, w wyniku której kilku dotkliwie pobito i raniło. Policja miała bardzo trudne zadanie, zanim zdołała usмирzyć walczących. (z.)

— **Bójka bezdomnych** poprzedzona jakąś sprzeczką, rozgorzała w Przytułisku; utworzyli się dwa obozy, z których każdy chciał mieć racje. Od słowa do słowa wywiązała się gorąca „rozmowa” na pięści w wyniku której dwaj „rycerze” Stefan Łęcki i Józef Dąbek zostali pobici i musieli skapitulować. Oba odstawiono do szpitala miejskiego. (z.)

— **Kilku zamaskowanych bandytów** wtargnęło w noc na 8 bm. do mieszkania miynarza p. Emila Timma w Jeziorach Małych w pow. strzelińskim i po sterozykowaniu całej rodziny przetrzasnęli gruntownie mieszkanie, przyczem z bufetu zabrali 1500 zł gotówki. Dalej w ręce ich wpadł srebrny zegarek męski z złotym brzegiem, 2 obrączki ślubne złote, złoty

naszyjniki, fuzja z znakiem „K. L.” nr. 565 i inne przedmioty łącznej wartości 2000 złotych. Dochodzenia w toku. (z.)

— **Defraudant.** Nadleńcicy p. Krzyżogórski z Sierakowa wręczył 7 bm. niejakemu Romanowi Misiołkowi 1000 zł w celu uregulowania rachunku. Misiołek zabrał pieniądze, rachunku nie uregulował i wyjechał przez Szamotyły w kierunku Lublina. Misiołek jest inwalidą — pozbawiony prawej nogi i chodzi o szczydła. Ma on 1,70 m. wzrostu, jest jasnym blondynem, o pociągłej, wynędzniałej twarzy a na przedzie brak mu jednego zęba. Ubrany był w ciemny marynarkowy garnitur. (z.)

— **Z targu.** Dnia 11 b. m. na placu Sapiężyńskim placono: za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 6,60—6,80 zł; masła mleczarskiego 7,60 zł; twarogu 1,20 do 1,40 zł; 1 mendel jaj 2,00—2,10 zł; 1 litr śmietany 2,40—2,80 zł; 1 litr mleka pełnego 3,40—3,80 gr; Mięsa: 1 kg słoniny świętej 2,80—3 zł; słoniny wędzonej 3,40—3,60 zł; wieprzowiny 2,60—3,20 zł; wolowiny 2,20 do 3,40 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,40—3,60 zł; smalcu 4,40—4,60 zł; koziny 1,60—1,80 zł. Drób: kaczątka 8,00 do 10,00 zł; gęś 12,00—16,00 zł; królik 3,00 do 4,00 zł; kura 5,00—8,00 zł; para gołębi 2,50—2,80 zł. Ryby: 1 kg szczupaka 2,60 do 3,60 zł; sandacza 5,00—5,40 zł; karasia 2,80—3,20 zł; lina 3,20—3,60 zł; leszcza 2,40 do 3,60 zł; białych ryb 0,80—1,60 zł; suma 3—3,60 zł; karpia 5,20 zł; okonia 2,40—2,80 zł. Jarzyny: 1 kg marchwi 30—40 gr; ziemniaków 12 gr; szabluka, grochu, fasoli 0,80—1,00 zł; szpinaku 1,40 do 2,00 zł; młodego szpinaku 6,00 zł; buraków 50 do 70 groszy; 1 kg kapusty białej 20—30 gr; modrej 0,60—1,00 zł; jarmużu 2,40—3,00 zł; brukwi 20 gr; brukuski 2,00—2,40 zł; główka sałaty 30—35 gr; peczynek rzodkiewki 30 gr; seler 2—3 zł; pietruszka 1,60 zł. Owoce: 1 kg jabłek 1 do 3,40 zł. Różne: 1 kg chleba 60 gr; orzechy włoskie 3—3,40 zł; orzechy laskowe 3,20—3,40 zł; 1 kg świeżych śledzi 0,60 do 1,00 zł. — Targ mało ożywiony; dowozy słabsze. Ceny masła i jaj zniżowały nieco, poza tem ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Nagle zasłabnięcie.** Do szpitala miejskiego odwieziono Jadwigę Grzybosią, ul. Zwierzyniecka 22, która idąc ul. Kraszewskiego, nagle zasłabła. (z.)

— **Straż pożarna** przywołano na ul. Głogowską 89, gdzie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z zapalnikami, powstał pożar. Ogień w krótkim czasie stłumiono. Prócz spalonego łóżka, większych szkód ognie nie wyrządził. (z.)

— **Tajemnicze zniknięcie.** Dnia 1 bm. wyszedł z domu przy ul. Chwaliszewo 73 Franciszek Gilbert, urodzony 5 maja 1896 r. i dotąd nie wrócił. Pozostawił on żonę i troje małych dzieci, które pozabawione są środków do życia. Gilbert jest wzrostu 1,64, ma włosy ciemno-blond i krótko przyszyty włos. Ubrany był, wychodząc z domu, w czarną marynarkę, spodnie w paski, zielony płaszcz i miękki ciemny kapelusz. Osoby, któreby wiedziały o pobycie wymienionego, zechcą się zgłosić w wydziale śledczym pokój 35 wgł. w najbliższym posterunku policyjnym, gdzie znajduje się fotografia. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Na gorącym uczynku** ujęto 17-letniego Feliksa Kaźmierczaka, ul. Zagórze, w chwili, gdy zamierzał skraść z sklepu p. Szumańskiego 12 noży. (z.)

— **Kwit bagażowy** zrabowano na dworcu p. K. Osolińskim z Koninka w pow. śremskim. Złodziej odebrał z ekspedycji brązową walizkę, zawierającą aparat fotograficzny i inne przybory i zbierał. (z.)

— **Ubranie męskie,** 20 mtr. płótna i inne przedmioty wartości 500 złotych skradziono p. J. Lopotkiewicz przy ul. Bukowskiej 25. (z.)

— **Portfel,** zawierający dokumenty osobiste, wojskowe, rozkaz wyjazdu, legitymację na noszenie broni oraz inne dokumenty skradziono rotm. 5 p. strzelców konnych p. A. Podlaskiemu. Nie jest wykluczone, że p. P. mógł także zgubić portfel. (z.)

— **Czyżby przedmioty?** W wydziale śledczym znajduje się walizka z mosiężnym okuciem, zawierająca następujące przedmioty: spodnie męskie, męska pyjama, ręcznik, 6 chusteczek, 10 kołnierzyków, 3 dniennie koszulki męskie, 2 koszulki nocne, kalesony itd. Walizkę odebrano pewnemu osobnikowi, który nie mógł wyjaśnić, skąd ją posiada. Zainteresowani zechcą zgłosić się w pokoju 72 przy placu Wolności w celu odebrania swej własności. (z.)

— **Pięć szyniek wędzonych** skradziono z warsztatu rzeźnickiego p. M. Mibrada przy ul. Gołębiej 3. (z.)

— **Co i gdzie zrabowano?** W nocy na 8 bm. włamali się złodzieje do piekarni p. A. Maczyńskiego przy ul. Gen. Prądzyńskiego 54 i skradli 100 kg mąki pszennej.

— **Z mieszkania** p. Kubisz, zam. przy ul. Warszawskiej 8, wynieśli złodzieje około 800 złotych gotówki, sprawcy dostali się do środka po użyciu podrobionych kluczy. — Inni znów amatorzy cudzej własności wtargnęli do mieszkania p. Adama Wizego, ul. Poznańska 44, skąd zabrali „na pamiętkę” garderobę, białe i obuwie męskie łącznej wartości 250 zł. — W sklepie p. Kalamajskiego przy pl. Wolności usiłował 15-letni Ludwik Szczepaniak skraść damskie pończochy. Manewr się jednak nie udał i złodziejaska oddano w ręce policji. — Nawet i do kościoła OO. Franciszkanów zakradają się rabusie, uprawiając tam wśród wiernych swój nie-

ny „zawód”. I tak jakiś włóczoga skradł p. L. Polskiemu portfel brązowy z zawartością 100 zł. (z.)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 10 kwietnia ogłoszono: Helena Lange, 10 dni. Zofja Kruszona, z domu Brettschneiderówna, zamężna, 25 lat. Marja Rockosówna, nauczycielka, 42 l. Antonina Chodźniakowa, z domu Tomińska, 62 l. Sabina Marja Kowalewska, 10 mies. 3 dni. Stefan Michalski, restaurator, 55 l. Józef Regulski, robotnik kolejowy, 40 lat. Wiktorja Leszyńska, z domu Dawidzińska, 50 l. Jerzy Śleboda, 1 mies. 17 dni. Albert Löwissohn, kupiec, 50 l. Irena Klara, 4 l. 10 mies. 4 dni. Helena Szarzyńska, z domu Krantz, 43 l. Anna Perz, z domu Spychała, 85 l. Helena Cerajewska, 1 r. 11 mies. 29 dni. Stanisław Zakrzewski, właściciel ziemski, 70 l. Bolesław Buszkiewicz, mechanik, 75 l. Antonina Krauze, z domu Michałowska, wdowa, 83 l. Jan Gotfryd Tonak, 2 mies. 21 dni.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kółko Abstynenckie przy Stow. Młodzieży Polskiej przy parafji Bożego Ciała.** Zebranie odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19.30 w biurze parafjalnym.

— **Tow. Cech. Czeladzi Kolodziejskiej.** Zebranie 12 bm. o godz. 19 w lokalu p. Ograbowicza przy ul. Ślusarskiej 6.

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie kwartałne odbędzie się w czwartek, 16 bm. o godz. 19 na małej sali Domu Królowej Jadwigi. Al. Marcinkowskiego 1. — Interesujący wykład „Gielda Towarowa” wygłosi p. Gruszczyński.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś w środę „Damek trzech dziewcząt”. W czwartek 12 bm. „Wolny strzelec” z pp. Fontanówna, Lubicz, Bedlewiem i Urbanowiczem, kapelmistrz p. Wojciechowski. W piątek 13 bm. „Jolanta” z pp. Lubicz, Czarneckim, Karpackim, Mazankiem i Romanowskim, kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę 14 bm. premiera operetki „Wesoła wdówka” z p. Fontanówną w tytułowej partii oraz z pp. Majchrzakówna, Bratkie-wiczem, Folańskim, Laskowskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Tyllia, reżyser p. Folański, nad stroną dekoracyjną czuwa p. Jarocki.

Józefa Zacharska, która zyskała tak duże powodzenie na poprzednich występach, śpiewać będzie w niedzielę, 15 bm. tytułową partję w operze „Aida”.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś pełna humoru komedia „Szenesa „Nie ożenie się”. Jutro wraca na afisz wypełniająca stale teatr do ostatniego miejsca arcykomiczna groteska chińska „Turandot” z pp. Grabowska, Podborówna, Wojciechowska, Zampianka, Bogusławskim, Chmielewskim, Godlewskim, Kondradtem, Kordowskim, Noskowskim, Piotrowskim i Prystańskim w rolach głównych. Piękna nowa wystawa St. Jarockiego budzi zachwyt wśród publiczności. Sztuka ma zapewnić powodzenie, dziełki swej barwności, świetnemu tłumaczeniu Emila Zegadłowicza, wybornej grze całego zespołu oraz reżyserji p. Młodziejowskiej.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś farsa Hennequina i Webera p. t. „Czy jest co do oclenia?” (dla wojska). Jutro Abramowicz i Ruskowski p. t. „Maż z grzeźności”. W piątek „Czy jest co do oclenia?” W sobotę premiera sztuki Ign. St. Witkiewicza p. t. „Metafizyka dwugłowego cielecia”. W sztukach Witkiewicza

jest odwrócona rzeczywistość i wszelkie pojęcia o niej. Sztukę reżyseruje E. Wierciński. Główne role grają: pp. J. Chojnacka, M. Wiercińska, J. Hajduga, K. Brodzikowski, K. Knobelsdorff, R. Piotrowski, E. Wierciński, J. Woszczerowicz, J. Zawieyski. Na premierę obiecał swój przyjazd autor.

FRANCIS MORES, słynny baryton-Murzyn zwany „Czarny Battistini” przyjeżdża po raz pierwszy na wielkie turnee do Polski i wystąpi w Poznaniu w **sobotę dnia 14 kwietnia wiecz. o godz. 8 w auli uniwersyteckiej.** Występ pierwszego Murzyna-śpiewaka będzie największą sensacją sezonu koncertowego, temwięcej, że MORES cieszy się wielką sławą tak w Ameryce jak i w Europie, a krytyka wyraża się jaknajpochlebniej o tym egzotycznym śpiewaku. Krytycy dzienników berlińskich i wiedeńskich nie znaleźli dość słów pochlebnych o MORESIE, który zadziwia swym wielkim i pięknym brzmieniem głosu jak i nadwyzwyczajną muzykalnością. Jak słusznie było do przewidzenia, występ MORESA wywołał wielkie zainteresowanie w naszym mieście, bo też MORES jest naprawdę wielkim i znanym w świecie śpiewakiem. O powadze artystycznej MORESA świadczy program jaki artysta wykona. Na programie między innymi znajdują się: **Proleg** z „Bajazzo”, **Credo** z „Otello”, arje z „Airykanki”, „Ballu Maskowego” i **inje.** W drugiej części programu wykona MORES dotąd nie słyszane oryginalne pieśni murzyńskie „Negro Spirituals”, w których to pieśniach kompozytor Burleigh wyraża całą boleść i tęsknotę czarnej rasy. Przy fortepianie Mieczysław Mierzejewski, znany młody kompozytor. Sprzedaż biletów na ten niezwykły sensacyjny koncert wcześniej nabyć można u p. Szejbrowskiego, Gwarna 20, już od 2—3 w dzień koncertu od godz. 7 wiecz. przy kasie. zw 7683

TEATR WIELKI

DZIŚ — „DOMEK TRZECH DZIEWCZĄT” Szuberta.
Czwartek, 12. 4. „Wolny strzelec” — opera Webera.
Piątek, 13. 4. „Jolanta” — opera Czajkowskiego i „Szeherezada” — balet Rimskiego-Korsakowa.
Sobota, 14. 4. „Wesoła wdówka” — operetka Lehara (Premjera).
Niedziela, 15. 4. o godz. 3 popoł. „Druciarz” operetka Lehara (ceny znizone).
Niedziela, 15. 4. wiecz. „Aida” — opera Verdiego (gościnny występ Józefy Zacharskiej).
Poniedziałek, 16. 4. „Wesoła wdówka” — operetka Lehara.
Początek o godzinie 7.30 wieczorem

TEATR POLSKI

DZIŚ — „NIE OŻENIE SIĘ”
Czwartek, 12. 4. „Turandot”.
Piątek, 13. 4. „Nie ożenie się”.
Sobota, 14. 4. „Turandot”.
Niedziela, 15. 4. o godz. 3 popoł. „Panna Flute” — ceny znizone.
Niedziela, 15. 4. o godz. 7.30 wiecz. „Turandot”.
Poniedziałek, 16. 4. „Rosmersholm”.
Początek o godzinie 7.30 wieczorem.

TEATR NOWY

DZIŚ — „CZY JEST CO DO OCLENIA?” przedst. dla wojska.
Czwartek, 12. 4. „Maż z grzeźności”.
Piątek, 13. 4. „Czy jest co do oclenia”.
Sobota, 14. 4. „Metafizyka dwugłowego cielecia” (premjera).
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Pod włos

Golarska przygoda

Życie składa się z samych przeciwności. Tak już jest i nic na to nie poradzisz.

Jeżeli się komuś rano bardzo spieszy, to napewno przez pół godziny nie będzie mógł zapiąć kołnierzyka, zerwie mu się przy bucie sznurowadło, urwie mu się guzik od szelek, a herbata na śniadanie będzie tak gorąca, że da jej w końcu spokój i wybiegnie z domu głodny i z poparzoną językiem.

To zresztą może zdarzyć się co dzień.

Od święta są inne udręki. — Np. golenie brody w drugi dzień świąt.

Jestem zaproszony na obiad do rodziny na godz. 1-szą. O dwunastej wychodzę z domu i biegnę do fryzjera. Wychodząc oddycham z ulgą — chwala Bogu, niema natłoku. Zaledwie trzech panów czeka.

Po pięciu minutach dwóch świeżo ogolonych opuszcza zakład, zasiada dwóch innych, a dwóch czeka. Jednym z tych dwóch ja jestem.

Z zazdrością patrzę, jak tamtym dwóm wiąją pod brodą serwetki. Z niepokojem spoglądam na zegarek i obliczam czas, gdy nagle... jeden z „pacjentów” zamawia sobie strzyżenie. Drugi idzie jego śladem.

Bodaj wam głowy niestrzyżone popuchły. To nie może się jeden z drugim ostrzyć w powszedni dzień! Teraz będzie ludziom drogą zawała!

Klnąc gruboskórstwo ludzkie i pogardę dla cudzego czasu, zabieram się do gazy.

Czas się wleczę, jak tramwaj... Po kwadransie jeden z pacjentów dysponuje sobie masaż, a drugi natświetlanie.

Upływa jeszcze dziesięć minut wśród trzeszczenia „radjoluksów” i tym podobnych, poczem następują gorące kompresy, elektryzacje. — Czas płynie.

Od pewnego czasu obserwuję z rosnącym niepokojem, oczekującego sąsiada. To błędnie, to czerwienię, lewa brew skacze mu w górę, prawa w dół, nos mu się marszczy jak wilkowi, oczy ciskają gromy.

Po czterdziestu minutach, fryzjer pyta uprzejmie wystrzyżonego, wypomadowanego, „wyradżowanego” i wykompresowanego gościa: — Czy jeszcze można panu czem służyć?

Pacjent chciał coś odpowiedzieć, lecz nagle na otwarte usta spadła mu ciężka dłoń mego sąsiada, a przed oczyma zamigotała lufa rewolweru.

Jeżeli pan sobie każe teraz bodajby wąsy ostrzyć, to pana zastrzelę jak fryzowanego pudła.

Strzał nie padł. Wystrzyżony je-gomość z serwetką pod brodą wypadł na ulicę, gdzie natychmiast przejeżdżający samochód potargał mu fryzurę i podrapał brodę.

Była to zasłużona kara za niedelikatność.

Ogolono nas potem bez przeszkód. Bonzo.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„ERFEJA“ I ZDOBNICTWO

Po „Farbie polskiej” przyszła „Erfeja” — Świeca, froter i zdobnictwo — Każdy niech robi swoje — Trzeba się reklamować — Sukces naszej Szkoły Zdobniczej — Wszystkie nagrody i zakupy — Co trzeba Szkole kupić? — Przemysł zbliża się do sztuki.

Parę tygodni temu ogłosiła firma „Farba Polska” w Poznaniu konkurs na znak ochronny, konkurs, który jako ciekawy objaw kulturalny omawialiśmy na tem miejscu. Był to dobry przykład zaufania polskiego przemysłowca do polskiego artysty-grafika i spowodował drugą podobną imprezę, a mianowicie konkurs „Fabryki Świeca Erfeja” (wł. p. E. Janaszka w Poznaniu) na etykiety do świec, oraz na całkowitą ozdobę graficzną puszek do frotera.

Mogłoby się wydawać, że etykiety na artykuły powyższe, tak mało mające styczności ze sztuką plastyczną, nie wymagałyby współpracy artysty-zdobnika. Jednakże tak nie jest. Etykieta każdego towaru jest jego „mową”, jest tem, co mówi o zaletach i właściwościach towaru. Etykieta więc jest „opowiadaniem”, wyrażającym się plastycznie formą i barwą, etykieta jest poza tem głosem fabrykanta, który towar swój chce sprzedać. Istnieją szkoły handlowe średnie i wyższe, które poza wielu innymi rzeczami uczą także „sztuki sprzedawania”, czyli reklamy. Otóż podanie towaru konsumentowi to znaczy sposób opakowania towaru jest również umiejętnością, a także sztuką, wymagającą wielkiego poczucia strony reklamowo-artystycznej. A że przemysłowiec nie jest artystą, ale trudni się wyrobem i sprzedażą towaru, mądrze jest z jego strony, jeżeli formę opakowania towaru każe wykonać tym, którzy to umieją, to znaczy artystom-zdobnikom. Tak dzieje się oddawna zagranicą, a o przemysł krajowym, który w ten sposób postępuje, można powiedzieć — zmieniając stare przysłowie — że jest wprawdzie polski, ale mądry przed szkoda.

Dziwimy się nieraz, dlaczego w naszych sklepach znajdujemy tyle towarów zagranicznych? W większej części są one gorsze od krajowych, ale nieraz są lepsze choć tańsze. W takich rzadkich wypadkach, taniocść dobrego towaru została uzyskana przez masową produkcję, masowa produkcja przez masową konsumpcję, tę zaś w wielkiej mierze sprawia celowa i umiejętna reklama. Do reklamy celowej zalicza się w pierwszej mierze podanie towaru konsumentowi, to znaczy opakowanie towaru, czyli procedura, którą niemiecki język handlowy określa wyrażeniem „Die Aufmachung”.

Prędzej czy później będziemy musieli otworzyć w większej mierze rynek krajowy dla konkurencyjnego towaru zagranicznego. Obowiązkiem więc krajowego przemysłowca jest już dzisiaj produkować towar nie tylko jakościowo lepszy lub też równy zagranicznemu, lecz przede wszystkim podawać konsumentowi go w formie takiej, jak zagranica, w formie celowej i estetycznej.

Zaintersowanie zdobnictwem reklamowym istnieje w naszych kołach artystycznych, skoro na konkurs „Erfeji” wpłynęło 25 prac, składających się z kompletów: z etykiety na świeca oraz całkowitej ozdoby na puszkę do frotera. Większość prac wykazała poważną wiedzę zdobniczo-graficzną, oraz prawdziwe zdolności w tym kierunku. Dla naszej szkoły poznańskiej konkurs „Erfeja” był wielkim sukcesem: wszystkie trzy nagrody oraz trzy zakupy osiągnęli uczniowie Państwowej Szkoły Zdobniczej w Poznaniu. Nagrodę I dostała praca p. Czamana pod godłem „Takie coś”; nagrodę II praca p. Domiczka pod godłem „Do”. Obie wykazują, że autorzy trudne zadanie rozwiązaali pod względem artystycznym ponad przeciętną miarę. Ze stanowiska techniki graficznej można by zarzucić tym projektom, że w wykonaniu technicznym masowym i taniem straciłyby może na walorach artystycznych, które przez litograficzną technikę „pryskania”, osiągnęły swój smaczek wytwornej reklamy. Obiekcja ta nie dotyczy reszty ani autorów, ani prowadzonej przez prof. Wronieckiego klasy grafiki. Winne są niedostateczne urządzenia mechaniczne. Klasa gra-

fiki powinna być koniecznie wyposażoną w maszyny drukarskie. Wtedy uczeń choć w przybliżeniu uzyska poglądy na trudności techniczne, z jakimi spotyka się drukarz przy nakładzie druków masowych i tanich. Dział taki w poznańskiej szkole opłaciłby się stokrotnie. Wszak Poznań sam oraz Wielkopolska, posiada szereg fabryk, wyrabiających artykuły użytkowo-spożywcze, artykuły wymagające wiele reklamy graficznej.

Trzecia nagroda z konkursu „Erfeja”, praca pod godłem „Swoi do swego”, p. J. Jadwigi Rüterówny, jest może najciekawszą z nagrodzonych, a trzecią nagrodę przyznano jej dlatego, że pod względem kolorystyki nie spełnia warunków etykiety reklamowej. Założenie jednakże pod względem formy graficznej, oraz łatwości technicznego wykonania zasługuje na wielką uwagę. Widać, że p. Rüterówna posiada specjalne zdolności w dziedzinie reklamy graficznej, zdolności, które podświadomie dyktują dobre rozwiązania techniczne bez zastracenia walorów artystycznych. Praca p. Rüterówny miała jeszcze tę wielką zaletę, że pomysł został wyrażony szczerze po polsku, z polskim temperamentem — rzecz również ważna dla polskiej reklamy. Zakupione prace pod godłem „Los” p. Tomeckiego, „Kratka” p. Mülerówny, „Moje” p. Konwerskiego, świadczą, że autorzy poważnie zajęli się swoim zadaniem, jednakże w pewnych szczegółach prace te niedostatecznie odpowiadały celowi.

Konkurs „Erfeja” jest nowym etapem w polskiej reklamie graficznej. Znowu zbliżyli się do siebie polski przemysłowiec i polski artysta-zdobnik.

Poznań. M. Ziółkowski.

Zgon rzeźbiarza. Z Krakowa piszą: Umarł tu ś. p. Tadeusz Błotnicki, rzeźbiarz, jedna z typowych figur przedwojennego Krakowa. Kto nie znał sarmackiej twarzy „Pana Tadeusza”, żywych oczu patrzących z pod pięknie siwej czupryny i jego prawdziwie szlacheckiego temperamentu? Lwowianin z pochodzenia, zaaklimatyzował się w Krakowie, gdzie chodził do Akademii Sztuk Pięknych dawnymi, dawnymi czasy, bo siedmudziesiąt lat już sobie liczył. Studia odbywał także zagranicą i klasycznej rzeźbie pozostał zawsze wiernym w licznych pomnikach, medaljonach i portretach, które po całym kraju się znajdują. Mamy też jego grupę „Aniołowie” w kroksztynach pod belką tęczy kościoła Mariackiego. Dzielnym i sympatycznym człowiekiem, artysta miernym i wiele umiejący, był profesorem politechniki lwowskiej, potem zaś naszej Szkoły Przemysłowej. Zostawia po sobie najlepszą pamięć i niemały żal wśród tych, w których oczach wymiera powoli przedwojenny, bujny Kraków... (pk)

Bibliografia regionalna Województwa poznańskiego

opracowana przez Bibliotekę Uniwersytecką w Poznaniu na podstawie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych z obszaru województwa poznańskiego.

Dobrowolski Jan Prof. Dr.: Nasza walka, nasze dążenia. Poznań. (Nakł. Składnicy Abstynenckiej. Druk. Sp. A. „Ostoja”, księg. i druk.) 1928, 8°, str. 12.

Echo powszechnej wystawy krajowej w r. 1929. Poznań. Rok 2. 1928 nr. 3, 4.

Heyse Paweł: Kleopatra i inne nowele. Tłum. F. Mirandola i B. Merwin. Z przedm. Stanisława Wasylewskiego. Poznań. Nakł. Wyd. Polskiego. (Drukarnia Concordia Sp. A.) 1928, 8°, str. 19, 3 nłb., 296, 4 nłb. (Biblioteka Laureatów Nobla. T. 55).

Historja powiatu żnińskiego. P. redaktora Dr. Stefana Truchim, opr. Dr. Marjan Gumowski, Dr. Stefan Truchim, Dr. Andrzej Wójtkowski. (Drzeworyty, rysunki oraz okładkę wykonał Prof. Wilk Ossecki). Poznań. Nakładem Wiesława Tuchełki. (Skł. gr. w księg. M. Arcta w Pozn. Czcionk. Drukarni Katolickiej T. A. w Pozn.) 1928, 8°, str. 261, 3 nłb. [2 mapy] [11 drzeworytów].

Jak uczy się polskiego?

POŁONIŚCI POD WAWELEM.

W Krakowie odbył się temi dniami kurs dla polonistów-nauczycieli okręgu krakowskiego. Uczestniczyli w nim poloniści z kieleckiego, które zostało wcielone do okręgu krakowskiego, oraz jako goście, nauczyciele ze Śląska, tak, że reprezentowane były wszystkie trzy, do niedawna rozdzielone dzielnice.

Starannie omówiony program kursu został wykonany prawie w całości. Część teoretyczną stanowiły wykłady w Uniw. Jagiellońskim, część praktyczną — pokazowe lekcje w gimnazjach przez miejscowych profesorów prowadzone.

Wykłady uniwersyteckie zapoczątkował prof. Ignacy Chrzanowski. W wykładzie pt. Charakterystyka i wartości poezji Krasiniego przedstawił najnowsze wyniki badań, uwzględniając świeżo opublikowaną monografię Piniego. Zwrócił uwagę na małą wartość formalną tej poezji, podkreślając natomiast jej etyczne i filozoficzne walory. Prof. Windakiewicz mówił o małym zainteresowaniu się literaturą hiszpańską w Polsce i jej nielicznych wpływach w naszym piśmiennictwie. Prof. Nitsch, Łoś, i Rozwadowski dali przegląd prac i publikacji z ostatniego trzeciecia w dziedzinie językoznawstwa. Dobre w pomysłach, lecz niedorównyujące wyżej wspomnianym prelekcjom w przeprowadzeniu, były wykłady o dramacie polskim od r. 63 do chwili obecnej i o powieści z tegoż okresu. Wykłady odbywały się w sali Kopernika.

Przedpołudnia były zajęte pokazami lekcji wzorowych, przeplatane dyskusją. Program obejmował na przesterzniu klas siedmiu niemal wszystkie typy lekcji, które w dzisiejszym nauczaniu języka polskiego dobry nauczyciel uwzględnić powinien. Uczestnicy byli więc świadkami rozbioru czytanki w kl. I. i IV., przysłuchiwali się analizie estetycznej, prowadzonej na przykładzie księgi VIII Pana Tadeusza w kl. V., byli na rozbiórze literackim w kl. VII, gdzie przedmiotem lekcji był Hymn o zachodzie słońca — Słowackiego. Wiersz ten, tak trudny do interpretacji na terenie szkoły średniej, wiązał się z zagadnieniem traktowania i nauczania perel liryki polskiej. Nie brakowało lekcji gramatyki. Prof. Kropaczek potrafił zrobić ją bardzo interesującą dla chłopców i dla widzów i nadał jej żywe tempo, powołując do współpracy uczniów. Wreszcie zdemonstrowano ćwiczenia w mówieniu. Lekcje były ciekawe i ze względu na nowość przedmiotu, i ze względu na pomysłowość i twórczość pracy uczniów, przy których osoba nauczyciela schodziła ze swego tradycyjnego stanowiska na plan drugi. „Dzielnym chłopcem” był tematem pogadanki w kl. II. Uczniowie kl. VII. mieli scharakteryzować typ ojca i syna z czasów pokolenia sarmackiego i racjonalistycznego, typ romantyka i typ ojca i syna z czasów przed wojną europejską i po niej. Dyskusja, jaka się wywiązała po tej lekcji — jak i po wszystkich innych — wypowiedziała się za i przeciw prowadzeniu tych ćwiczeń w szkole.

Miłą dygresję stanowiło przedstawienie przez młodzież szkół krakowskich „Polskiego Scylurusa” — moralitetu pióra J. Jurkowskiego. Wobec powtarzanych do znudzenia przedstawień szkolnych Fredry, Mickiewicza i t. p., przelotnie sięgnięcia do XVII wieku i bez zarzutu prawie jego wykonanie, zasługuje inicjator i reżyser prof. Balicki na uznanie.

Zmęczonych i zgłodniałych podejmowano dwukrotnie śniadaniem w Gimnazjum św. Jacka i im. Sienkiewicza.

Celem Zjazdu, jak to wyraził w swem zagajeniu wice-kurator p. Przyjemski, było dążenie do usprawnienia metody nauczania. Miejmy nadzieję, że cel ten zostanie osiągnięty i, że poziom nauczania najważniejszego przedmiotu, jakim jest język polski, będzie podniesiony.

Zakopane.

A. Kowalska.

KSIAŻKI NADESLANE

Jerzy Duhamel: „Zapach świata” (La pierre d'horeb). Tow. Wydawnicze „Rój” Warszawa 1928.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Tow. Przyjaciół Nauk. Dnia 13 kwietnia b. r. (w piątek) odbędzie się w Klinice Chorób Skórnych (Szpital Miejski) wieczorem o godz. 8,15 Zebranie Wydziału Lekarskiego Tow. Przyjaciół Nauk z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie. 2. Pokazy. 3. Dr. Bajonski: Stosunek nadżerek części pochwowej macicy do raka. 4. Prof. Karwowski: Półpasiec a wietrzna ospa. 5. Prof. Karwowski: a) Sprawa sanatorium dla gruźlików Okr. Zw. Kas Chorob w Ludwikowie. b) Wszechołwiański Zjazd Lekarzy w Pradze. c) Czytelnia czasopism lekarskich. d) Sprawy bieżące. 6. Wolne głosy.

Bibliotekę publiczną w Warszawie postanowił przejść na swój etat Magistrat. Biblioteka ma uleść reorganizacji na zasadach jednostki autonomicznej, rządzącej się własnym statutem. Zatwierdzono budżet biblioteki od 1 lutego do 1 kwietnia 1928 r. i na r. 1928/29, ostatni w dochodach 36.696 zł i w wydatkach 276.972 zł i projekt statutu.

W Krakowskim Tow. Geograficznym wygłosił prof. Uniw. wileńskiego dr. Miecz. Limanowski odczyt p. t. „Autami w górach i na stepie Czarnomorskim”. (n)

Polskie Tow. Fizyczne oddział warszawski, odbyło posiedzenie naukowe z referatem p. dr. A. Sołtana: „Z badań nad najdłuższymi promieniami Röntgena”. (n)

Stowarzyszenie Lekarzy Polaków w Wilnie odbyło posiedzenie naukowe. Na porządku dziennym odczytał dr. Karola Kosińskiego p. t. „Wyniki badań antropologicznych nad cząstką Juliusza Słowackiego” i dr. Ludwika Czarkowskiego „O błędach dajagnostycznych”.

Tow. Miłośników Historji Medycyny we Lwowie odbyło się posiedzenie naukowe z odczytem dr. Skoczka p. t. „Szpitalnictwo lwowskie XVI wieku pod względem prawnym”. (n)

LITERATURA

„Wieczór przed Zmartwychwstaniem”, tom poezji z teki pośmiertnej ś. p. Olimpij z Giżyckich Edwardowej Ligockiej ukaże się w dniach najbliższych na półkach księgarskich, nakładem Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, z portretem Autorki, w ozdobnym wydaniu z winieta tytułową prof. Wojciecha Jastrzębowskiego.

Przekład Duhamela. „La Pierre d'Horeb”, powieść Duhamela, wydana przez „Rój” pod tytułem „Zapach świata”, ma posmak autobiograficzny. Przedstawiając świat studentów paryskich, maluje Duhamel swoje pierwsze kroki po wstąpieniu na medycynę (jest z zawodu lekarzem). Polskiego czytelnika najbardziej zaciekawi nie tyle psychologiczny wątek, dość kruchy, ile środowisko, w którym główne miejsce zajmują rosyjscy Żydzi, uczęszczający na medycynę, a bawiący w Paryżu w latach poprzedzających, zdaje się, rewolucję r. 1905. Duhamel, który jest filosemitą, chyba nie całkiem zdaje sobie sprawę z odrażającego wrażenia, jakie sprawiają typy, poprostu pijane nienawiścią do Rosji i kierujące każdą swoją myśl ku jej rozwaleniu i sponiewieraniu. Jest to nienawist podniesiona do monomanji. Duhamel był niedawno w Sowdepji i dość mu się tam podobało, gdy oglądał dzieło bohaterów swej powieści. Czytając ją, utwierdzimy się w pewności, że Żydzi mieli oddawna zamiar wziąć Rosję w niewolę i że dążyli do tego z nieubłagana konsekwencją, której rezultat tak bardzo ułatwiła im zgnilizna jednych, a niewolnicza dusza innych warstw społeczeństwa. (ln)

POLONICA WŁOSKIE

Odczyt w Rzymie o Polsce. Nasz korespondent rzymski (P) pisze nam: Z okazji uroczystości nadania kapelusza kardynalskiego ks. Prymasowi Hlondowi urzędziła tzw. Accademia Tiberina w Rzymie uroczyste zebranie. Członkini Akademii p. Capello wygłosiła pełen gorącej sympatii i entuzjazmu dla Polski odczyt p. t.: „Affinita spirituali fra la Polonia e l'Italia” — przekładając go gesto wyjątkami z naszej literatury. Warto dodać, że entuzjazm p. Capello dla Polski ma swoje źródła we włoskim towarzyszeniu. (P)

Stan ludności w Chinach

Chiny przedstawiają olbrzymi rezerważ ludności, gdyż mimo wielkiej liczby corocznych zgonów i wyniszczających wojen nie znacząco ubytku mieszkańców. Nawet głód i skrajna nędza, trapiąca periodycznie niektóre części kraju nie jest w stanie zmniejszyć siły narodu chińskiego, odznaczającego się wielką liczebnością. Według ostatnich statystyki stwierdzono, że na skutek różnych chorób umiera corocznie w Chinach przeszło 12 milionów osób. Powyższą cyfrą objęte są tylko zgony, spowodowane chorobami z pominięciem statystyki wypadków śmiertelnych, następujących w różnych okolicach kraju podczas walk rewolucyjnych. Zadawalniający stosunek do ilości zgonów stan ludności zawdzięcza Chiną szybkiemu rozrostowi. Oficjalna statystyka w tym kierunku, zebrana na podstawie szpitali i klinik położniczych wykazuje, że 15 milionów dzieci przychodzi na świat rocznie żywych w całym państwie. Powyższa cyfra będzie daleko większa, o ile weźmie się pod uwagę także nieoficjalnie notowanie w szpitalach urodzin.

Mimo tego delegaci Narodowego Stowarzyszenia Medycznego wyrazili na ostatnim zjeździe w Pekinie ubolewanie, że rozrost ludności w Chinach pozostawia bardzo wiele do życzenia. Jako główny motyw, stanowiący zapórę w tym kierunku przedstawiali niedomaganie na tle higieny i przestarzałej metody lekarskiej, stosowanej w szpitalach kobiecych i przy leczeniu dzieci. Przekonano się, że zaskarżenie w Chinach na tle choroby, które przyczyniają się do przedwczesnych zgonów są dwa razy większe w porównaniu z innymi większymi narodami na świecie, przyczyną system leczenia i materiały leczniczy jest 5 razy szczuplejszy, aniżeli gdzieindziej. Na 100 tysięcy mieszkańców przypada w Chinach zaledwie jeden wykształcony w europejskim rozumieniu lekarz, a najgorsze stosunki panują pod tym względem w południowej części kraju, wskutek wrogiej agitacji przeciwno cudzoziemcom i zamknięciu szpitali. (St.)

Egzotywny eliksir długowieczności

Nie tylko Europejczycy będą się od wieków całych nad wynalezieniem cudownego środka, zapewniającego człowiekowi długie lata krzepkiej młodości. Japoński medyk, dr. Asaturo-Goto zamieszcza w ostatnim numerze „Japan Times-u” bardzo interesujący artykuł o takim eliksirze długowieczności, cieszącym się wielkim powodzeniem w Chinach. Nosi on nazwę „Zmijowego wina”, co w zupełności usprawiedliwione jest sposobem przyrządzania tego magicznego napoju, będącego produktem destylacji ryżu, w którym rozpuszczone są bez śladu zmije, wkładane do naczynia w całości. Dr. Goto twierdzi, iż jest to środek wyjątkowo silny, u młodych wywołuje, przy małych nawet dawkach, obfite krwotoki i chorobliwą pobudliwość nerwową.

Przed biegunowym lotem Nobile'go

W czasie audjencji u Ojca Świętego Nobile zwrócił się do Piusa XI, prosząc, aby zechciał mu przydzielić kapelana, któryby mógł uczestniczyć w wyprawie. Papież łaskawie przychylił się do prośby włoskiego generała i po porozumieniu się z generałem jezuitów, ks. kardynałem Ledóchowskim zamianował ojca Gianfranceschi'ego, znanego uczonego, rektora Uniwersytetu Gregorjańskiego i prezesa Naukowej Akademii Papieskiej w Rzymie, kapelanem lotniczej wyprawy do bieguna. Ks. Gianfranceschi wyruszył dnia 9. b. m. koleją z Rzymu do Norwegii, gdzie przyłączy się do załogi sterowca. Zabrał ze sobą specjalny ołtarz przenośny, przy którym będzie odprawiał nabożeństwa.

Jak donosi „Corriere della Sera”, Ojciec Święty, pa audjencji udzielił gen. de Nobile, wręczył żonie Nobilego za pośrednictwem swego mistrza ceremonii, mons. Caccia-Dominioni artystyczną palmę srebrną, dzieło Sióstr Karmelitanek. Małżonka komendanta „Italji” z radosną wdzięcznością przyjęła cenny dar Papieża. S. F.

RADJO

Programy radijofoniczne.

Czwartek, 12 kwietnia 1928.
Poznań (344,8 m) godz. **13.00** koncert gramofonowy. W przerwie koncertowej notowania giełdy pieniężnej; godz. **14.15** komunikaty PAT.; godz. **17.20** odczyt p. t. „Obecny sezon piłkarski” — wygl. p. Kazimierz Zymalski; godz. **17.45** audycja literacka: autorytacja Jerzego Soplicy: utwory poetyckie z cyklu „Molowe tonacje” — „Na drogach życia” — „Opowieści” — „Nasza ścieżka” — „Ubocz” — „Milość na Helmie”; oraz impresje z cyklu „Małe miasteczko”; godz. **18.45** nadprogram; godz. **19.10** 42-ga lekcja języka angielskiego — wykl. dr. Arend, lektor Uniw. Pozn.; godz. **19.35** odczyt z działu roln. p. t. „Jakie znaczenie w naszych warunkach może mieć uprawa kukurydzy” — wygl. inż. Zygmunt Jakowski; godz. **20.00** odczyt p. t. „Cele i dążenia Wielkopolskiego Związku artystów Plastyków” — wygl. prezes Związku p. Kazimierz Plater; godz. **20.15** komunikaty gospodarcze; godz. **20.30** koncert muzyki kameracyjnej (transmisja z Katowic). W programie kwartety symfoniczne Beethovena, Schumann'a oraz pieśni; godz. **22.00** sygnał czasu, nadprogram, komunikaty: meteor., PAT. i Z. O. K. Z.

16-ta Polska Państwowa Loteria klasowa

V klasa

25-ty dzień ciągnięcia.

Numery bez dotychczasowej liczby wygrały tylko stawkę. Stawka 250 złotych.
(Bez gwarancji.)

461 251 292 299 338 450 615 740 760 778 870 888 914	891 1064 084 120 130 381 452 495 549 580 801 092 124	125 328 354 417 745 835 850 (1000) 972 2046 183 187 206	259 388 392 417 587 843 (400) 964 832 831 967 4064 127	142 (400) 177 219 258 381 (400) 418 505 542 538 586 727	772 894 911 (500) 8188 213 210 459 565 571 598 632 765	785 822 948, 0690 115 124 257 616 677 726 731 749 748	753 774 790 826 834 943 945 (400) 7014 (400) 274 279	362 (400) 968 545 587 596 635 702 750 (400) 800 (600)	917 (600) 8282 865 379 (400) 387 452 524 538 613 678 699	(600) 735 763 990 1132 216 576 761 774 849 938 969.
10081 (2000) 202 280 335 536 (400) 578 613 659 673	726 806 981 (500) 11011 (2000) 031 064 076 142 (400) 323	375 457 510 759 878 881 883 12041 123 260 305 533 544	568 599 649 667 707 782 893 (400) 969 19004 (1000) 653	216 281 (400) 329 328 688 726 921 396 (400) 14834 027	103 215 327 311 674 774 908 938 (400) 868 964 15018 028 145	191 224 283 289 413 483 514 667 (500) 810 889 900 947	964 (400) 10076 119 271 278 350 398 532 540 611 793 837	969 996 17002 006 021 098 127 154 (1000) 375 644 707	735 (400) 812 879 (400) 832 18071 099 189 (400) 184	415 (600) 636 643 654 715 851 899 19014 083 101 200 263
286 445 548 620 683 774 819 849 913 (400) 915 918,	20095 119 380 413 433 (400) 536 738 854 21032 063	400 (500) 641 666 876 (400) 901 (400) 991 22050 180 218	224 571 670 (400) 733 791 (600) 811 837 926 (500) 23004	087 (1000) 171 199 272 316 353 360 410 461 (400) 471 496	630 (1000) 683 744 775 799 896 24115 137 (400) 178 179	(400) 311 357 379 406 702 715 779 838 934 25014 077 100	112 178 290 321 335 393 448 (400) 486 (400) 342 801 830	653 678 693 698 732 962 985 20048 (500) 358 (400) 644	681 716 787 967 27267 274 356 405 435 460 528 566 570	632 887 923 28180 197 221 299 340 (400) 375 383 (400)
553 648 682 693 706 822 840 844 874 914 916 29031 134	(400) 270 283 316 (400) 318 (400) 464 472 491 495 628	726 749 (500) 772 869.	30091 146 332 486 607 653 756 793 810 (600) 831	(1000) 849 944 31001 029 095 162 177 193 254 361 572	753 799 875 881 890 (400) 32003 040 092 122 132 152 159	209 228 (400) 491 (400) 492 678 745 757 793 804 (600)	828 972 982 39044 115 186 322 415 460 540 647 713 791	801 933 34056 069 167 209 231 351 361 503 595 607 701	765 (400) 635 674 84001 345 350 384 (400) 462 687 721 751	830 38002 007 016 092 116 132 146 208 231 253 713 809
870 889 940 37217 268 (400) 296 351 373 691 634 638 720	799 869 39064 251 404 406 475 (400) 825 897 752 (600)	817 942 (400) 992 (400) 39040 127 258 309 458 460 481	496 525 664 867 (400) 902.	40080 154 289 303 366 504 561 693 717 732 858 41215	273 (400) 572 594 625 667 681 (1000) 756 792 82007 180	200 575 280 288 379 (400) 386 (400) 384 (400) 438 (400)	505 603 629 (400) 703 818 42006 020 048 151 168 218 415	430 432 439 (1000) 479 497 547 579 (600) 589 782 705 932	43303 457 652 695 705 (400) 874 (400) 896 935 45015 (500)	044 118 (400) 195 231 287 362 377 408 444 536 564 593
638 909 40000 199 200 204 220 226 364 (1000) 538 598	641 721 826 (500) 870 901 931 136 (400) 136 (400) 206 (400)	254 291 318 324 378 708 716 804 846 899 48176 220 221	265 285 476 485 494 513 535 (400) 582 598 620 645 816	819 859 904 939 940 947 48147 273 291 314 322 598 (600)	612 627 675 752 772 829 901.	50309 326 423 509 (2000) 533 544 666 680 753 783 787	805 913 945 (400) 992 51006 042 160 174 204 292 319 363	477 518 541 665 682 (400) 765 866 (400) 962 22017 468	546 561 679 (400) 717 885 (600) 905 975 53105 (400) 172	198 266 306 349 (400) 383 (400) 611 761 769 34010 043
048 059 068 072 201 264 473 518 565 613 721 914 960 978.	55166 172 193 200 (400) 262 (400) 270 279 308 (400) 467	471 574 620 (400) 660 685 827 879 817 955 984 985 50603	119 215 402 511 519 525 532 649 (400) 784 788 889 993	57077 102 139 314 388 658 832 89009 098 204 274 398	321 606 612 904 (400) 986 39094 188 212 236 251 277 302	317 380 405 423 451 (400) 471 524 556 (400) 573 609 717	875 940.	00030 114 (500) 161 250 469 511 514 520 585 625 652	669 856 894 908 918 932 61074 107 190 (500) 266 317 355	572 796 950 62044 062 107 153 (400) 253 263 615 685 691
(400) 844 854 940 (400) 984 83128 312 230 523 621 (400)	827 907 (3000) 995 64090 122 234 275 519 522 (400) 568	660 823 825 985 65036 121 177 305 523 (500) 463 566 626	684 819 850 914 946 958 60209 334 373 477 519 526 573	591 720 774 993 67062 101 283 318 412 605 679 712 818	(400) 900 936 69068 (400) 131 143 170 184 227 298 437	476 751 787 806 852 858 875 69091 129 207 219 220 224	267 370 (500) 396 458 (600) 546 637 705 776 793 833 880	911 821.	70007 056 102 158 205 318 400 441 568 618 634 699	707 722 902 924 71053 176 220 225 246 261 568 627 781
809 (5000) 851 979 72167 253 275 396 427 (400) 544 576	601 713 756 778 805 915 73130 133 (400) 150 154 (400)	277 284 326 372 459 533 (400) 561 567 571 652 669 (400)	690 750 803 827 895 902 74040 060 189 223 306 424 492	(400) 496 926 (1000) 982 78153 188 190 264 (1000) 268	(400) 295 501 507 510 518 539 687 717 737 738 810 944	979 78050 191 (400) 210 285 361 (1000) 382 589 615 628	672 757 800 847 858 548 961 77157 169 182 196 305 361	411 450 583 625 (500) 901 962 78178 (400) 187 282 302	359 418 480 529 534 655 723 789 791 836 855 (400) 990	79053 166 192 221 259 285 293 508 708 741 754 898 925
80157 189 197 510 513 518 519 569 (400) 585 778 787	905 982 81080 (400) 175 181 363 437 501 503 549 562 679	821 967 970 990 82017 097 105 262 318 374 414 428 790	865 907 83131 235 261 263 507 600 876 707 736 798 972	(400) 84164 188 212 367 459 560 607 (600) 817 900 992	85005 055 118 245 326 342 368 445 444 451 (400) 521 598	791 (400) 829 958 86040 152 196 208 215 313 (400) 390	431 517 530 601 774 780 906 811 868 87053 055 096 184	222 392 (1000) 585 (1000) 632 (400) 757 773 794 811 835	882 928 978 88127 186 209 219 457 460 645 669 818 896	909 89008 095 (1000) 096 (400) 416 (400) 481 520 (500) 611
611 (600) 676 758 789 859 830.	90064 (400) 306 146 202 254 283 293 300 594 613 815	826 (400) 942 939 960 977 91004 026 071 14 283 522 606	671 82074 108 492 552 (400) 83055 110 190 302 352 (400)	376 606 675 747 812 895 (400) 94066 129 137 205 215 (400)	215 327 (500) 332 363 424 449 575 665 928 963 964 886	88016 046 146 220 271 289 301 422 137 315 324 592 321	850 897 (500) 902 934 945 951 960 978 96187 230 247 (400)	258 381 (400) 351 386 415 437 463 483 477 572 633 691	721 87100 116 117 (400) 334 (400) 376 350 375 550 740	

Dział Szarad

(pod redakcją Piłata).

Niniejszą szaradą rozpoczyna nasz szaradziści nowy cykl szarad oraz innych zadań umyslowych. Rozwiązania można nadsyłać natychmiast, nie czekając ukończenia całego cyklu.

Szarady będą trudne, — lecz od czegoż tegie głowy naszych szaradzistik i szaradzistów!

Rozwiązania uprasza się nadsyłać pod adresem: Piłat, publicysta, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17, 1.

Szarada.

A więc pierwsza koniku na jaśniejsze nieś szczyty, tam gdzie w sercach pogoda, znicz miłości gdzie gorze, tam gdzie żadne nie dojdą mego słońca już zgrzyty nędzy tego padolu. Tak dopomóż mi Boże! —

Szparko niósł mnie mój pegaz poprzez ludzkie zgryzoty i przy bramach Parnasu stanął cały spieniony, — lecz wyprawa po laury, liche wzięła obroty i ze wstydem powracam w me rodzinne znów strony.

Powiedziano mi w górze: twoja siedem ósemka długa jeszcze, więc pracuj tam na ziemskim padole, u pięć tu na Parnasie umysłowa trwa drzemka, ugorują poezji ongiś żyzne tak role.

To nie druga, lecz prawda, że dziś polska poezja na psy zesła, dalibóg, toć to istna herezja! — przeto cztery trzy osiem, poetyzuj Piłacie! Do Parnasu masz asumpt?? — Popracuj jeszcze, bracie! —

Takie dictum acerbum rzekła bracie parnasowa i sprawę odłożyła ad **wspak trzecią ósemkę.** Jakaż z tego, najmilsy, będzie treść i osnowa? Zgadujcie, gdy Wam ochota — a ja utnę drzemkę.

Szosta siódma dziewiąta jest dzisiejsza szarada, lecz dla Was, moi mili, niemasz przez nie trudnego, myśli moje odgadnąć, toć to Wasza zasada, a więc spieszcie rozwiązać. — Dowidzenia milego! —

Ale, ale, — o **całość** toć z Was każdy zapyta, tembardziej, że szarada dziś nie łatwa, lecz trudna; więc Wam powiem: w **całości** jest ta pani ukryta, co się rodzi pod ziemie. — Już szarada nie zmusna! —

Do każdego rozwiązania należy dołączyć wycinek szarady.

796 819 824 979 (600) 98057 106 120 (400) 161 (400) 204	261 285 384 445 (400) 574 618 657 678 816 (400) 839 980	99031 078 309 397 (1000) 498 542 816 870 907 984.	100001 081 (400) 143 164 171 230 301 (400) 350 376	390 399 428 432 464 517 575 624 640 678 810 (2000) 868 616	101007 069 235 236 590 567 596 658 743 (400) 789 787	860 872 996 102038 072 195 203 337 447 488 519 565	567 662 674 (400) 700 715 755 767 785 819 899 908	103078 286 353 386 400 430 524 602 (400) 619 848 899	928 963 970 14027 110 129 142 311 326 456 457 478	488 513 538 653 660 (400) 688 722 798 846 927 (400)
105152 221 243 310 322 334 353 361 514 537 567 594	606 613 615 621 623 768. 106168 (500) 172 300 (400)	442 487 (400) 684 781 880 933 107009 161 277 422 426	518 (400) 560 749 757 887 956 997 108000 033 062 176	421 529 (400) 623 654 715 910 (400) 936 (400) 104997	102 (600) 357 364 418 427 437 537 667 739 759 831.	110153 174 229 250 252 298 325 354 425 467 542 634	780 (500) 802 835 938. 112123 263 (400) 270 289 397	469 503 563 564 (400) 606 610 (400) 740 754 827 (400)	895 901 (400) 986. 112130 142 (400) 377 467 521 586	636 671 777 819 829 867 933 (400) 944 965 971. 113132
159 319 401 527 648 963 (400) 114036 106 114 116 119	237 367 (400) 373 442 455 957 973 978 115085 105 210	252 254 468 541 631 672 727 915 (400) 957 979. 116021	023 083 161 250 251 304 670 792 845 984 117077	096 127 231 429 598 633 727 729 (600) 754 772 787 823	857 918 (400) 948. 118072 090 211 212 234 247 (600)	276 313 (400) 457 441 520 530 743 745 830 839 852 863	894 (400) 944 949. 118192 268 321 380 558 566 664 702	711 (400) 789.	120123 162 (500) 167 (400) 184 (1000) 186 229 256 (400)	291 329 383 386 402 418 424 579 686 711 719 780 806
812 815 910										

KULTURA FIZYCZNA

Pod znakiem materjalizacji sportu

Czy bilans Igrzysk zimowych jest dodatni? Czy zapewni im poczucie miejsce w historii olimpijizmu? Otwarcie, choć z smutkiem dla ideowych sportowców, stwierdzić należy, że nie!

Dlaczego?... Nie zapominać o przewodniej idei olimpijizmu, która poza sportowo-techniczną stroną igrzysk większy jeszcze nacisk kładzie na ich stronę moralną. I jak pierwsza dopisała znakomicie co do poziomu i wyniku zawodów, oraz jakości wszystkich urządzeń, tak druga — ważniejsza, tworząca opokę, na której zbudowano świątynię olimpijizmu — zawiodła na całej linii. Zawiedli moralnie organizatorowie, zawiedli uczestnicy. Bez żadnych obstrukcji można rzucić oskarżenie, że zawiniła tu głównie, wywierając na te obydwa czynniki swój wpływ destruktynny, postępująca materjalizacja sportu i nieodłączna od niej nastawienie sportu w kierunku wyłącznie widowiskowym.

W jaki sposób odbiła się materjalizacja sportu na Igrzyskach Zimowych w St. Moritz? Otóż w pierwszym rzędzie w samym wyborze miejscowości. St. Moritz jest luksusową stacją klimatyczną, obliczoną na najzamożniejszą publiczność świata; demokratyczny ideowiec sportowy i zawodnik czuł się w tej atmosferze źle; rozumiał, że dostarcza z siebie nędznych circensium tłumom próżniaków i snobów, widzących w walce sportowej li tylko drażniącą lepiej nerwy odmianę produkcję z variete. Ostatnie Igrzyska Zimowe poszły wyraźnie w kierunku widowiskowym, w kierunku eksploatacji kieszki publiczności. Podeptała ideologię sportu, rozminęła się z jego celami.

Kto bierze na siebie dobrowolnie obowiązek urządzenia olimpijady, powinien koszt jej pokryć z innych źródeł (subwencje państwa, miast, zbiórka narodowa), a nie wyciskaniem pieniędzy z przyjezdnych zwolenników sportu, których nie da się przecie odsegregować od niemającej nic ze sportem wspólności, zamóżnej publiczności globtrotterskiej. Igrzyska w St. Moritz robiły wrażenie, że wszystko jest tam obliczone na uniknięcie deficytu, na zmniejszenie go do możliwych granic i pod tym kątem widzenia urządzono. Jak wyszedł na tem duch sportowy, łatwo sobie wyobrazić.

Stąd to bilet wstępu na wszystkie zawody kosztował 300 franków szwajcarskich — przeszło 500 zł — bez mała 60 dolarów! Bilety jednorazowego wstępu w tej samej mniej więcej proporcji! Rezultat: odstraszenie od wyjazdu prawdziwie sportowej publiczności, pustki na widowiu. Nawet bogaci narzekali na cenę wstępów.

Stąd to nietaktowne utyskiwanie w prasie szwajcarskiej na klęskę „officiali”, stąd to tysiącne trudności czynione poszczególnym komitetom olimpijskim przy udzielaniu dla „officiali” wolnych biletów wstępu. Jeśli przyjmujemy nawet, że tych „officiali”

w niektórych wypadkach (zupełnie jednak odosobnionych) było trochę za dużo, to zasadniczo jednak uwzględnić się musi, że poszczególny reprezentacje olimpijskie kosztowały dziesiątki tysięcy franków szwajcarskich, które w łwiej części napłynęły do nie mających dna kieszeni autochtonów. Kiedy zatem te reprezentacje dla zadość uczynienia zaproszeniu Szwajcarów wydały tak poważne sumy, jest elementarnym obowiązkiem towarzyskim gospodarza uznać tę grzeczność w formie spełnienia skromnych żądań gości, pragnących zapewnić swym zawodnikom jak najlepszą opiekę. A byłoby to także niezłe zrobiło pustym trybunom...

Stąd to niedołożenie starań dla zorganizowania środków komunikacyjnych, które były jednym wielkim skandalem, tak pod względem uprawiane go wysiłku, jak i pod względem technicznym. Sprawę środków komunikacyjnych i nie tylko to, ale i nastroje szwajcarskie wobec igrzysk, zilustruje najlepiej fakt opowiedziany mi przez członka Węgierskiego Komitetu Olimpijskiego. Za jakąś tam turę sankami zażądał woźnica 25 fr. szw., czyli 5 dol., czyli 43 złotych. Oburzeni niestychaniem zdzierstwem Węgrzy powiedzieli, że nie zapłacą i kazali się wzięć na policję. Komisarz policji oświadczył, że rzeczywiście tyle mają uiścić, a na uwagę, że to niestychanie drogo, odparł: „Kto niema pieniędzy, nie przyjeżdża do St. Moritz...”

Stąd to niedzielnym niezdzierstwem przyznawanie obywatelom dziennikarzom i „officialsom” powrotnych zniżek kolejowych...

Stąd to kategorijski opór przeciwko urzędniczym rozgrywkom hokejowym dla drużyn, które nie doszły do finału. Pobite drużyny w zgodnym porozumieniu pragnęły rozegrać między sobą turniej pocieszenia. Torów lodowych nie brakowało. Szwajcarzy nie chcieli o tem nawet słyszeć. „Nie będziemy rozpraszali publiczności i odciągali jej od innych widowisk”. Tak jakby widowisko dla widowiska, a nie czysta i szlachetna emulacja sportowa była właściwym celem igrzysk...

Stąd to zupełne spostonowanie jednej z przewodnich idei olimpijizmu zbliżenia i łączenia narodów ze sobą. W przeciwieństwie do takiego n. p. Paryża w r. 1924, nie urządzono dla zawodników wszystkich krajów ani jednego wspólnego zebrania, ani jednego przyjęcia, na którym mogliby się zbliżyć do siebie i zaprzyjaźnić, żaden przedstawiciel rządu szwajcarskiego nie przyjął ich imieniem kraju, chociaż to właśnie byli najmiłsi goście, alfa i omega igrzysk...

Potraktowano ich wręcz jak płatnych artystów, którzy mają tylko spełnić swój obowiązek na arenie, ale towarzystwo nie są uznawani.

To są pokrótce opowiedziane grzechy organizatorów.
Dr. St. Polakiewicz.

Bilans sezonu narciarskiego

(Dokończenie.)

Uzeregowanie się naszych sił przed Olimpiadą wyglądało najmniej następująco: Krzeptowski A. II., St. Wilczyński, Józef Bujak, Franciszek Kawka, Eugeniusz Król, Bieg 18 km.: Br. Czech, Karol Szostak, Zdz. Motyka, Julian Motyka, Antoni Szostak, Krzeptowski II, Kuraś; skoczkowie: Br. Czech, Stanisław Siezka, Krzeptowski A. I., Rozmus, Cukier, Lankosz, Graca.

Okres treningu przedolimpijskiego w St. Moritz upłynął pod znakiem — nadziei. Wspaniałe skoki próbne Br. Czecha, dochodzące do 63 metrów, nastroiły zbyt optymistycznie każdy wrażeń szeroki ogół społeczeństwa. To też kiedy jeden przypadkowy upadek podczas właściwego konkursu skoków zdecydował o przesunięciu nas w tabeli narodów o kilka dobrych miejsc w tył, rozczarowanie było kolosalne. Jednakże — niesłusznie! Właśnie dlatego, że Br. Czech jest talentem wyjątkowym — nie możemy z nim budować naszych nadziei, bo gdzie występuje jednostka — rzadzi przypadek, jak to się właśnie zdarzyło. Wszelkie przypuszczenia na temat: jak to mogło być, gdyby Czech nie upadł... itp. nie miałyby na terenie olimpijskim logicznych podstaw, gdyż mimo niezaprzeczonego talentu tego „asa” ogół

narciarzy naszych nie może jeszcze równać się z najlepszą klasą skoczków zagranicznych.

Prawdziwą natomiast niespodzianką, o której nie marzyliśmy nawet było uzyskanie przez Andrzeja Krzeptowskiego II, w biegu 50 km. 13 miejsca. Przypominam, że w biegu tym, wymagającym długoletniej rutyny i wybitnej specjalizacji przy wyjątkowych warunkach fizycznych — nie spodziewaliśmy się znaleźć poniżej 20-go miejsca. To też czas uzyskany w fatalnych warunkach przez Krzeptowskiego o blisko 1 godz. lepszy od Witkowskiego na VIII. Olimpijady w Chamonix obrazuje najlepiej kolosalny postęp, jaki dokonał się w ciągu ubiegłego czterolecia. Wynik ten — jak na nasze siły, uznajemy za pierwszorzędny, potwierdzony stałą wysoką formą tego najlepszego polskiego długodystansowca.

Wielkie podniesienie się klasy naszych biegaczy znalazło swój wyraz na dyst. 18 km., gdzie Bronisław Czech zdobywa 5 miejsce w czasie 1. godz. 48 min. 58 sek. w klasyfikacji do biegu kombinowanego, tuż po Norwegach i Finnach, zaś 13 miejsce w klasyfikacji ogólnej. Zawodnik ten nie jest u nas w biegach talentem wyjątkowym, a za najlepszego uchodził młody Karol Szostak, który dziwnym trafem złamał narty i odpadł od konku-

rencji. To też stwierdzić musimy, że postęp nasz w tym kierunku w ciągu ubiegłego roku dotarł już na wyżyny najsiłniejszego narciarstwa zagranicznego, gdzie o wynikach decydują nie siły i rutyna, ale — prawdę mówiąc — kwestja umiejętnej smarowania nart, której mistrzami są właśnie Norwegowie i Szwedzi. Pobicie przez Br. Czecha wszystkich Niemców, Włochów Szwajcarów, Francuzów, Japończyków i innych narodowości jest prawdziwym triumfem, który złotem zgłoskami zapisał się w historii sportu polskiego i zwrócił na nas uwagę całego świata cywilizowanego.

Ogólnie biorąc — Olimpiada przyniosła nam raczej sukcesy, niż rozczarowanie. Podczas kiedy na poprzedniej w Chamonix występowałismy raczej w roli biernych widzów — dzisiaj narciarze nasi zaatakowali bardzo groźnie dotychczasowych „mistrzów” świata: Norwegów, Szwedów i Finnów — od lat już dzierżących hegemonję.

Bilans sezonu zimowego zamknęły międzynarodowe zawody o Mistrzostwo Polski, odbyte w połowie marca r. b. w Zakopanem. Przyniosły nam one pełny sukces, wyrażający się w zdobyciu przez Br. Czecha tytułu Mistrza Polski, będącego od 2 lat w posiadaniu zawodników czeskich: w r. 1926 Wendego i r. 1927 Nemetzkiego.

A teraz kilka uwag ogólnych. Powiedzieć możemy śmiało, że narciarstwo polskie osiągnęło wyżyny światowego. Jest to faktem niezaprzecznym. Podobnie jednak jak we wszystkich przejawach życia sportowego, tak i tutaj — jesteśmy świadkami głębokich zmian, jakie dokonywują się w

ideologii tego sportu — zmian, które uwydatniają się w zupełnym odseparowaniu naszych zawodników od szerszego ogółu narciarzy. Zawrotny wysięg „asów” ku tym wyżynom nie pozwolił starszej generacji narciarzy — że tak powiem ideowych, nie specjalistów — wytrzymać szalonego tempa młodych, to też odpadają jeden po drugim. Może już w przyszłym roku znikną zupełnie nazwiska Bujaków, Wilczyńskiego, Krzeptowskiego I i kilku innych, zamykając w ten sposób okres pierwszy rozwoju narciarstwa polskiego — jego złoty wiek młodzieńczy pełen nadziei i romantyzmu. Podczas kiedy rok temu rekord nasz w skokach wynosił 49 metrów — dziś Fr. Graca — który jako starszy, nie był brany pod uwagę przy zastawieniu reprezentacji olimpijskiej — skacze po 58 i 59 metrów, mały „brzdąc” Marusarz 50 metrów, a skok 35-metrowy klasyfikuje zawodnika na skończony „patałacha”. W takich okolicznościach tylko specjaliści mający dosyć czasu i wyjątkowe warunki fizyczne wypłynąć mogą na miejsca czołowe — to też rok miniony uznajemy jako przełomowy w dziejach narciarstwa zawodniczego na ziemiach polskich.

Pozostaną dwa odrębne działy narciarstwa: sportowe i turystyczne. W pierwszym zrobiono w ciągu lat ostatnich bardzo wiele; — dział drugi wkracza dopiero obecnie na tory racjonalnego rozwoju i wszelkie oznaki wskazują, że postęp pójdzie w równie szybkim tempie, dzięki prawdziwemu zrozumieniu potrzeb sportu przez szerokie sfery społeczeństwa.

Adam Krzeptowski.

Společne znaczenie piłki nożnej

O piłce nożnej, przeszczepionej na nasze boiska z końcem 19-go wieku, śmiało można powiedzieć, iż zrobiła karierę. Zajmując w dziedzinie sportu pierwsze miejsce, potężnie się rozwinięła, oddziaływując na młodzież, na widzów, zmuszając nawet najpoważniejsze organa prasowe do poświęcenia jej swych działów. Jeśli mimo tego gra ta nie stoi u nas na takiej wysokości moralnej, na jakiej stanęła w Anglii, gdzie jest grą narodową, to wina leży w nas samych, w sferach — kierujących jej rozwojem, w zarządach klubów, nigdy jednak w istocie i wartości tej gry.

A wartość społeczna tej gry jest naprawdę bardzo wielka. I tak.

Piłka nożna, to sport zespołowy, wróg egoizmu. Wybrana jedenastka, broniąca barw klubu, miasta czy też narodu, walczy z takim samym zespołem przeciwnika. W walce tej wola jednostki musi się nałamać do woli zespołu. Egoizm nie może mieć miejsca w piłce nożnej. Gracza — egoistę czeka pewna klęska i po kilku smutnych doświadczeniach gracz taki musi nałamać swą wolę i poddać ją woli zespołu, musi ulec wspaniałej maksymie: jeden za wszystkich, wszyscy za jednego. To pierwsze społeczne znaczenie piłki nożnej: zmusza ona młodzież do łamania swej woli, uczy wyzywać się egoizmu, uczy rezygnacji ze swych ambicji na rzecz ogółu.

Charakterystyczną cechą piłki nożnej, to jej działanie na tłumy, to jej siła atrakcyjna. Wywołuje ona niesłabnące zainteresowanie tak u jej uczestników jak i u widzów, działa na tysiączne rzesze. Jeśli sobie uprzytomnimy, że raz lub dwa razy w tygodniu przygląda się u nas zawodom footballowym kilkadziesiąt tysięcy ludzi (w Anglii lub Niemczech kilkadziesiąt tysięcy), z pośród których poważny procent w braku tej atrakcji wypełniłby karczmy, lokale karciane, lupanary lub bezmyślnie walałaby się po ulicy, jeśli nie spuścimy z oka i tej korzyści, jaką daje przechadzka za miasto, wyrwanie się ze smrodliwych zatoków na boisko sportowe o zdrowym przewiewie powietrza, to już to jedno podkreśla ogromną wartość społeczną i zdrowotną piłki nożnej bez brania pod uwagę jej aktorów, t. j. graczy.

Działając na masy, piłka nożna z konieczności weszła na teren międzynarodowy; stała się jednym z głównych punktów atrakcyjnych programu „Igrzysk Olimpijskich”. Jako taka ma wielkie znaczenie na polu propagandy zagranicznej. Miliony nie wiedzieli o Urugwaju; dziś wprowadzić już cztery lata mija, jak pozwolili się „odkryć” w Paryżu, — jednak wątpie — czy dużo jest takich, którzy nie bez respektu wymówiłby nazwę tego państwka południowo-amerykańskiego. Zwycięstwo — w jakiejkolwiek formie odniesione na arenie międzynarodowej — będzie zawsze cenione i respektowane. Czy

może mam milczeniem pominąć, jakie wrażenie zrobiłoby zwycięstwa naszych drużyn podczas plebiscytu nad drużynami górno-słaskimi? A zwycięstwo „Warty” w Niemczech? Nie chcę tu wchodzić w inne działy sportu, jak hippika, hokej i t. d. To znaczenie propagandy zagranicznej, to rzecz dla nas b. ważna, to ogromne plus, które można wyciągnąć z racjonalnie i systematycznie prowadzonej piłki nożnej. Propaganda zagraniczna, to już nie objaw znaczenia piłki nożnej życia społeczno-wewnętrznego danego narodu, to już problem państwowy, tak jak problem handlu zagranicznego, polityki zewnętrznej i t. p. Na arenie życia ogólnie — politycznego zwycięstwo drużyny footballowej danego kraju ma wielkie znaczenie. Nie zapominać, iż kto silny i kto umie tę siłę okazać, tego szanują i tego się boją. Piłka nożna, to doskonała szkoła karności. Młody gracz uczy się obowiązkowości, uczy się poczucia odpowiedzialności, uczy się punktualności. Jeśli są jakiegoś zaniedbania na tem polu, to bez ważnej przyczyny, jakimi mogą być choroba lub zajęcie zawodowe, winę ponosi tu tylko dany zarząd klubu (kapitan drużyny lub trener), który nie dorósł widocznie jeszcze do spełnienia swej roli, jako wychowawcy młodzieży. Tu konieczną jest dyscyplina, surowy regulamin klubowy — a wówczas ta piłka nożna spełni swe zadanie wychowawcze w kierunku karności i poczucia odpowiedzialności wobec swego ja i danego zespołu, wobec swego miasta, czy też narodu. Jednak bez należytego systemu wychowawczego, bez dozoru, zbieramy plon tylko w formie uporu, zuchwałości i bezczelności.

Piłka nożna ma wielkie znaczenie w kształtowaniu młodego charakteru. Rozumie się, że nie ma mowy o tem tam, gdzie cały wysiłek klubu zęśrodkuje się tylko na „goalu”, gdzie ci, którzy dany klub prowadzą, nie będą mu wskazywali obok prawdziwej i metod samej gry, również na przymioty, które imi powinien jasnieć polski footballista. Wówczas dają oni skuteczną broń w ręce przeciwników piłki nożnej, wówczas obok jedenastu — powiedzmy — nawet mistrzów — kształcą jedenastu chamów sportowych, którzy zarażają tem młodzieńcami, oddziaływując równocześnie ujemnie na widownie. Piłka nożna spełni tylko wówczas swą misję kształcenia charakteru naszej młodzieży, jeśli obok reguł i zasad wzorowej gry uczy będzie, iż dobry piłkarz nie chwali się wygrana, umie z taktem przegrać, respektuje sędziego, gra dla samej gry a nie dla wyniku, jest wobec swego przeciwnika zawsze uprzejmy i nigdy go nie lekceważy; stara się zawsze grać najlepiej, wkładając w tą grę całą swą duszę, całą swą umiejętności.

Prof. Rudolf Wacek.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 7 zł. — 189 zł wyplacono dnia 10. 4. 28 r. Siostrze Wincencia.

Na zakład księży Salezjanów: 55 zł wyplacono dnia 6. 4. 28 r. ks. Czerwińskiemu.

Na biednych parafii jezyckiej: 80 zł wyplacono dnia 3. 4. 28 r. ks. Kozlikowi.

Na kaplicę S. S. Karmelitank: L. Ignatowiczowa z podziękowaniem św. Teresy za doznane łaski 25 zł. — 88 zł wyplacono dnia 29. 3. 28 r. p. Marciniakówny, 98 zł wyplacono dnia 6. 4. 28 r. S. S. Karmelitankom.

Na zakład dla nieuleczalnie chorych w Górczynie: 11 zł wyplacono dnia 6. 4. 28 r. Siostrze Ludwice Popławskiej.

Na ubogich m. Poznania: 696,85 zł wyplacono dnia 6. 4. 28 r. Głównej Kasie Miejskiej.

Na Tow. „Caritas“: 5 zł wyplacono dn. 6. 4. 28 r. Poznańskiemu Okręgowi „Caritas“.

Na najbiedniejszych parafii św. Marcina: 5 zł wyplacono dnia 6. 4. 28 r. do Kasy Kościelnej parafii św. Marcina.

nw 6402

Dnia 7 kwietnia 1928 r. zmarła w Warszawie, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka i babka, ś. p.

**Jadwiga z Dmochowskich
Konstantowa Buszczyńska**

obywatelka ziemska

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w Krakowie we środę, dnia 11 bm.

Pw 8442-62,293

Pograżeni w głębokim żalu

córki, synowie, synowe, zięciowie, wnuki i rodzina.

Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

Dnia 10 kwietnia 1928 r., opatrzony św. Olejami, przeżywszy lat 71, zasnął w Bogu, ś. p.

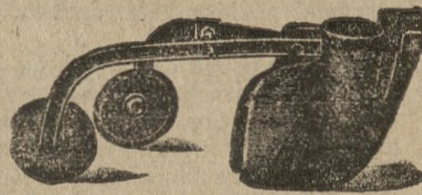
Stanisław Zakrzewski

o czym donoszą w ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzeństwo.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w piątek, 13 bm. o godz. 10 w kościele św. Wojciecha. Pogrzeb o godzinie 16 z kaplicy Szpitala Okręgowego.

Poznań, Działyńskich 9.

zw 3736

Redlice

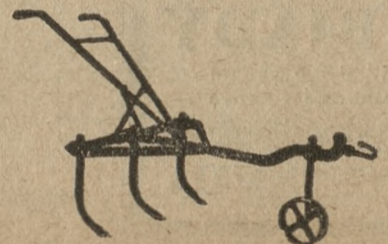
do wstęgowego wysiewu

Dr. Burmestra

Patent Kranefeld.

Ruszacze

„Patentu Lossowa”
do zboża i baraków

Jedyni fabrykanci na Polskę:

NITSCHKE i S-ka FABRYKA MASZYN

w Poznaniu, ulica Kolejowa 1-3.

Pw 752-12,38

**NAUKA
BEZ KOREPETYTORA**

LITERATURA, MATEMATYKA, JEZYKI OBCE, LACINA, HISTORIA, GEOGRAFIA, MUZYKA.

Katalogi na żądanie wysyła gratis

Wydawnictwo „POMOC SZKOLNA” Warszawa, Bielańska 5/65. nw 6516

Sukienka jak nowa. Wszystkie plamy pozniakaly! zasnaga to „Barwy”, która tak pięknie czyści.

„BARWA”

właśc. S. Kałamajski

Zlecenia przyjmują własne składy:

Poznań: pl. Wolności 6. Wielka 18 narożnik W. Garbar, Głogowska 97, Wierzbicice 49, Rynek Jezycki 1 narożnik ulicy Kraszewskiego.

Toruń: Szeroka 21.

Ostrów: Rynek 28.

Mosina: Łąkowa.

Pw 8428/9-14, 814/5

Dnia 9 bm. zmarła, opatrzona Sakramentami św., w 43 roku życia, moja najdroższa żona i matka, ś. p.

z Kranców

Helena Szarzyńska

Nabożeństwo żałobne odprawi się w Gnieźnie, w kościele św. Trójcy (fara) w piątek, o godz. 9,30, poczem pogrzeb na cmentarz św. Piotra.

W ciężkim smutku pograżeni

mąż, dzieci i rodzina.

zw 7753

Poznań, Gniezno, Trzemeszno, Berlin, dnia 10 kwietnia 1928

Nasz nowy ilustrowany
cennik przyborów bartniczych

wykazuje

znaczną zniżkę cen

oraz wiele nowych praktycznych przyborów.

Wysyłamy go na żądanie bezpłatnie.

Pw 7388-19 93

Drogerja Universum

Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 38

Mączka Homosan
odżywcza

jest najlepszym środkiem odżywczym dla niemowląt i dzieci.

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Pw 7387-12,121

MIESZKANIA

3-4 pokojowego poszukuje. Zapłać 3 do 4 tyśiąca. Oferty Kurjer pod zw 7739

KUPIĘ

każdą ilość używanych butelek korkowych do piwa pojemności 0,3 do 0,33 litra. Zgłoszenia do Kurj. Pozn. pod nwp 6568

Dnia 9 kwietnia 1928 r. o godzinie 14,30 zasnął w Bogu, ś. p.

Bolesław Bużkiewicz

b. posiadziel ziemski, ojciec Bronisława, inżyniera fabryki H. Cegielski w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się z kaplicy cmentarnej na Górczynie dnia 12 kwietnia r. b (czwartek) o godzinie 6-ej po południu. W Zmarłym straciliśmy gorliwego członka, wyrażając synowi, wiceprezowski naszemu Stowarzyszeniu, oraz pozostałej rodzinie najserdeczniejsze wyrazy współczucia.

Stowarzyszenie Samopomocy Doraźnej w Poznaniu.

zw 7754

Gwoździe

druty, siatki, szpadle.

widły, blacha mosięż.

A. KOSZEWSKI

Poznań, Stary Rynek 61

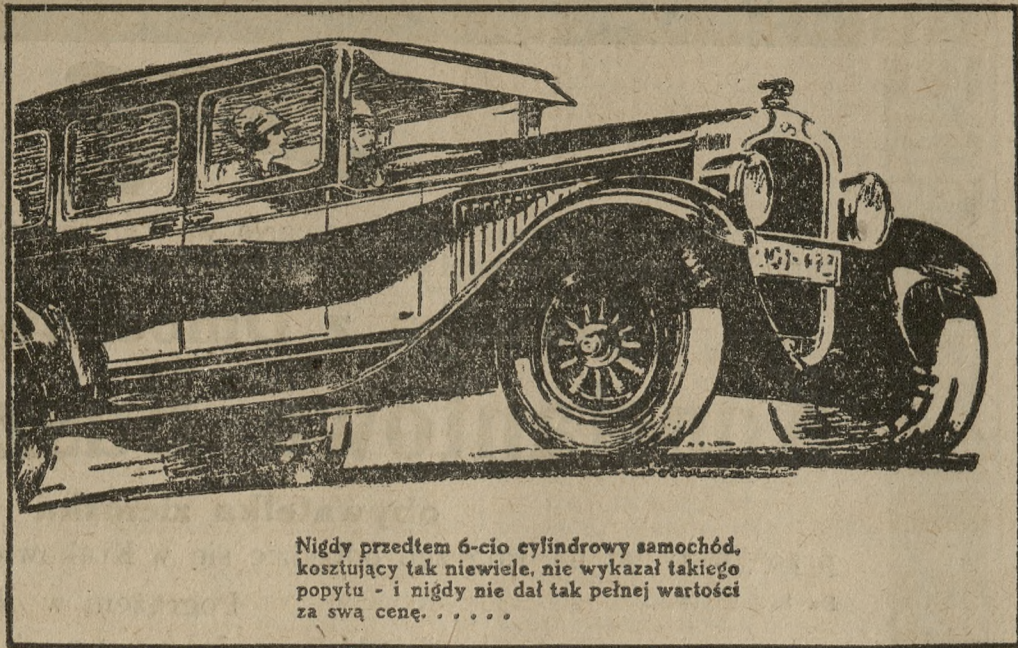
Pw 7882/4-0, 4508/499

KAJPON
Sokarni dla Roslin

Podług najnowszej wiedzy zawodowej specjalnie dla kwiatów doniczkowych złożony z ich utrzymania konieczny, absolutnie nie szkodliwy. Liczne uznania. Ządać wszędzie wyraźnie

KAJPON
J. G. KOŚCIŃSKI
Poznań, Czartorja 1.
Do nabycia u:
Westphalowa, skład kwiatów
ul. Głogowska
„Yentów” skład kwiatów
ul. Głogowska
Warczyńska, skład kwiatów
ul. Fr. Ratajczaka
Krzyżkiewicz, skład kwiatów
ul. Szewska
Grosserowa, skład kwiatów
ul. 3 Maja 3a
Stanicka, skład kwiatów
św. Marcina 5
Rankowska, skład kwiatów
św. Marcina 64.
Gartmann, skład kwiatów
Wielkie Garbary
Hetmanowska, skład kwiatów
Pw 7813-15, 21 Górna Wilda

Nigdy przedtem 6-cio cylindrowy samochód, kosztujący tak niewiele, nie wykazał takiego popytu - i nigdy nie dał tak pełnej wartości za swą cenę.

Oto zadanie arytmetyczne które każdy właściciel auta może rozwiązać

Weź ołówek i piś:

1. Stary Twój samochód musi wkrótce dostać nowe opony na wszystkie cztery koła. Jest to wydatek około 1000 zł.
2. Coś szwankuje w jednym lub dwóch cylindrach. Czy zamierzasz to poprawić, czy też wolisz płacić za codzienną stratę oliwy i benzyny? Zapytaj w warsztacie ile to kosztuje!
3. Pomyśl o wielu małych reperacjach i odnowieniach Twego starego wozu. Możliwe, że wypadnie tylko kilkadziesiąt złotych każdorazowo, lecz, ile wyniesie to razem w ciągu roku.

Dodaj to wszystko i zapytaj się siebie.
Czy nie wypadłoby taniej kupienie sobie nowego samochodu Pontiac,

wiedząc, że od tej chwili będziesz jeździł w obszernym, pięknym i nowoczesnym samochodzie z potężnym sześć-cylindrowym silnikiem. Porównaj Pontiac z każdym innym autem... nawet droższemu o 1500 zł. przekonasz się, że Pontiac przewyższa je pod każdym względem, a oprócz tego ma jeszcze wiele zalet piękności, techniki i wytrzymałości....
Pontiac - jak wszystkie samochody General Motors - można kupić wpłacając niewielką kwotę. Resztę z łatwością spłacisz ze swych bieżących dochodów.
Zademonstrujemy Ci próbną jazdę, dziś jeśli chcesz. Prowadź sam. Wybierz najtrudniejsze drogi a zobaczysz jak Pontiac pokonywa wszelkie trudności.

PONTIAC SIX

FABRYKAT GENERAL MOTORS

Upoważniony zastępca generalny
Antoni TATARSKI, Handel samochodami i przyborami, Poznań, Wały Jana III. 13. Tel. 3377.

OBIADY
i kolacje wydaje
smaczne i tanie
„Herbaciarnia i Kawiarola”
KONOPNICKIEJ 8.
zw 7748

SIATKĘ na parkany
NARZĘDZIA
ogrodnicze i rolnicze
poleca
JAN DEIERLING
Pw 7882-12, 317

Gdy cały rok pracujesz w dusznych murach — wykorzystaj niedziele i święta!
Koszulki od 2,75, spodełki od 3,50, trzewiki z kółkami od 25 zł poleca
„DOM SPORTOWY”
św. Marcina 14 Tel. 55-71
dw 4698

Rutynowana, polsko-niemiecka
stenotypistka
która także Homozemnia salaftria, poszukuje zaraz posady. Oferty do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 7740

Ten człowiek

zjada czas.

Dwuletnie dziecko z dumą nosi blaszany zegarek. 8 letni chłopak odczuwa potrzebę posiadania choćby nikłowego zegarka
i pomyśleć,
że są ludzie dorośli, którzy nie posiadają zegarka!
Kto pragnie mieć zegarek gwarantowanej dobroci kupuje go w firmie
W. Mayer ul. Nowa 11.
Pw 8490-12, 380

CHWILA SAMOTNOŚCI
i skupienia potrzebna jest każdemu! Takie chwile decydują o ważnych krokach w życiu!
Pamiętajmy, że tylko wtedy nie będziemy tęsknić za przeszłością, gdy posiadamy zdjęcia fotograficzne!
Aparaty fotograf. od 45 zł poleca
GREGER
27 Grudnia 20.
Pw 8481-14, 885

ROWERY
z woln. bieg. Torpedo i wszelkimi dodatkami
od 220,- zł
Części do rowerów po cenach bezkonkurencyjnych.
Opony od 10 zł, Pedaly para od 4,25 zł. Pompy od 2 zł, Rączki para od 0,80 zł, Obręcze od 4,25 zł, Dzwonki od 0,90 zł.
„KASTOR”
Poznań Pw 8489 40-15, 75/6 św. Marcina 55.
FACHOWE WARSZTATY NAPRAWY.

Ważne dla P. P. lekarzy i dentystów
Wszelkie reparacje i nakłanianie instrumentów oraz aparatów elektromechanicznych, dla lekarzy i dentystów wykonuje fachowo.
Jan Büttner, Poznań-Rataje. Telef. 37-92

Porcelanę
Szkło - Fajans - Galanterie kupuje się hurtownie najlepiej — najtaniej i najwygodniej w specjalnej **HURTOWNI** to jest w Poznaniu, Wroniecka 24. Jedyną źródło taniego zakupu. Kilka wagonów towaru stało na składzie. Ządać odwrotnie oferty lub osobicie przybyć. Zamówienia wykonuje się teraz odwrotnie. Hurtownia Porcelany LUDWIK LESIŃSKI, Wroniecka 24. Tel. 1285 i 1249. zw 7718

SIEMIE LNIANE
do siewu
sprowadzone z Wileńszczyzny dostarcza
Tow. Akc. „PŁÓTNO” w Poznaniu
Plac Wolności 3. dw 8741 Telefon 14-67.

SPECJALNY SKŁAD
FARB I LAKIERÓW
FR. GOGULSKI
POZNAŃ WODNA 6
TEL: 56-93.

Na biura poszukiwane od 1 lipca lub wcześniej
2-3 wzgl. więcej pokoi
w szerszym śródmieściu (Jasna, Ogrodowa, Podgórna, Aleje Marcinkowskiego, Pocztowa). Pożądane wprost od gospodarza. Umowa co najmniej na 4 lata. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 7745.

Nowy samochód towarowy
„Chevrolet”, 1½ ton., z karoserją, w nadzwyczaj luksusowym wykończeniu, poleca jako kupno okolicznościowe
„BRZESKIAUTO”, Tow. Akc., Poznań
ul. Dąbrowskiego 29. Kw 831

Najlepsze pneumatyki samochodowe
Fabryki GOODRICH
Zwracać się do stokistów **GOODRICH** w każdym mieście i do agentów samochodowych.
Kw 772

50 - 60 000 zł
lub równowartość w zagranicznej walucie tytułem pożyczki, poszukuje poważne przedsiębiorstw przemysłowe w Poznaniu, za zabezpieczeniem hipotecznym w każdej mocnej walucie zagranicznej, na własnej, nowoczesnie urządzonej nieruchomości, za dobrem oprocentowaniem. Dla pożyczkodawcy dobrze płatna posada samodzielnego kierownika w oddziale przedsiębiorstwa zapewniona i do objęcia z dniem 1 maja r. b. Spieszne zgłoszenia przyjmuje Kurjer zw 7749.

6-8 000 zł
pożyczki poszukuje na 1. hipotekę na gospodarstwo wiejskie na 3 lub więcej lat, za wysokim procentem. Zastrzeżenie w dolarach. Zgłoszenia Kurjer dw 3740.

Pawilon wystawowy

dobrze utrzymany tani do sprzedania. Zgłoszenia uprasza się do „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 15,98. Pw 8447-15,98

SPRZEDAMY

- 1 kocioł lankaszyski 110 m² powierzchni ogrzewalnej, używany,
 - 1 generator Siemens-Schuckerta KVA 150, nowy
 - 2 parowe maszyny:
 - 1 jednocylindrowa, wentylowa Hartmana 110 KM
 - 1 dwucylindrowa, Tandem-Raupacha 110 KM.
- Powyższe przedmioty są do obejrzenia w dniach roboczych w naszej fabryce w Sosnowcu.

Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza (dawn. Huldschinski).

nw 6530

TŁUSTEGO BYDŁA

wagon, prima towar ma do oddania
MAJĘTNOŚĆ RGIELSKO
POCZTA WĄGROWIEC dw 3749

Do wynajęcia zaraz wprost od gospodarzy

4-5 ubikacji

w centrum miasta (plac Sapieżyński), na parterze, nadających się dla adwokatów, lekarzy lub cele handlowo-przemysłowe. Oprócz tego

3 hale

à ca 60 m² w domu fabrycznym i obszerne sklepy. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 7647.

Z dniem 1. 7. 1928 r. poszukuję

WERKMISTRZA

(kierownika fabryki) na samodzielne stanowisko. Pierwszeństwo mają specjaliści w budowie młocarni szerokomłotnych, sieczkarni, wiałn i maneży. Pożądane: posiadanie szerszych wiadomości technicznych, kalkulacji oraz nowoczesnej organizacji fabrycznej. Do zgłoszenia konieczne odpisy świadectw, oraz podanie źródeł referencji. dw 3715

GOSTYŃSKA FABRYKA MASZYN
St. Grześkowiak, Gostyń. Tel. 108.

Zaraz potrzebni:

3 akwizytorowie

z branży automobilowej, zawodowi kierowcy, dobrzy kupcy z znajomościami akwizytorskimi,

rysownik z kilkuletnią praktyką,

3 stolarzy z branży karpentryjnej,

blacharz do prac karpentryjnych. Kw 580

Zgłoszenia osobiste w firmie

Hempowicz, Automobile, Poznań,
ul. Patrona Jackowskiego 49.

korespondenta

Poważne przedsiębiorstwo handlowe branży metalowej poszukuje natychmiast

korespondenta

biegłego w języku polskim i niemieckim.

Panowie z branży mają pierwszeństwo. Oferty z odpisami świadectw i podaniem warunków w języku polskim i niemieckim pod Kurjer zw 7723.

Młodszy żelazniak

dzielną siłę fachową

2 uczeni intelig. ewentualnie wolontariuszy

nie niżej lat 18.

Zgłoszenia tylko pisemnie, przyjmie

HURT POLSKI

Pw 8416/15,97 Poznań, skład żelaza, Wrocławska 9.

Automobile

okazyjne

FIAT 6/21 K. M. 3 osob. sportowy

FIAT 9/31 K. M. 6 osob. torpedo

MINERVA 9/28 K. M. 5 osob. torpedo

PHENOMEN 12/35 6 osobowy limuzyna

MATHIS 6/20 K. M. 4 osobowy landaulet

STUDEBEKER 12/40 4 osobowy torpedo

OPEL 20/60 K. M. 6 osob. torpedo

CHENARD WALKER 8/40 landaulet

HISPANO-SUIZA 12/50 torpedo

Samochody ciężarowe

DAIMLER 15/50 K. M. 3 tonnowy

PODEUS 14/45 K. M. 4 tonnowy

DELAGE 12/40 K. M. 3 tonnowy

PHENOMEN 12/35 K. M. towarówka

Jest mężczyzną? to być musi!

Choć na cztery nogi kuty Grunt jeśli są dobre nogi, A na nogach dobre buty.

Gentleman kupuje obuwie u „Dutkiewicza” przy ulicy Gwarnej 8. Kw 64

DESKI

stolarskie sosnowe ma

korzystnie na sprzedaż

M. DYKIERT

Skład drzewa - Pleszew.

zw 7741

Samochód

6-osobowy „Opel” 10/30

mało używany jak nowy, okazynie na sprzedaż. Tel. 3498. zw 7732

Pomocnik handlowy

z branży kolonialno-delikatosewej poszukuje osoby za kaucją. Łaskawe zgłoszenia „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 54,106 Pw 8432-54,106

Krawcy

do dnych sztuk w dom i po za domem oraz krawiec dalszy i kamizelkarz, lecz bardzo akuradni znajdą się do zatrudnienia. zw 1751

R. ETTER, św. Marcin 76.

Hempowicz-Automobile

Poznań,

Patrona Jackowskiego 49

tel. 6515 i 2222.

Kw 853

Najlepsza wirówka

Werkmistrza malarskiego

oraz kilku czeladników malarskich, tylko kwalifikowanych sil i wytrawnych kreślarzy szyldek reklamowych poszukują Zakłady Artystyczno-Malarskie „POLMAL“, Gdynia, ulica Portowa 15. nw 6582

Towarzystwo gimnastyczne „SOKÓŁ“ w Zakopanem ogłasza niniejszem:

KONKURS

na posadę wychowawcy-fizycznego. Ubiegający się o powyższe stanowisko winni wykazać się odpowiednimi kwalifikacjami.

Reflektuje się na siłę pierwszorzędna, stanu wolnego. Warunki uposażeniowe do omówienia, mieszkanie, światło i opał w naturze. Podanie z odpisami kwalifikacji i ewentualne referencje należy przesłać do dnia 30. 4. 1928 r.

Posada do objęcia zaraz. nw 6556

Za Zarząd:

Sekretarz: Hałasowski. Prezes: Stopowy.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, 13 kwietnia 1928 r., o godz. 10 przed poł., sprzedawać będą w drodze licytacji przymusowej w majątności Góra, powiat Jarocin, najwięcej dającym za gotówkę następujące przedmioty:

ca 120 m² desek dębowych różnych długości i grubości i

ca 1 000 ctr. mieszanek (owies i peluszk).

Powyzsze przedmioty obejrzeć można 30 minut przed licytacją.

Jarocin, dnia 10 kwietnia 1928 r. nw 6584

Nowak, kom. obwodowy, w komisariacie obwodowym Jarocin.

Walne Zebranie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się dnia 23 kwietnia 23 r., o godzinie 16, w lokalu p. Duchowskiego, św. Marcin 67, z porządkiem obrad, ogłoszonym w Kurjerze Poznańskim z dnia 6 marca r. b.

CARMIN

CENTR. HURT. MATERJ. MALARSKICH, Spółdz. z o. p. POZNAŃ, ul. Fredry 3. Pw 8444-15,95

Prezes Rady Nadzorczej: (—) Ign. Wrembel. Zarząd: (—) Z. Ulatowski, (—) Fr. Grien.

OGŁOSZENIE KONKURSU

Magistrat m. Białogostoku ogłasza konkurs na uruchomienie komunikacji autobusowej w mieście.

Termin koncesji 3-ch letni, przy czym w okresie koncesyjnym żadna inna firma nie będzie miała prawa do zaprowadzenia autobusów publicznych w obrębie miasta.

Wzór umowy z warunkami koncesji jest do przejrzania w Wydziale Technicznym Magistratu w godzinach urzędowych. Na żądanie może być pocztą wysłany za opłatą zł 20.—

Firmy reflektujące powinny składać oferty w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach, opatrzone napisem: „Oferta do konkursu na uruchomienie komunikacji autobusowej“ — na ręce Prezydenta miasta do godziny 12 dnia 23 kwietnia 1928. W tymże dniu o godz. 12½ nastąpi otwarcie kopert.

Do oferty winne być dołączone: szkice i opis techniczny typu autobusu, który firma ma zamiar uruchomić, oraz kwit Kasy Miejskiej na wypłacenie tytułem wadium zł 5000 gotówką lub w równowartościowych papierach procentowych, uznanych przez Ministerstwo Skarbu.

Magistrat zastrzega sobie prawo wyboru oferty lub zupełnego unieważnienia konkursu.

MAGISTRAT.

KONKURS

Dyrekcja Lasów Państwowych w Bydgoszczy poszukuje 20 kandydatów na praktykantów leśnych (kandydatów na leśniczych).

Praktykanci otrzymają wynagrodzenie według XII grupy placu urzędniczych państwowych.

Kandydaci winni posiadać ukończoną jedną z niższych szkół leśnych (Margonin, Zagórze lub Bolechów).

Podania o przyjęcie należy wnieść do Dyrekcji z dołączeniem życiorysu oraz oryginałów, względnie legalizowanych odpisów:

1. metryki urodzenia,
2. dowodu posiadania obywatelstwa polskiego,
3. dowodu ukończenia niższej szkoły leśnej,
4. zaświadczeń, stwierdzających odbycie praktyki leśnej,
5. zaświadczenia, stwierdzającego stosunek do służby wojskowej, oraz
6. świadectwa zdrowia, wydanego przez lekarza powiatowego.

Ponadto należy powołać się w podaniu na dwie znane osobistości, które mogłyby udzielić referencji o kandydacie. nw 6380 (—) Zagórski, dyrektor.

Przy tut. gimnazjum wakuują natychmiast nast. posady profesorów:

1. geografii i historii,
2. francuskiego i niemieckiego,
3. polonistyki.

Uposażenie zapewnią się według norm państwowych przewidzianych dla profesorów w ustawie z dnia 9. 10. 1923 (Dz. U. R. P. nr. 116, poz. 924) plus 15% dodatku komunalnego.

Pierwszeństwo mają kandydaci z ukończonymi studiami uniwersyteckimi.

Oferty z curriculum vitae i odpisami świadectw i dyplomów, których się nie zwraca, uprasza się skierować do Magistratu w Grodzisku (Wlkp.).

Magistrat w z. Ginter.

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZEDAŻE

Meble

najtaniej na raty poleca Kafkas, Wrocławska 19. zdw 84 545

Kostjum

granatowy, sukienki, płaszczyk czarny wiosenny, sukienka jedwabna (róż), na średnią figurę sprzedam korzystnie. Mickiewicza 7, III. lewo. zdw 64 625

Dla niemowląt

z garniturką z walców, sukienka płaszczyk czapka najładniejsza u Jankowskiej, Podgórna 10. Pw 8118-13,245

Na raty

meble po zniżonych cenach poleca Pluciński, Woźna 8. zdw 65 282

Singera

damską maszynę nową za 350 zł sprzedam. Skład kolonialny, Maleskiego 15. zdw 65 539

Papier

gazetowy, szybrowy dla cegielni, pakowy wszelkiego rodzaju i tekture poleca korzystnie firma Kasprzak, Poznań 5, telefon 56-07 zdw 65 523

Motocykl

używany sprzedam Fr. Budziński Starościńska 6. zdw 65 511

Wóz

reklamowy dobrze utrzymany do sprzedania. Poznańska Fabryka Bielizny, Jan Ebertowski, Poznań, ul. Wrocławska 6/8. Pw 8413-14,553

Farby

do kredy, wapna, oleju, lakieru i cementu w wszystkich kolorach kg już od 34 groszy. Gips cement kredę poleca „Palette“, skład farb św. Marcin 57. Kw 141

„Wtór“

Najlepszy powielacz. Zastępcie drukarnie Łatwa praca. 3000 odbitek, najtaniej woskowiec i farby. Cena 160 złotych za komplet. Wysyła za zaliczeniem pocztowym. Tysiące zaświadczeń urzędowych i prywatnych. „Wtór“, Warszawa, Krucza 36. Tw 938

Samochód

Benz. 30 k. 6-osobowy z nakryciem, światło elektryczne, na nowych oponach, nowo wyremontowany, w bardzo dobrym stanie, gotów do jazdy, sprzedamy korzystnie Soboci, Plac Wolności nr. 17. Tel. 32-50. zdw 65 397

Sprzedam

moja posiadłość, położoną w mieście powiatowym, nadająca się na przedsiębiorstwo mechaniczne jak na warsztat reparacji samochodów. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 690.

Sztucer

jak nowy, z luneta Goertza korzystnie na sprzedaż. Fercz, Łąkowa 18, podwórze. I. zdw 65 706

2 autobusy

16 i 25 osob., ewentl. z linją korzystnie na sprzedaż. Zgłosz. do Kurjera Pozn., pod zdw 65 704.

Okazjal

Skład kapeluszy damskich, towarów krótkich, filia pralni, farbarni, w mieście powiatowym, przy głównej ulicy na sprzedaż. Marta Dzieciakówna, Wolsztyn, ulica Kościelna 8. zdw 65 692

Skład

rzeźnicki z mieszkaniem, całkowite urządzenie, zapędem elektrycznym, w centrum miasta, prowadzony przez 35 lat, z powodu niedomagania na zdrowiu zarządcy sprzedania lub wydzierżawienia. St. Tojecki, Gniezno, Tumska 13. Tel. 90. zdw 65 708

Gramofon

szafkaowy, 15 płyt, cena 160 zł sprzedam Tęgi, ul. Polna 4. zdw 65 698

Motocykl

3/4-konny, angielski, mało używany sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dw 3734.

Zaraz

sprzedam mój skład rzeźnicki, istniejący od lat 30, wraz z przyległymi 5 pokojami, kuchnią i wszelkimi wygodami, w mniejszym mieście. Egzystencja zapewniona. Zgłoszenia do Kurjera zdw 65 693.

W Puszczykówku

sprzedam grunt około siedmiu morgów tuż przy dworcu, nadający się do wille, na ogrodnictwo lub przemysł. Morga 3 000 złotych. Susicki, ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 2, parter. na lewo. dw 3738

2 wozy

4 cal. na sprzedaż. ul. Palacza 45. zdw 65 770

Szafę

do rzeczy, rozbitera, wielkość 2,30x1,70 sprzedam. Zupańskiego 6a, II ptr., prawo. zdw 65 630

Aparat

fotograficzny 13x18, nadający się do powiększeń sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 719.

Trocin

sosnowych kilka wagonów sprzedam, Tartak parowy w Rychnale, pow. Kępno. dw 3730

Willa

z ogrodem, bardzo ładnie położona, 15 minut od dworca w Puszczykowie zaraz do sprzedania. — Łask. zgłoszenia Poznań, skrytka pocztowa 360. zdw 65 765

Rower

na sprzedaż 80 zł. J. Bartsch, Łazarz, Adama Jeskego 2, sutereny. zdw 65 772

2 maszyny

damskie i 2 rowery mekkie sprzedam warsztat mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 65 990-1

„Opel“

samochód 10/50 landolet na sprzedaż. Jackowski, św. Marcin 46. zdw 65 904

Składy

w wielkim wyborze z urządzeniem, a także od właścicieli za dzierżawę wskaże i poszukuje takich „Informator“, Plac Nowomiejski, nr. 10, tel. 41-83. Pw 8074-0,4097

Pierze

i puch gotowe pierzyny poduszki, spodki-poduszki, dekoracyjne inletry najtaniej „Emkap“, Poznań, Stary Rynek 79, naprzeciw odwachu. Pw 8080-6,40

Fortepian

płyta metalowa tanio sprzedam Szamarzewskiego, II ptr. lewo od 10—12 i 5—7. zdw 65 893

Parcela

budowlana 1 1/2 morgi, ogrodzona w Starolecie korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 877.

Dom

składowy, 3 pokoje, kuchnia, duży skład, w rynku w dobrym położeniu, w mieście Książu zaraz na sprzedaż. Cena 15 000 zł Zgłoszenia przyjmują właściciele Józef Ruskiewicz, Książ, Rynek 20, pow. średziński (Poznańskie). zdw 65 921

Sprzedam

skład naczyn kuchennych bardzo dobrze prosperujący przy rynku z mieszkaniem 9 000 Władysława Skórzewska, Głogowska 112. Znaczek na odpowiedź konieczny. zdw 65 895

Skrzydło

dobrze utrzymane sprzedam. ul. Kolejowa 7a. zdw 65 876

Motocykl

marki „Puch“ korzystnie sprzedam gotowy do jazdy. Zgłoszenia Banaszkiewicz, Wyspiańskiego 8, sutereny. zdw 65 776

Zakład

fryzjerski z przyległym pokojem i kuchnią, cena 900 zł. Zgłoszenia Sw. Marcin 76. zdw 65 777

Sprzedam

dobre instrumenty: dwoje skrzypiec, tenor i alt. Kilińskiego 13, II. prawo. zdw 65 775

Gospodarstwo

65 morg. przy Poznaniu, nadający się na ogrodnictwo, maszynowe zabudowania, cena 28 000. Zgłoszenia Zielke, Gen. Umińskiego 7a (Wilda). zdw 65 595

Maszyna

slupkowa do cieplkiej roboty na sprzedaż. Kuśnierski, Zielona 5. zdw 65 794

Sprzedam

1 konia 5-letniego, platformę na 30 ctr., ul. Mylina 4. jw 9665

Rzeźnica

maszyna rzeźnicza korzystnie na sprzedaż, ul. Maleskiego 15. rw 1849

Lodownię

wym. 1,35x1,90 sprzedam. Bączek, Górna Wilda 29. zdw 65 970

Skład

kolonialny z urządzeniem, maziem, przyległe 2 duże pokoje z kuchnią, w trzecim magiel z powodu stosunków rodzinnych, korzystnie sprzedam. Spiesznie zgłoszenia Tomczak, Górna Wilda 67, IV. piętro. zdw 65 987/8

6 koni

4 kola — używane — lando na gumach na sprzedaż 6w. Marcin 46. zdw 65 901-02

Gospodarstwo

138 morg bliziej Poznania, w tem 12 morg łaki, zabudowania murowane kryte dachówka, dom 3 pokoje, kuchnia, z kompletnym inwentarzem spiesznie sprzedam. Cena 42 000, wplaty 30 000 zł. Zgłoszenia Nowak, Poznań, Głogowska 112. Telefon 62-80. zdw 65 870/71

Wózek

sportowy „Brennabor“ 75 złotych sprzedam. Woźna 10, II. prawo. rw 1856/57

Maszyna

damska Singera, okrągłe czelonko, jak nowa. Zmizdziski, Szyperska 3. zdw 65 835/6

Skład

w dobrej okolicy, nadający się na wszelkie przedsiębiorstwo sprzedam. Oferty Kurjer zdw 65 794/5.

2 szory

robocze na sprzedaż ul. Palacza 45. zdw 66 069

Kamienicę

nowoczesna na Języcach, mieszkanie 3—4 pokojowe, wjazd w podwórce, cena 105 000 wplaty 70 000, czynsz roczny 10 500 sprzedam Biuro Komisowe Woźna 13a. rw 1867

Dom

o 5 pokojach, morga ogrodu owocowego, Starolecia, cena 18 000 złotych sprzedam „Krakus“, Poczta 30. zdw 65 962

Parcelę

pod wille przy tramwaju Aleja Wielkopolska ca. 1450—1700 i 4000 metr zgrada od 12—15 zł za metr. Oferty wprost do Kurjera Poznańskiego pod zdw 65 672. Agenci wykluczeni.

Majątek

384 morgi ziemi przeważnie pszennej, w tem 20 morg łak 1 i pół morzi sadu, 2 morgi stawu dom mieszkalny 6 pokoi i kuchnia, obory murowane pod papa, 2 stajnie murowane pod papa, spichrz murowany pod papa, dom robotniczy na 3 rodziny, 3 koni, przeszedło 20 sztuk bydła, 30 świń, inwentarz martwy kompletny. Cena 20 tys. wplaty 150 tys. zł oraz kilkadziesiąt majątków, każdej wielkości poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 6578

Gospodarstwo

130 morg, blisko Poznania, zabudowania dobre, dom 5 pokoi, inwentarz żywy, martwy kompletny za 70 000 sprzedam. Malecki, Poznań, Rybaki 20a. zdw 65 945

Sprzedam

meble wraz z odstawieniem 4 pokoi. Zgłosz. Kurjer zdw 65 602.

Gospodarstwo

110 mrg. ziemi pszenno-żytniej dom 3 pokoje i kuchnia, zabudowania w dobrym stanie, 4 konie robocze, 7 krow doinnych, 8 sztuk bydła młodego 10 świń, inwentarz martwy nadkompletny, przy szosie, od stacji 6 km. Cena 65 tys. zł, wplaty 55 tys. zł, oraz kilkadziesiąt innych majątków poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 6579

Dobra

krawieciska maszyna do szycia na sprzedaż, Aleje Marcinkowskiego nr. 14, I. lewo. zdw 65 887

Sypialnie

przebudowane 100 zł taniej ratami. Kurczewski, Rybaki 15. zdw 65 892

Gospodarstwo

48 morg ziemi pszenno-buraczanej, dom mieszkalny murowany pod dachówka 2 pokoje i kuchnia, zabudowania gospodarcze w dobrym stanie pod słoma, 2 konie, 3 krowy dojne, 1 jałowka, 3 sztuki bydła młodego, 10 świń inwentarz martwy kompletny, od szosy 4 km, od stacji i miasta 15 minut. Cena 40 tys. wplaty 50 tys. zł, oraz kilkadziesiąt innych majątków poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 6575

Gospodarstwo

75 morg ziemi pszennej, z żywym i martwym inwentarzem, budynki maszynowe. Cena 37 000, wplaty 25 000 zł. Zgłoszenia Blicharski, Półwiejska 26. dw 3739

Powózka

połkryta platforma i para koni na sprzedaż, Wawrzyniak, skład wegli, ul. Woźna. zdw 65 942

Skład

papieru i galanterii przy głównej ulicy Torunia na sprzedaż. Oferty do „Par“ Toruń, Szeroka 46 pod „788“. Pw 8443-61,147

Gospodarstwo

80 morg pszenno-żytniej ziemi, w tem 8 morg łaki, dom mieszkalny murowany pod papa 3 pokoje i kuchnia, zabudowania murowane w dobrym stanie, 2 konie 6 krow dojnych, 2 sztuki bydła młodego, 6 świń, martwy inwentarz kompletny, od szosy i stacji 2 km od miasta i km. Cena 55 tys. wplaty 40 tys. zł, oraz kilkadziesiąt innych majątków poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 6574

Meble

wyprzedaje za gotówkę po znacznej zniżonych cenach do 7. 4 rb Szprzyniec ul. Wielka 13. Pw 7338-9,12,129/80

Przyjmuję

zamówienia na dostawę większej ilości skrzyneczek do różnych celów, Kościelny, Tartak Parowy, Tel. 80 zdw 65 920

Skład

spożywczy w Gnieźnie przy ruchu ulicy połączone z mieszkaniem sprzedam wraz z powodem zmiany stosunków z towarem za 8000 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn., Gniezno Lp. 143. nw 6572

Korzystna

lokata. Sprzedam z powodu wyjazdu młyn wydzierżawiony, dochód miesięczny netto 1 500 zł, przy wplaty 60 000. Oferty Kurjer zdw 66 018.

Majątek

812 morg ziemi pszenno-żytniej sadu owocowego 50 morg, dom mieszkalny 10 pokoi, w parku zabudowania w dobrym stanie twarde kryte 15 koni roboczych 7 żrebaków, 18 krow dojnych, 10 jałowek, 10 sztuk bydła młodego garnitur młocarni parowej od szosy 1 km od miast stacji i kościola 2 km. Cena 350 tys., wplaty 200 tys. zł, oraz kilkadziesiąt majątków każdej wielkości poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha nr. 4. nw 6576

Willa

Dom
piętrowy z placem i szopa, przy linii tramwajowej, stosowne na cele przemysłowe lub garaże. Zgłoszenia u właściciela Polna 37. zdw 65 740

PIENIĄDZ
100—200 zł
poszukuje na krótki czas panienka pracująca. Procent zapewniam. Zgłoszenia zdw 64 253.

Poszukuje
pożyczki 8 do 10 000 zł na hipoteke. Zgłosz. Kurjer zdw 65 689.

Pożyczki
udzieli pod zastaw fortepianu w dom. Zgłosz. Kurjer zdw 65 744.

Wspólnika
z kapitałem 30—40 000 zł przyjmię przedsiębiorstwo restauracyjne. Obrót miesięczny około 30 000 złotych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 65 786.

30 000 dolarów
posiadam gotówką, po paru miesiącach jeszcze 15 000. Chcę nabyć obiekt przemysłowy handlowy lub rolniczy, proszę o solidne i poważne propozycje do Kurjera zdw 65 848.

1.000—2.000 zł
pod dobry zastaw i procent poszukuje. Oferty Kurjer zdw 65 936

Dolarówki
kupuję za gotówkę po kursie dnia W. J. ul. Składowa 12. II. front. Zgłoszenia pomiędzy 5—9 popoł. zdw 65 997

400—500 zł
pożyczki poszukuje pod zastaw. Oferty Kurjer zdw 65 966.

300 zł
na pewny weksel, wysoki procent poszukuje. Gwarancja skład. — Oferty Kurjer zdw 65 946.

50—60.000 zł
pożyczki na pierwszą hipoteke domu i przemysłu wartości 250.000 na powiększenie przedsiębiorstwa poszukuje. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer d w 8739

DO WYNAJĘCIA

Zdrowe
mieszkanie pod Puszczykowem, skład reżencki i spożywczy na miejscu, od 1 maja do wynajęcia. Dzierżawa na 3 lata zgrzy tylko 1.500 zł. Oferty Kurjer jw 9666/7.

Mieszkanie
2 pokojowe na Łazarzu oddam. Zgłoszenia Kurjer r w 1862.

Mieszkanie
2-pokojowe, kuchnia, gaz, elektryka na Jeżycach z meblami oddam za 3.000 zł. Zgłoszenia Kurjer r w 1868.

Mieszkania
2—5 pokojowe komfortowe z dwuletnią dzierżawą poleca „Kra-kus”, Pocztowa 30. zdw 65 965

Mieszkania
2 i 3 pokojowe, dwuletnim czynszem wskazuje Misiorny Stanisław, św. Marcin 5, parter. zdw 65 968

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia początek Wil-ty 2.500 odda Misiorny Stanisław św. Marcin 5, parter. zdw 65 967

Mieszkanie
1, 2, 5 pokojowe wprost od gospodarza wskazuje Jackowiak, Wro-niecka 12. zdw 65 980

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia częściowo umebowane odstąpię. Wielkie Garbary 42 III zdw 65 910

Mieszkania
1, 2, 3 pokojowe kuchnia, pokoje próżne za dzierżawę, skład, ubikacje handlowe poleca i takowych poszukuje „Columbia”, Wozna 11. I. p. zdw 65 863

Centrum
2 frontowe pokoje z telefonem na poważne biuro wynajmię. Adres wskazuje Kurjer zdw 65 950.

2, 3, 4,
pokoje od gospodarza wskazuje za dzierżawę Frydry 6, II. piętro, lewo. zdw 65 985

SZUKA MIESZK.

Mieszkania
6—8 pokojowego przy ul. Wielkiej poszukuje. — Zgłoszenia Kurjer zdw 65 739.

Mieszkania
5-pokojowego z dwuletnią dzierżawą poszukuje Drogeria, Kra-szewskiego 4.

Pokoju
dla dwóch osób poszukuje od gospodarza Oferty Kurjer zdw 65 958-59

Mieszkania
2 pokojowego wprost od gospodarza poszukuje. Warunki podług umowy. Zgłoszenia Kurjer r w 1860

Mieszkania
4-pokojowego wprost od gospodarza, place 2 lata dzierżawy zgry. Zgłoszenia Kurjer r w 1861.

Mieszkania
2 pokoje kuchnia wprost od gospodarza poszukuje czynsze place zgry 2000 zł. Aieency wyklucze-ni. Oferty Kurjer zdw 65 998.

Starsze
małżeństwo poszukuje 2 pokoi z kuchnią lub jeden duży z używaniem kuchni zaraz. Oferty Kurjer zdw 65 964.

Poszukuje
mieszkania 1—2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, dzierżawa za 2 lata zgry (najchętniej Je-życe). Oferty Kurjer jw 9679.

Mieszkania
2—3 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza szukam gródmieście, wzdłużnie w pobliżu. Placę dwu-letni czynsz. — Oferty Kurjer zdw 66 020.

ZAMIANA MIESZK

Zamienię
4 pokoje na 2 pokoje. Płuciski, Wielkie Garbary 14. zdw 65 710

Zamienię
pokoi z kuchnią z mniejszym portjerstwem w gródmieście na ta-kowe lub dwa pokoje bez portjerstwa. Oferty Kurjer zdw 65 853.

Zamienię
skład, 2 pokoje kuchnie na 3 po-koje za pozwoleniem gospodarza. Oferty Kurjer zdw 65 867.

W Poznaniu
mieszkanie papierowe 4 pok. po-koj dla służ. łazienka, dwa skie-ry, gaz, elektryka, nadające się dla rzemiosła, bo miejsce bez kon-kurencji oddam za mieszkanie 4 pokojowe z wygodami na Ła-zarzu, lub okolicy dworca, albo willę z ogrodem, koło Poznania. Zgłosz. do Kurjera zdw 65 922.

Mieszkanie
komfortowe, 8 pokoi, w Wagrow-cu zamienię na 3—4 pokojowe mieszkanie w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 66 020.

POKOJE UMEBL.

Pokój
wspólny, umebłowany (z fortepianem), solidnemu panu od 15. 4. wynajmę. Dąbrowskiego 34, dom ogr. ptr. prawo. zdw 65 522

Pokój
frontowy, duży od 15. 4. Poczto-wa 21. II. prawo. zdw 65 897

Pokój
z całym utrzymaniem lub bez dla 2 panów wynajmię zaraz Krause, Jeżycka 2. II. zdw 65 705

Na
pokoi wspólny przyjmę dwóch panów w gródmieście. — Adres wskazuje Kurjer zdw 65 711.

2 pokoje
balkonem, elegancko umebowane, gródmieście, sypialnia, gabinet do wynajęcia ulica Działyskich 7, II. piętro, lewo. zdw 65 797

Pokój
oddam inteligentnemu panu. Biel-izna pożądana. Św. Józefa 9a, parter, prawo. zdw 65 800

Pokój
umebłowany wynajmę. — Piotra Wawrzyńska 24. II. prawo. zdw 65 806

Pokój
słoneczny frontowy wydzierżawie. Wielkie Garbary 36, front. III. prawo. zdw 65 811

Pokój
słoneczny spokojnemu panu wy-najmę od 15. 4. (pościel pożądana) Murna 3, II. lewo. r w 1850

Ładny
słoneczny pokoi wynajmę. 3 Maja nr. 3, III. lewo, front. zdw 65 847

Przyjmę
inteligentną panię na wspólny pokoi od 15. 4. 28. r. Oferty Kur-jer zdw 65 850.

Centrum
pokoi czysty, swobodny, dobrze umebłowany intelig. panu wy-najmę od 15. 4. (pościel pożądana) Adres: Kurjer zdw 65 863.

Pokój
umebłowany 15. 4. wynajmię in-teligentnej pani. Działyskich 2 wys. part. or. r w 6567

Centrum
2 umebłowane pokoje, gabinet sypialnia, I. piętro, wynajmę. Adres wskazuje Kurjer zdw 65 936.

Gabinet
klubowy słoneczny z balkonem, elektrycznością, łazienka z łazib, lub 15 wynajmię ewtl. przyjezd-nemu. Różana 46, III. prawo. zdw 65 925

Pokój
umebłowany, duży, słoneczny inteligentnej osobie zaraz, św. Wojciech 22/24, III. prawo. zdw 65 975

Pokój
frontowy dobrze umebłowany do wynajęcia od 15. 4. Piekary 10, II. prawo. zdw 65 978

Ładny
pokoi wynajmę lepszenemu panu od 15. 4. Zgłoszenia W Garbary 1. Restauracja zdw 65 905

Skromna
panienka na pokoi wspólny św. Marcin 64 dom ogrodowy I. prawo zdw 65 909

Pokój
frontowy, dwóm panom z utrzy-maniem wynajmę. Wały Zy-gmunt Augusta 2 III lewo. zdw 65 913

Umebłowane
pokoje dla panów, pań i małże-ństw wskazuje „Informator”, Pl. Nowomiejski 10 a, tel. 41-83. P w 8071-0.4106

Młynska 3
duży pokoi III. prawo. zdw 65 959

Pokój
2 osobom z utrzymaniem z wszelkiemi wygodami wynajmię i wspólną panię. Międzyńskiego nr. 1, III. lewo. zdw 65 891

Pokój
mebli. elegancki do wynajęcia. parter, Bukowska 9. zdw 65 951

Pokój
mały zżywaniem kuchni zaraz do wynajęcia. Młyńska 3, Nowak. zdw 65 938.

SZUKA POKOJU

Pokoju
dobrze umebłowanego, elektr. łazienka, ewent. obiady poszukuje bezzdatne małżeństwo. Oferty do Kurjera zdw 65 826

Panięna
szuka pokoju w gródmieście od 1. maja. Oferty Kurjer zdw 65 688

Pokoju
umebłowanego, skromnego, z utrzy-maniem, w pobliżu ul. Da-browskiego poszukuje zaraz lub 15. 4. Oferty Kurjer zdw 65 699.

Studentka
spokojna, niewymagająca poszu-kuje niedrogiego pokoiku od 15. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 742.

Pokoju
umebłowanego w gródmieście pos-zukuje od 15. urzędniczka. Zgo-szenia do Kurjera zdw 65 745.

Skromnie
umebłowanego pokoiku z pościelą dla panięki poszukuje od 1. 5. możliwie Piekary lub w pobliżu. Oferty Kurjer zdw 65 757.

Pokoju
próznego poszukuje małżeństwo bezzdatne, urzędnik przyw. Oferty Kurjer zdw 65 759.

Panięna
poszukuje pokoju z fortepianem od 15. 4. 28. Może być wspólny. (Pościel własna). Oferty do Kur-jera pod zdw 65 770.

Skromnego
pokoju poszukują dwie panięki; jedna pościel własna. Oferty do Kurjera zdw 65 795.

Pokoju
umebłowanego możliwie z używaniem fortepianu poszukuje pan. Oferty Kurjer zdw 65 829.

Młode
małżeństwo z 6 letnim chłopcem poszukują pokoiku. Zgłoszenia Kur-jer zdw 65 855.

Poszukuje
pokoju umebłowanego urzędniczka w gródmieście od 15. 4. u so-lidnych państwa Oferty Kurjer zdw 65 873

1—2
umebłowanych pokoi w centrum przy inteligentnej rodzinie dla 2 młodych panięnek — poszukuje; Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 65 954.

Urzędnik
szuka od pierwszego maja pokoju słonecznego, czystego, wygodnego i z elektrycznością. Cena i okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 974.

Pokoju
skromnego pościel własna, pos-zukuje pani. Oferty Kurjer zdw 65 894

Rzemieślnik
szuka zaraz dla siebie skromnego pokoiku, pościel pożądana. Oferty Kurjer zdw 65 886.

Ładnie
umebłowanego pokoju w gródmie-ście poszukuje pan od 15. 4. — Oferty Kurjer zdw 65 947.

Umebłowanego
łanego pokoiku — poszukuje na Wildzie Oferty z ceną Kurjer zdw 66 001

Poszukuje
pokoju umebłowanego urzędniczka w gródmieście od 15. 4. u so-lidnych państwa Oferty Kurjer zdw 65 573

Student
poszukuje pokoju umebłowanego od 15. 4. Zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się Kurjer n w 6590

LOKALE

Pokój
próżny za dwuletnim czynszem zgry zaraz do wynajęcia. Tra-wiński, Wybickiego 2 (Wilda). zdw 65 717

Skład
na prowincji stosownego na za-kład fryzjerski poszukuje. Ofery Kurjer zdw 65 949/9.

Ubikacje
przy ul. Głogowskiej na przemyśle korzystnie wydzierżawi. „Pawilon”, Głogowska 112. zdw 65 874/5

DZIERŻAWY

Oddam
kiosk na sezon letni w Puszczy-kowie przy Dworcu na własny rachunek. Zgłoszenia do Kurjera zdw 65 597.

Potrzebuję
kierownika do bufetu dworcowe-go w miejscowości wycieczkowej na sezon letni lub dłuższy czas, na własny rachunek. Zgłoszenia przyjmuję Kurjer zdw 65 598.

Na Helu
wydzierżawie dwa pawilony z mieszkaniami. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 818.

Poszukuje
się możliwe większe willi w Odry, na letni sezon. na pen-sjonat Oferty proszę skierować pod adresem Usciluz. Wotrą Łobwinowski. Kw 841

Poszukuje
dzierżaw od 10—500 morg dla po-ważnych reflektantów. Zgłoszenia Stan. Otreba, Kotlin. pow. Jaro-cin. zdw 3689-90

Poszukuje
kantyny lub kasyna na własny rachunek albo wstąpię jako czyn-ny współnicza z większym kapita-łem. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 65 696.

Piekarnię
wydzierżawie. Inowrocław. Św. Duchu 7. zdw 65 793

LETNISKA

Rabka.
Nowo otworzony pensjonat Ka-lina od 1 maja Tania kuracja lub idealny wypoczynek Pokoje słoneczne, werandy oszklone, kuchnia dyetetyczna. Zgłoszenia: Rabka, Kalina. zdw 65 238

W Puszczykówku
poszukuje 2 pokoi z kuchnią na czerwiec, lipiec, sierpień. Zgo-szenia Kurjer zdw 65 762.

Wynajmę
na lato w Puszczykówku pokoi z kuchnią w ładnie położonej willi blisko lasu i dworca. Wła-dność Dolna Wilda 62, II. pr., prawo. zdw 65 790

1—2
pokoi z utrzymaniem poszukują 2 panie na maj, najchętniej w Puszczykowie. Oferty Kurjer zdw 65 816.

Wydzierżawie
5 pokoi na letnisko. Okolice ład-na, blisko las i woda. Zgłoszenia Rakownia, szkoła, stacja Mur-wana Goślina. zdw 65 854

Letnisko
W Puszczykówku umebłowany pokoi na cały sezon do wynajęcia. Telefon 51-16. zdw 65 953

Pokój
kuchnia, letnisko pod Puszczyko-wem na 3 lub 4 miesiące do wy-najęcia. Oferty Kurjer jw 9663.

Krynica
Pensjonat „Urszula” „Stefania” w ładnym ogrodzie, obok nowych łazienek, otwarty 1 maja. Zgo-szenia do 24 kwietnia; Zawiercie, żynierowa Urszula Szymanow-ska. zdw 66 028

OSOBISTE

Ostrzeżenia!
Za długi i za wszelkie weksle me-za mego Pawła Felixa z Jerzy-kowa nie odpowiadam i ostrze-żam przed kupnem jakiegokol-wieg przedmiotu z gospodarstwem. Zofia Felix z domu Smyk. zdw 65 752/3

ZGUBY

Zgubiono
dnia 10 w drodze z Kościana do Poznania portfel z papierami oso-bistymi i książeczke wojskowa na nazwisko Władysław Pawlik. Krotoszyn, Kaliska 4. Łaskawe-go znalazcę uprasza się o zwrot. zdw 65 774

ROZMAITE

Fotografie
portretowe, grupowe, techniczne zjazdy, wycieczki z dziećmi słub-nie, portrety powiększenia i pomniejszenia z każdej foto-grafii poleca zakład fotograficzny „Foto-Express” ku najwy-bredniejszemu custom Bukow-ska, róg Przemysł. tel. 6740, Majewski i Cichosz. zdw 65 428

Przedstawicielstwa
solidnej firmy trójsejowej lub sa-moistnej na Bydgoszcz i Pomoc-nie przyjmie rytynowany, na po-większym terenie znany obywatel, dobry organizator. — Zgłoszenia przyjmie firma „Rolpol”, Byd-goszcz, Gama 2, tel. 20-40. dw 3731

Akuszerka
Gryfkowska, prywatna klinika dla położnic, Bydgoszcz, Długa 5. Tel. 16-73.

Akuszerka
Nowakowa, dawniej Piekary 3, teraz Szwajcarska 21 (Wilda) przyjmie zamówienia, udziela porady. zdw 65 756

Dziewczyńke
1 rok i cztery miesiące oddam za własną. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 791.

Każdy
może się w krótkim czasie nau-czyć jazdy motocyklowej, bardzo korzystne warunki, dobra maszy-na do dyspozycji. Zgłoszenia Ku-rjer zdw 65 813.

Zamożna
osoba przyjmie dziecko (dziew-czynke) na wychowanie za opłatą (na prowincji). Zgłoszenia Kurjer r w 1852

Gramofony
naprawia szybko fachowo i tanio skład rowerów Kastor Św. Mar-cin 55. nw 4807

Wózki
dziecięce odnawiam, budki po-ciągacz ceramiczne oraz mam wszel-kie części zastapowe, jak kółka, gumy itp. stale na składzie Si-dlarnia, Szewska 11. zdw 65 760/1

Obiady
po 70 gr wydziaje Półwiejska 9 b i ptr. zdw 65 808

Każdy
chorz otrzyma silną poradę i za pomocą metody naturalnej wy-zdrowieje na wszelkie choroby. Homeopat-Ziołalista M. Zalewski, Poznań, ul. Półwiejska 30. zdw 65 782/3

Fortepiany
gruntownie reparauję i stroje. Wy-jeżdżam na prowincję. Przybył-ski, Kraszewskiego 11. drogerja. zdw 65 700/1

Przyjmuję
bieliznę damską oraz pościelowa do szyćcia, mereżkowania i dziełek maszynowych. Owczarek, Małe Garbary 8. zdw 65 979

Gdzie
miałby powodzenie dobry dzielny malarz. Zgłoszenia za dobrem wy-nagrodzeniem do Kurjera Poz-nańskiego zdw 65 981.

Obiady
z kawą 1 zł wydziaje od 12—4. Ra-tajczaka 11 a, III. 6 wejście. zdw 65 880

W Poznaniu
z powodu zmiany warunków sprzedam zaraz bardzo tanio księgi, skład papieru od 12 lat egzystująca, blisko 3 gimn. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 855.

OŻENKI

Panięna
lat 21, pragnie poznać pana o ide-alnych poglądach, najchętniej na-uczyciela w celu matrymonjal-nym. Oferty Kurjer zdw 65 805.

Urzędnik
państw emeryt. lat 40, z braku znajomości pozna panię lub wdowę możliwie z posażiem w celu matrymonjalnym. Rzecz traktuje poważnie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 68 918

NAUKA

Korepetytor
stud. fil. potrzebny na wieś blisko Poznania zaraz do 9-letniego chłopca. Oferty Kurjer zdw 65 596.

Francuskiego
udziela nauczyciel Francuz meto-dą francuską szybko, gruntownie, dopomaga w egzaminach. Oferty jw 9663.

Kto
udzieli ziemianinowi lat 37, kon-wersacji języka francuskiego? — Oferty Kurjer zdw 65 745.

Kto
i na jakich warunkach udzieli lekcji języka niemieckiego. Po-czątki znam. zdw 65 837.

Francuski.
Konwersacja, literatura, grama-tyka. (Dyplom paryski). Plac No-womiejski 6 a, parter. zdw 65 844

Kursy
kroju, szyćcia damskiego rozpo-cznają się 15 4. Nowak Wroc-ławska 33/34. zdw 65 927/8

Który
z p. profesorów przygotuje chłop-ca do szóstej klasy gimnazjum i umieści. Zgłoszenia Kurjer zdw 65 977.

MUZYKA

Lekcje
na fortepianie gruntownie i pra-widłowo udziela uczenia kończą-ca akademiję muzyczną. Zgłosze-nia Plac Wolności 14 a, III. p., prawo 9—11 i 4—6 godz. zdw 65 583

SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 20 słów w tej ro-bryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych.

Panięna
bieżła w polskim i ni

Cenne kamienie muszą harmonizować z odcieniem toalety, blaskiem urody lub kolorem oczu. Piękne Szmaragdy, Szafiry, Rubiny... B. TARKOWSKI, POZNAŃ Plac Wolności 11 (pod Filarami).

- Nauczycielka z pięcioletnią praktyką...
Portjerstwa we willi szuka urzędnik z małą rodziną...
Krawcowa domowa z 15 letnią praktyką...
Książkowna dzielna z dłuższą praktyką...
Sympatyczny duet damski...
Książkowy dzielny władający językiem...
Panienka poszukuje posady do dziecka...
Starsza religijna panna...
Kucharka i pokojowa...
Narzędziarz specjalista na przykrocie...
Dziewczyna z dobrymi świadectwami...
Kucharka uczciwa, z dobrymi świadectwami...
Osoba młoda poszukuje posady...
Panienka z dobrej rodziny...
Polecam się jako kuchmistrz...
Wolne Miejsca Technik dentystryczny...
Biegła stenotypistka...
Osoba 800 zł stawie kaucji...
Służąca uczciwa, pracowita...
Potrzebna zdolna dziewczyna...
Korespondent polsko-niemiecki...

- Panienka młoda, inteligentna...
Służąca dobra, uczciwa...
Poszukuje krawców...
Zdolnych przedstawicieli...
Pomocnik fryzjerski...
Ucznia piekarskiego...
Pomocnica do karmelarki...
Potrzebny chłopiec...
Pomocnik fryzjerski...
Zarządca tartaku...
Dziewczyna z gotowaniem...
Kucharka dobrze gotująca...
Posługaczka potrzebna z praniem...
Aptekarza dyplom. lub siłę...
Cukiernik z kilkoletnią...
Fotograf zdolnego...
Retuszerki operatorki...
Chcesz otrzymać...
Świekarze potrzebni...
Panienka młodsza...
Krawcowa mogą się zgłosić...
Wulkanizator potrzebny...
Służąca uczciwa...
Chłopiec do posyłek...
Wszyscy którzy chcą...
Dzielnia ekspedientka...
Pomocnik fryzjerski...
Fryzjerka manikurzystka...
Młode dziewczędo...

Wreszcie znalazłem radykalny środek, który natychmiast usuwa odciski! „CORNOPLAST“ apt. L. Sikorskiego... Żądać wyrażnie „Cornoplast“ we wszystkich aptekach i drogerjach!

Pola Negri Używa Stałe SNIEG IATRZANSKI DO NABYCIA w APTEK., DROG. i PERFUMERJACH

- Dzielnia fryzjerka...
Apteka małopiejska...
Służąca uczciwej...
Młoda początkująca...
Potrzebne dobre obciagaczki...
Krawcowa domowa...
Służąca skromna...
Elew z lepszym...
Młodsza gosposia...
Dziewczyna z gotowaniem...
Monter samochodowy...
Wdowiec poszukuje...
Uczciwa czysta...
Służąca do wszystkich...
Egzystencja Panowie...
Szofer doświadczony...
Pomocnik malarskiego...
Fryzjerski pomocnik...
Podróżującego na artykuły...

Humor zagraniczny. Panie doktorze, jestem silny jak wół, mam wilczy apetyt... Niech się pan lepiej uda do weterynarza! (Trib. III.) S. F.

MATERJALY na ubrania, kostiumy i płaszcze poleca S. CHOYNACKI POZNAŃ. WOALE JEDWABIE do prania... BÓL GŁOWY PROSEK „KOGUTEK“...

Najnowsze kapelusze damskie po cenach najtańszych w firmie T. LUDWIG, Poznań, Szkolna 9. Unieważniam świadectwo wydane p. Ignacemu Majchrzakowi... Stan. Hr. Łacki Posadowo, p. Lwówek.

- Uczennica do biura...
Bona II kl. wychowawczyni...
Stróż nocny...
Posługaczka poszukuje...
Służąca do wszystkich...
Chłopca zgrabnego...
Ucznia piekarskiego...
Pokojowa z dobrymi...
Służąca wiejska...
Marszantka potrzebna...
Korespondent polsko-niemiecki...
Pokojowa z dobrymi...
Służąca wiejska...
Marszantka potrzebna...

Przedpłatą na kwiecień 1928 r. za oba wydania... Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej 60 gr. na stronie czwartej 100 gr.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.